

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A főváros házai.

Budapest, augusztus 10.

A belügyminiszteriumtól ma egy irás érkezett a főváros tanácsához, mely mindannyiunk számára, akik még Budapesten lakunk, örvendetes üzenet. Ebben az irásban a belügyminiszter jóvá hagyja a főváros lakásépítési programját. A papirosipakamétéval egész seereg népotthon, kislakás, népszálló, iskola és hivatalos ház érkezett vissza a miniszteri büroából, immár akadálytalanul arra, hogy papirosreménységéből tapintható, kézzelfogható valóság legyen belőle. Külön telepen egész kis város telnek ki abból a sok palotából, melyet Budapest nagy területén így néhány esztendő alatt szétszór a főváros. Nagy, jótékony fedelek, alattuk sok ezer ember számára való négyfallal. Budapesten irtozatos a lakásínség, a házbérúzsora ellen szinte reménytelennek látszik minden lázadás. De lehetetlen, hogy még ez a szörnyű szociális nyomor is meg ne érezze ezt a grandiózus segítő akciót. Bárczy polgármester a legszebb monumentumokat építi magának, amik városfő számára elképzelhetők: sok-sok apró tűzhelyet olyanok számára, akik eddig ólakba zsufolt, vagy bokrok alatt meghuzódó állatias tengődéssel éltek a paloták árnyékában.

Bárczy polgármesternek azért dicséret és hódolat. Emberséges, nagyszabású munkát végzett, mely ime a mai nappal

jelentős lépést tett a gyümölcsöző megvalósulás felé. Ebben az építkezési programban a főváros megtett mindent, ami egy város háztartásának keretén belül megtehető. Akkor azonban, hogyha Bárczy polgármester tudatos és következetes politikával akarja szolgálni az építő-programban megnyilatkozó nemes intencziókat, nem szabad elfelejtenie, hogy ez csak egyik fele, nem is a jelentősebbik része a lakásínség megszüntetésére szolgáló akciónak.

Az, hogy a főváros maga is fölcsap háziurnak — szükség-rendszabály, kivételes orvosszere egy kivételesen kóros állapotnak. A lakásínség végleges és teljes leküzdése mégis nem hatósági intézkedéssel, hanem magának a társadalomnak belső erőforrásaival vihető keresztül. A lakás maga is áru, melynek árát a kereslet és kínálat törvényei szabályozzák. Ha bére van a háznak s jó perczent hozadéka a befektetett tőkének, a vállalkozás önként siet, hogy a lakáskeresletet arányos kínálat kielégítse. Normális viszonyok között tudniillik. S a budapesti viszonyok abnormis voltát éppen az mutatta, hogy bár folyton szaporodott a város lakossága, vidékről gyűlt ide a tömérdek bevándorló, bár minden évben rohamosan esett az új otthon-alapítók rendelkezésére álló lakások száma s horribilis ugrásokkal emelkedtek a lakberek, a tőke, a minden profitra leső kapitalis, mely Indokhináig és Kamcsat-

káig elkalandozik, hogy a maga perczentjét megtalálja, Budapestre, mintha itt elátkozott talajra lépne, nem jött. Itt sértetlenül megmaradt a fönnálló bérpaloták s a már uzoráskodó háziurak monopóliuma.

Csak legujabban emelkedett a kínálat és kereslet közt levő aránytalanság feszültsége annyira, hogy építőkedvet kapott a magánvállalkozás. Az idei tavasz a csákányok virágkora volt és számtalan ósdi, szűk bagolyvár helyén ülnek az idei őszön hatalmas bérpaloták bokréta-ünnepe. A fővárosi adminisztrációnak föladata az, hogy kiszélesítse a magánvállalkozási kedv lefutó csatornáit. Hogy fölhasználja a privát tőke építőkedvét s fokozza azt a rendelkezésére álló eszközökkel, adókedvezményekkel, új beépíthető területek megnyitásával. Főképpen ez az utolsó föladat a fontos: nagy, kihasználatlan földdarabok feküsznek itt a város központjaihoz közel, sokszor valósággal beékelve a város szívébe. A Naphegy, a Svábhegy Dunára néző része, a Gellért lejtői, a Lágymányos még beépítetlen része stb. Csupa szűz terület, keserű lapus kietlenség, mely virágzó városrészekké lehetidővel. De a magánvállalkozást megelőzve, menjen előre a főváros, nyisson új utakat, rajzolja ki előre az épülő negyedek konturjait, csinálja meg előre a vízvezetékeket. A szűz terület így önként kínálja majd magát a vállalkozó kedvnek, s egyszerre szélesebb arányu lesz a küzdés a lakás-úzsora

A barátok.

Írta: Krúdy Gyula.

(Utánnemzés tilos.)

Egy őszi estén két szürkeszakállu, fegyvertől zörgő, hosszulábú és karu lovag érkezett a városba és a lovukat a városi fogadóba kötötték be, amely a három jámbor muskétásról volt elnevezve. A kis felvidéki város, ahol ez a történet megesett, abban az időben sűrűn látott kapuja küszöbén öreg katonákat állépkedni, hogy a másik kapun át újra elhagyják a várost, mert éppen valami hosszadalmas háborút intéztek el valahol Európában. A harczosok új foglalkozást keresve elszéledtek a szélrőzsa minden irányában és reménykedve keltek át az országhatárokon, hátha éppen valami derék csetepaté kellőközepébe érkeznek. A bivalybőr kabátos puskások, a struccztollas fővegű dárdások és a lovasok, akik rézgombokkal kivetett mellvédet és széles pallost viseltek, mindenütt megfordultak, ahol abban lehetett reménykedni, hogy valami zavart találjanak, amelyet az ő közbenjárásukkal lehet elintézni. De jöttek a féllábuak és félkezűek is lerongyolt ruháikban, majd a földön csuszakálók és a bélpoklosok, amint már ez háboru után szokás. A kapuőröknek ugyancsak nyitva kellett tartani a szemüket, hogy e mindenféle sisera-had a városba ne tolokodjon, mert ezen embereknek az volt a szokásuk, hogy éj beálltával égő csóvát vetettek a polgárházakra. A lovasok, akik a jámbor muskétásnál megszállottak, részint hosszú szürke szakálluknál, részint komoly és ünnepes lovaglászuknál fogva, — miközben hosszú

lábcsuk egyenletesen ütögette a lovag oldalát, — semmiféle gyanuba nem keveredtek, amidőn a kapun áthaladtak. Az egyik lovas pláne hetyke, parancsoló hangon rákiáltott a kapunál álldogáló medvebőrös drabantra.

— Hej, bundás, miféle város ez?

— Szent-Pál-Monostor, — felelt a legény.

A hosszú lovas félrebillent a nyeregben és kinyújtván félrőfny karját, vastag keztyűs tenyerével elismerőleg csapott a drabant süvegére.

— Tiszteltetem a bírót! — mondta és beügettek a kőcokkás utcán, amelyet hegyes-tetejű és erkélyes házak szegélyeztek. A patkócsattogásra itt is, ott is megbillent egy ólomkarikás ablak és unatkozó asszonykép pillantott a harczosok után. A takácsműhelyben egy perczre megszűnt a szövőgépek kattogása és a kovács, a sarkon letette pörölyét, amikor a lovagok ott elügettek.

— Szép szál vitézek, — mondta inasának a kovácsmester.

— Ezek aztán eleget verekedhettek már életükben, — jegyezte meg a takács, mielőtt lábát a szövőgép hajtókájára helyezte volna.

Az unatkozó asszonyok a leskelődő ablakoknál semmit sem szóltak, csak gondoltak valamit, amit ilyenkor az asszonyok szoktak.

A jámbor muskétásoknál bort kértek a lovagok és elhelyezkedtek a vastagdeszkájú diófaasztalnál, amelynek lapja mindenféle ákombákomokkal volt tele róva. Unatkozó ittas emberek, kőbor diákok, vándorló katonák vagdaltak bicskájukkal az asztal lapjába mindenféle ákombákomokat, ami eszükbe jutott. Itt-ott egy félig kivésott női név. Amott egy halálfej,

Majd egy szakállas katonafej. Persze a betűk voltak többes számmal, a nevek kezdőbetűi. Volt ott még görög betű is. A két lovag elgondolkozva nézegette az asztal lapját, melyet bizvást lehetett a fogadó vendégkönyvének tekinteni.

A bolthajtásos falon a feketerígó csak néha szólalt meg — mintegy álmában — a fekete kalitkában és a fogadós, egy tagbaszakadt, bőrnadrágos, lecsüngő bajuszu férfiú, ingujjra vetkezve valami bogrács körül motoszkált a rőzselángnál. Jó magasan a falon kormos fadarab-bal girbe-gurba betűket vetett valaki. Az egyik lovag nagyot hörpintett a czinkorsóból és úgy betűzte le a felirást:

— Hic fuit Martinus... Az ördög bánja.

A másik lovag ezalatt az asztalra meresztette a szemét és bütykös ujjával egy különös jelnél kaparászott.

— Nini, — mondta csendesen. A polyák itt járt.

Az öregebbik lovag lekapta a szemét a falról.

— Hol járt a kutya? — kiáltott fel ingerülten.

— Itt ni, — mondta a másik csendesen.

Az asztal lapjába egy hegyesfüllű, kunkorogós farku, háromlábú kutya volt késsel bemetszve és ezt a kutyát nézték most mind a ketten a legnagyobb érdeklődéssel. Nem látszott régi vésésnek a kutya, de a legujabbnak se. (A legujabb egy női név volt: Beatrix. Apáczka volt-e vagy markotányos-lány Beatrix? Ki tudná azt?)

— Ez a lengyel kezétől ered, — mondta az idősebbik lovag, miután jobbra is, balról

ellen. Mert nemcsak a főváros anyagi ereje veszi föl ellene a harcot, hanem az egész társadalom, sőt az ország határain túl terjeszkedő internacionális tőke is.

Ez ellen pedig tehetetlenek lesznek a mai lakások boldog monopoliumosai.

Budapest, augusztus 10.

Simkó utódja. Az oláhfalusi kerületben, mely Simkó Józsefnek külsőben álló kinevezése folytán megürül, amint értesülünk, Deésy Géza államtitkár nem szándékozik föllépni. Így hát az egyedüli jelölt Nagy Andor, az Orsz. Gazdasági Bank vezérigazgatója, akinek a kerület függetlenségi pártja a jelöltséget küldöttségileg felajánlotta. Nagy Andor elfogadván a jelöltséget, mult vasárnap meg is jelent a kerületben és elmondotta programbeszédét, melyet a választók lelkesen fogadtak.

Czáfolai. Egy délután megjelenő napilap mai száma egy állítólagos beszélgetést közöl, melyet Szerényi József államtitkár folytatott volna Ehrlich G. Gusztáv székesfővárosi törvényhatósági bizottsági taggal a legközelebbi képviselőválasztásokról. Illetékes helyről kijelentik, hogy a közleménynek az államtitkára vonatkozó része elejétől végig koholmány. Ehrlich G. Gusztáv székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag a következő nyilatkozat közzétételére kért fel.

A Nap ma esti számában egy cikk keretében nekem olyan nyilatkozatot imputált, mintha én Benedek Dezső építész úrnak azt mondtam volna, hogy beszéltem Szerényi József államtitkárval, aki nekem kijelentette, hogy ha ősszel nem lesz rend, kilökik a függetlenségi pártból a bankosokat és elrendelik a választásokat. Ez körülbelül november második felére várható. A ház még ebben az évben összeül, hogy a jövő évi költségvetést elintézhesse. A leghatározottabban kijelentem, hogy ez a nekem tulajdonított nyilatkozat elejétől végig teljesen valótlan és elvárom Benedek Dezső úrtól, hogy ezt ő is megerősítse. Igaz, hogy két hónappal ezelőtt az államtitkár úrnál egy a hetedik kerületi iparosságot érdeklő kérdésben voltam, de az államtitkár úrral nekem ilyen vagy hasonló beszélgetésem sohasem volt. Ehrlich G. Gusztáv.

A mezőkövesdi mandátum. Mezőkövesdről érkező információ szerint Fekete László hivatalos jelöltnek megválasztása egyhangú lesz, mert ellenjelöltje, Szalai Pál kácsi molnármester, nem lép fel.

is megnézte a primitív metszést. — Hej, fogadós! Gazda! Bormérő! Kvártélyos! Gyer ide!

A széles vállu férfiú, akinek arcán és fején sűrű nyomai látszottak a korcsmai harczoknak, vállat vont, amikor a kutyát megmutatták neki.

— Megfordul itt mindenféle ember... Lehet, hogy a lengyel is itt járt, akit keresnek.

— De keressük ám, — hörgött az öregebb lovag. Krakkóban hamis koczkával elnyerte az utolsó aranyunkat. A pajtásom még az ezüstolvasóját is elvesztette, amit egy szent fejedelemasszonytól kapott... Csak megtaláljuk azt a sánta kutyát! Kétfelé hasítjuk a koponyáját.

— Sánta volt? — mormogta a fogadós. — Ejnye, csak nem Zsecskónak hívják?

— Az a', — kiáltott a két lovag. — Zsecskó a neve a kutyának. A félfüle hibázik és a bajusza a mellére csüng.

— Szerencsében jártok, barátocskáim, — felelt a fogadós. — A ti Zsecskótok harmadik hónapja ül itt a városi áristomban. Egy kelyhet akart emlékül elvinni éjszaka szent Veronika templomából. De megfogtuk. Azóta odabent ül a bástyában. Mielőtt kieresztik, a hőhér leüti a jobb karját.

— A kutya! — sziszegett az idősebb lovag. — Kehely kellett neki, — dörmögött a másik.

A fogadós a dolga után látott, a lovagok pedig szótlanul ültek a diófaasztal mellett és mindig a háromlábú kutyát nézték.

Odakünn bealkonyodott és a fogadó előtt a kerek kut csörömpölni kezdett. Vizmerítő leányok jöttek zörgő kannákkal és az egyik

A hadügyminiszter a Vöröskereszthez. A magyar szent korona országainak Vöröskereszt-Egylete megküldötte mult évi jelentését a közös hadügyminisztériumnak is. Az egyesület most a következő leíratot kapta a hadügyminisztériumtól:

„A folyó évi június hó 29-én 3382. szám alatt kelt nagybecsű aláírásával megküldött 1908. évi jelentésért van szerencsém legőszintébb köszönetemet nyilvánítani. Ebből a jelentésből ujjannan kitűnik a nagytekintetű egyletnek már oly gyakran tanúsított áldozatkészsége és hazafiassága, valamint azok a nehézségek is, melyekkel magas feladata teljesítésénél megküzdenie kell. A nagytekintetű egylet a közös hadügyi igazgatás támogatására és előzékenységére a jövőben is számíthat.”

A krétai bonyodalom.

— Görögország válasza. —

Budapest, augusztus 10.

A portához ma megérkezett Görögország válasza. A görög kormány mindenekelőtt tiltakozott olyan gyanúsítások ellen, mintha Görögország okozója volna a Kréta-szigetén történt incidenseknek. A jegyzék különben igen békés hangú és különösen hangoztatja Görögország lojális magatartását a krétai kérdésben. A török kormányon mulik most, hogy a krétai kérdés békés megoldást nyerjen. Annyi bizonyos, hogy ma már Törökországban is békésebb hurokat pengetnek, ami elsősorban Hilmi pasa nagyvezér magatartásának tulajdonítható. Ha a nagyvezér a népakarat nyomása alatt meggondolatlan lépésre szánta volna magát, akkor talán már dörögnének az ágyuk a thesszáliai határon. Így azonban a törökök harci láza is csillapodott és Konstantinápolyban a józan megfontolás kerekedett felül. Természetesen ebben nagy részük van a nagyhatalmaknak is, amelyek a legerélyesebben békére intették a portát.

A további fejleményekre mindenesetre nagy hatással lesz a krétaiak további magatartása. A kaneai főkonzulok figyelmeztették különben az ideiglenes kormányt, hogy kihívó magaviseletével hagyjon fel. A porta most a hatalmak felszólítására ki fogja dolgozni Kréta alkotmányát.

közülük valami dalra gyujtott, amit visszhangzott a kerek kis piac. A lovagok, messzire elnyujtván sarkantus lábait, a dalt figyelték és a czinkorsóval kopogtak hozzá. A nótába később beleszólt az esteli harangszó, — egy nagyon öreg harang mormogott, bugott a hegyes háztetők felett, amire a kerekcsut környekéről hazatakarodtak a népek és egy girburburba utcából innepélyes, lassu lépésekkel ballagott ki az éjjeli ő; földig érő kámzsás köntöse és négyszögletes kalapja hosszú árnyékot vetett a házak falára, a kezében pedig az égő mécseset lóbálta.

A házak elsötétedtek a leszálló estében és nehéz tolrudak zörgését lehetett hallani a kapuk és ajtók mögött. Valahol, nagyon messzire egy czitera pengett egy bezárt ablak mögött, de az is csakhamar elhallgatott. Egy elkésett polgár siető lépései kopogtak végig az utcán és a hoid nagy vörös tányérja, mint egy vérbe borult nagy szem bujt ki a város felett, egy erdős hegyhát mögött.

A lovagok már ekkor az istállóban hevertek lovaik mellett és a szalma zörgött alattuk, amint megfordultak.

— Hát levágják a karját, — mormogta az egyik.

— Le — felelt a másik. A templomrablókkal így szoktak elbánni a városokban.

— Kár — mondta hosszas habozás után az előbbi. Kár a lengyelért. Jó vitéz volt. Egy rongyos kehelyért így megjárta. Habár nagy gazember volt.

— Mindig hamis koczkával játszott.

— A zsákmányt, ha lehetett eltitkolta mindig husz év alatt, mióta együtt járunk.

— Megérdemelné, hogy felakaszszák a

Hogy ez az alkotmány milyen lesz, arról némi tájékozást nyújt Enver bey nyilatkozata. Enver bey szerint a krétaiakat is kielégítené olyan alkotmány, mint amilyen a Sámos szigetée, melynek belkormányzata teljesen önálló, csak a fejedelmet nevezi ki a szultán és a fővárosban török helyőrség van.

Mai hireink a következők:

A görög válasza.

Görögország válasza a török jegyzékre, melyet ma délután nyujtnak át a török követnek, tiltakozik Törökország panaszai ellen és kijelenti, hogy Görögországot mindig az a cél vezette, hogy a barátságos viszonyt Törökországgal főtartsa. A válasz emlékeztet a törökországi görög elemek leeresedésére az új rezsim iránt, ami annak bizonyítéka, hogy Görögország távol áll azon agyrémektől, melyeket neki imputának. Görögország mindent meg akar tenni a krétai kérdés békés elintézése dolgában. Görögország lojális és őszinte volt. Minthogy különben Kréta a hatalmak kezében van, Görögország a megoldást csakis ezeknek engedheti át. Nincs az annexió mozgalomba belekeverve és mindig korrekt és lojális magatartást fog mutatni. Azt hiszik, hogy e nyilatkozatok el fogják oszlatni a félreértéseket és hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a két állam között mindkettőjük javára békés és lojális viszony jön létre.

A porta nem akar háborút.

A porta hivatalosan értesítette Oroszországot és a többi érdekelt nagyhatalmat, hogy nincsenek háborus szándékai. A szalonikii új-török körökben is békésebb irányzat kerekedik felül. Bár még hangoztatják, hogy Törökországnak szükség esetén a végsőkig el kell mennie, mégis általában már elkerülhetetlennek tartják a háborút. Hü szerint Trapezuntban és Szmirnában és néhány ruméliai városban megkezdődött a bojkott-mozgalom a görög kereskedelem ellen, Konstantinápolyban a rendőrség görög hazafias képeket kobzott el. A török sajtó ezzel a Kréta-kérdésben tartózkodó álláspontot foglal el, csak az új-török lthad követeli kormánytól, hogy üzenje meg a háborút Görögországnak. A Tanin a közvélemény megnyugtására törekszik, arra hivatkozva, hogy a nagykövetek tegnap a zászlókérdés végleges megoldását megígérték, bejelentve, hogy ezentul nem terjesztik többé a krétai törvényszéki határozatokat az athéni semmitőszék elé.

kutyát — mondta most az öregebb és csendesen felkelt a szalmáról.

A másik nyomon követte. Az utcára mentek. A bástyatorony a piac másik oldalán emelkedett és azt körülsetálták.

— Zsecskó! — kiáltotta félhangon az egyik lovag.

A toronyból nyomban válasz érkezett.

— Szent József küldött benneteket — felelt a toronyból a lengyel. — Hamar csináljatok egy kis tüzet, aztán a zavarban majd csak kiszabadítottok innen.

A tiszteletreméltó külsejű lovagok zümmögtek egy darabig, aztán szépen elindultak jobbra és balra. Tíz perc sem tellett bele, már négy helyen is lobogott a város és a harang, az öreg, rémesen kongott a toronyban.

Az éjszakai tűz felriasztotta az alvó polgárokat és rémes sikoltozások hallatszottak az égő házakból. Fejvesztett, kétségbeesett emberek, nők futkostak az utcákon és a lovagok kényelmesen feltörték ezalatt a bástyatorony vasajtáját.

A lengyel az ötven fontos golyóval a lábán fűrgén sietett le a toronyból és gyönyörködve nézett szét az égő városban.

— Ezt aztán jól csináltátok, — mondta a lovagoknak.

Azok komoran bólintottak.

— Csak egyszer odakünn legyünk, majd számolunk veled, te kutya! — mormogták fenyegetőleg. — Most már aztán vége a barátságoknak. A barátság többé nem kötelez semmire.

És miután a kapuőröket leütötték, kivitték a lengyelt a városból és a mezőn derékon szurták a koczkajáték miatt.

A nagyhatalmak szerepe.

Török újságok szerint a védőhatalmak nagykövetei kijelentették a portán, hogy Kréta miatt ne forduljon Görögországhoz. Kréta a védőhatalmak kezébe van letéve és e hatalmak nemsokára tárgyalást kezdenek a portával. A Krétában levő görög katonatisztek semmiféle viszonyban sem állanak a görög hadsereggel.

A francia kormány a többi érdekelt nagyhatalomnak, Angliának, Oroszországnak és Olaszországnak egy kibontakozási tervet mutatott be, amely elégtelien szolgáltatna Törökországnak s biztosítékot a krétaiaknak a jövőre nézve s ily módon ismét helyreállítaná a békét a Középtenger keleti részén. A kibontakozási terv a következő:

A krétaiakat első sorban arra köteleznék, hogy állítsák helyre a július 27-ike előtti állapotot, amikor a nemzetközi csapatok elhagyták Kréta szigetét és szüntessék meg mindazokat a tulkapásokat, amelyeket az utóbbi hetekben Törökország szuverenitása ellen elkövettek. Így különösen ismét be kell vonniok a görög zászlót, amelyet a török zászló helyébe a szudai szültre kitztek. Másodsorban a nagyhatalmak Törökországgal tárgyalni fognak mindamaváltoztatásokról, melyeket Kréta politikai kormányzatában Bosznia annexiójától kezdve egészen július 27-éig életbeléptettek. Végül az érdekelt nagyhatalmak felszólítják Németországot és Ausztria és Magyarország, amelyeknek eddigi magatartása teljesen lojális és ha szabad ezt a kifejezést használni, európai volt, hogy vegyenek részt a krétai probléma megoldásában. Valamennyi francia újság elismeri, hogy Ausztria és Magyarország és Németországnak a béke érdekében Konstantinápolyban tett lépései nagy mértékben hozzájárultak a béke megerősítéséhez. Kréta magatartását általában elítélik és hangoztatják, hogy Európának, ha akarja, elég energiája lesz ahhoz, hogy a krétaiakat köteletségük teljesítésére szorítsa.

A „N. Fr. Pr.” értesítése szerint, Ausztria-Magyarország azt az indítványt, hogy vegyen részt a krétai kérdés megoldásában, *el fogja utasítani*. A monarchiának ugyanis *nem szándéka elhagyni tizenkét év óta követett álláspontját*, amely abból áll, hogy a krétai kérdést kizárólag a védőhatalmaknak engedi át, melyek a mai helyzetet előidézték. A javaslatot előreláthatólag Németország is el fogja utasítani.

A Matinnek jelentik egy magánlevélben, Caneából, hogy az ottani főkonzulok *komolyan figyelmeztették a krétai kormányt mérséklésre és intették, hogy a zászlókérdésben intranszigns viselkedésével ne támaszson bonyodalmat. A krétai kormány négy napi időt kért, míg a nemzetgyűlés össze fog ülni.*

Németország magatartása.

Berlini jelentések szerint a párisi Temps-nak közlése, amely szerint Németország kilépve eddigi tartózkodó magatartásából, utasította konstantinápolyi nagykövetét, adja tudtára a török kormánynak, hogy Németország nem helyesli a porta magatartását, nem fedi teljesen a valóságot. A konstantinápolyi német nagykövet nem kapott utasítást arra, hogy a portának Németország helytelenítését tudtul adja, hanem a fenyegető bonyodalmakra való tekintettel azt a tanácsot adta a török kormánynak, hogy ne engedje, hogy a közvélemény izgatottsága elragadjassa. Ugyanezt a tanácsot adta Németország Athénben is. Németország ezzel csak hű maradt régi elvéhez, hogy közbelépjen a béke érdekében, ha a béke ügyét fenyegetve látja.

Török háborús kedv.

A török csapatok összevonása a görög határon még egyre tart. A vidéki városokból érkező hírek szerint az izgatottság a görögök ellen nem csökkent, sőt áttejédt a fővárosra is, amely eddig nyugodt volt. *Bár a háborús kedv, különösen a hadseregben még igen élénk*, ma mégis már elismerik, hogy a döntés a béke, vagy háborúról a hatalmak kezében van s azt várják, hogy a nagyhatalmak újabb lépéseket fognak tenni a portánál. Közben a görög áruk bojkottja, miként néhány hónappal ezelőtt az osztrák és magyar áruké, nöftön-nő. A bojkottot még erősebbé teszi

az évszázados régi gyűlölet, amely a törökök a görögök ellen eltölti.

Bolgár intervenció.

A görög-török konfliktus kifejlődését Szofiában izgatott érdeklődéssel kísérik. Katonai körökben nyíltan beszélnek, hogy háboru esetén Bulgária intervenciálna a háborús felek között.

Görögök titkos ülése.

Szalónikii görög komité titkos ülést tartott, amelyen a török parlament két görög képviselője is résztvevett. Az összes görög bandavezérekhez utasítás ment, hogy induljanak Macedónia belsejébe és mihelyt a háboru kitört, a monasztiri vilajet harmincz községében szervezzék a görögök felkelését. Török körökben azt tartják, hogy közel száz aktív görög tiszt rejtőzik Macedóniában. Tegnap letartóztattak négy görögöt, akikről bizonyosodott, hogy tényleges szolgálatban lévő görög tisztiek.

Bolgár önkéntesek.

Panica bolgár bandavezér két nap alatt körülbelül kétezer bolgár önkéntest toborzott és tudatta az ifjutörök központi bizottsággal és a Szalónikiben megjelenő bolgár lapokban nyilatkozatot tett közzé, hogy a bolgár önkéntesek a török kormány rendelkezésére állanak és háboru esetén Macedóniában féken fogják tartani a görög bandákat. Panica jelentését az ifjutörök bizottság örömmel fogadja. A katonai hatóságok utasítást kaptak, hogy szereljék fel a háborura a bolgár önkénteseket.

Izgalom Szalónikiben.

Szalónikiben az izgatottság a krétai bonyodalom miatt sokkal nagyobb, semmint volt Bosznia-Hercegovina annexiója idején. A kormány eljárását a legélesebben elítélik. Senki sem riad vissza a végső leszámolástól. A thessaliali határ mentén a *harmadik hadtestből negyvenezer ember* van és a második hadtest területén megtettek minden intézkedést a tartalékosok behívására. Sok ezer önkéntes kész az első hívásra fegyverbe állani és maga Albánia 50.000 embert fog talpraállítani.

Enver bey Kréta alkormányzójáról.

A Tageblatt interviuet közöl *Enver bey* berlini katonai attaséval, aki elmondta, hogy a porta a hatalmak felszólítására sürgősen ki fogja dolgozni Kréta alkotmánytervezetét, amely olyan lesz, mint *Samos jelenlegi alkotmánya*. Samos fejedelme török alattvaló, de az országnak önálló törvényhozása, rendőrsége és csendőrsége van, csak éppen hogy Törökország két század katonaságot tart a szigeten.

— Hiszem, hogy a krétai nép ezzel az alkotmánytervezettel meg lesz elégedve — mondotta Enver bey. Véleményem szerint Törökország mindent megtett a béke fenntartására, de területi épségét csorbítani nem engedi és nem fogja tűrni nemzeti becsületének sérelmét.

Legújabb híreink.

Athén, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) *Venizelos* külügyi államtitkár, aki a krétai ügyeket vezeti, most ment szabadságra. Ezzel is bizonyosságát akarja adni annak, hogy elítéli a krétai lakosság eljárását a zászlókérdésben. A görög lapok szerint a krétai nép izgatottan követeli, hogy a zászlókérdést ne a mostani ideiglenes kormány, hanem a nemzetgyűlés döntse el, melyet sürgősen egybe kell hívni.

Konstantinápoly, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) A Neue Freie Presse itteni tudósítója arról értesül, hogy háboru esetén *Muhrad Sefket pasa lesz a török sereg fővezére*.

Athén, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Még bizonytalan, hogy az itteni török követ micsoda utasítást fog kapni a portától, azonban diplomáciai körökben az hiszik, hogy *a török követ nem fog elutazni*.

Páris, aug. 10. A Havas-ügynökség megczáfolja azt a hirt, hogy a francia kormány Angliának, Oroszországnak és Olaszországnak azt a javaslatot tette, hogy a monarchiát és Németországot hívják meg a Krétai probléma megoldására. A francia kormány mindazonáltal azzal a tervvel foglalkozik, hogy Németországot és a monarchiát felkéri, vegyenek részt a védő hatalmakkal egyetemben a krétai kérdés rendezésében.

Konstantinápoly, augusztus 10. A porta délután kapta meg Görögország választát és a holnapi minisztertanácson tárgyalják. A nagykövetek némelyike kielégítőnek tartja Görögország azon kijelentését, hogy Krétának az annexióra vonatkozó aktusát nem provokálta és arra nem válaszolt. A nagyhatalmak tegnapi lépésére a nagyvezér és a külügyminiszter azt válaszolták, hogy a portának nincsenek háborus szándékai, de abban az esetben, ha Görögország válasza nem elégténé ki, visszahívja athéni követét. Ez a legkevesebb, amit a közvélemény megnyugtatóra tehet. Gripparis görög követ panaszt tett a külügyminiszternél török katonáknak görög területre való benyomulása ügyében és a bűnösök megbüntetését, valamint a károsultak kártalanítását követelte. A külügyminiszter megígérte, hogy vizsgálatot indít.

Páris, augusztus 10. A Siecle kaneai tudósítása szerint a krétai védőhatalmak megegyeztek a francia javaslatban, amely szerint mind a négy hatalom azt kívánja a krétai kormánytól, hogy ez év július 27-ike óta tett összes rendelkezéseit vonja vissza. A hatalmak hírszerint minden eszközzel azon lesznek, hogy akarataknak érvényt szerezzenek, sőt újabb csapatok partraszállításáról is beszélnek. A Temps félhivatalos kommunikéje megerősíti egy reggeli lapnak azon híret, hogy Franciaország a három másik védőhatalomnak a Kréta kérdés rendezésére határozott előterjesztéseket tett. 1. A zászlókérdést illetőleg, a július 27-ike előtti állapot visszaállítása. 2. Franciaország alkalmasnak tartja a pillanatot, hogy a portának már hetekkel ezelőtt előterjesztett kívánságának megfelelőleg a státus megállapíttassék. 3. Felvetette a gondolatot, hogy Németország és a monarchia is meghívassék a krétai kérdés megoldására irányuló tárgyalásokra.

KÜLFÖLD.

A császár hazatérése. A Standard jacht a csári családdal ma délben érkezik Peterhofba. A császár megérkezése után azonnal részt veit a kronstadti tengerészeti székesegyház felszentelésén. Az igazságügyminisztérium megczáfolja egyes külföldi lapoknak azt a híret, hogy a császár Cowesben egy dekretumot irt alá, amely számos politikai fogolynak amnesztiát biztosít. Az igazságügyminisztérium kijelenti, hogy a császár amnesztiát nem adott és a közel jövőben amnesztiát adása nincs is tervbe véve.

A helyzet Spanyolországban. Barcelonában újból megindult az izgatás, de az az aggodalom, hogy ismét zavargások fognak kitörni, eddig nem vált be. Tény azonban, hogy a munkásokat a folytonos *letartóztatások, amelyeknek a száma már meghaladja a hétszázat*, nagyon felizgatták. Az angol lapok tudósításai a barcelonai eseményekről nagyon tulzottak. Igaz ugyan, hogy negyven templomot és kolostort felgyújtottak és elpusztítottak, de eddig hitelesen csak egy lelkésznek a halálát jelentették, ki a füsttől megfúlt és még egy szerzetesnek a halálát ismerik el hivatalosan, aki tegnap belehalt sebeibe. A Katalóniában tervezett sztrájkok nem történtek meg. A belügyminiszter kijelentette, hogy mihelyt a rend helyreáll, *megszünteti az alkotmányos garanciák fölfüggesztését*. Újabb jelentések szerint *Barcelonában* az ismét fenyegető általános sztrájkra való tekintettel *Santiago* tábornok kthirdette, hogy a zavargókat a helyszínén fogja agyonlővetni.

A japán-kínai konfliktus. A kínai külügyminisztérium és a nagy tanács azóta, hogy Japán közölte szándékát az Antung-Mukden vasút kiépítése dolgában, naponként tanácskozást tartott *Chun* herczeggel. A régens sürgősen felszólította a külügyminisztériumot, hogy az ügyek megoldását siettesse és *ne provokálja Japán erőszakos magatartását*. Kína értesítette Japánt, hogy nincs szándékában a Japán részéről tervezett nyomtávolság ellen kifogásokat tenni és lemond a vasut mentén fekvő bányák ellenőrzésének jogi igényéről, valamint más előjogokról. *Kína nem ellenzi az Antung-Mukden vidék megnyitását a kereskedelem számára*,

de ellenzi, hogy Japán bármily katonai intézkedést tegyen.

Pekingből jelentik: Miután Kína hozzájárult az antung-mukdeni vasutnak a japán-terület értelmében való átépítéséhez, Japán azon kívánságának adott kifejezést, hogy a többi vitás pontok elintézése ügyében Mukdenben újból kezdjenek tárgyalásokat. Pekingben kedvezően ítélik meg a helyzetet.

Harcok a szandzsákban. Szerb katonák átlépték a török határt és Prepolje közelében megütköztek a török előőrseket, de visszaverték őket. Néhány órával később lovaskatonaság érkezett Prisztinából és a szerbeket üldözőbe vette. A támadásban állítólag albánok is résztvettek. Háromszáz montenegrói átlépte a török-montenegrói határt Bjelopolje mellett s ezeket a török előcsapatok szintén visszaverték. Az ifjutörök bizottság azt hiszi, hogy mind a két támadást bizonyos oldalról elősegítették.

Az albánok gyűlése. A legközelebbi napokban az albán vezérek gyűlést fognak tartani, amelyen *Ismail Kemal* albán képviselő is részt fog venni, aki tudvalevőleg az áprilisi forradalom óta eltűnt Törökországból és jelenleg Rómában tartózkodik. Ezen a gyűlésen fogják megvitatni Albánia priviligiumait és az ifjutörök párt viselkedését az albánok irányában.

A melillai harcok. Madridból táviratozza a *Vossische Zeitung* tudósítója, hogy *Alfonz* király kijelentette, hogy a jövő szombaton Melillában általános támadás fog kezdődni. Erre való tekintettel nagy az izgatottság a fővárosban. *Pintos* tábornok dandárának 115 tisztje közül 65 elesett vagy súlyosan megsebesült.

A Dardanella-kérdés. Az orosz lapok nyomán az a hír terjedt el, hogy *Miklós* orosz czárnak az olasz királyival és a török szultánnal való találkozására alatt csakhamar el fogják dönteni a Dardanella-kérdést és ezzel a tengerszorosot megnyitják a fekete-tengeri hajóhad előtt. Az egyik orosz lap a tárgyalásokat már befejezetteknek is jelzi. Bécsi diplomáciai körökben a kérdés megoldásáról semmit sem tudnak, sőt kijelentik, hogy külügyi politikánk szerint, s ezt Pétervárot is jól tudják, Bécs és Oroszország által teremtett fait accompli semmi szín alatt sem fogja ellenezni. Ausztria-Magyarország már több ízben kijelentette, hogy a Dardanella-kérdésnek Oroszország által kívánt értelemben való megoldásához megadja hozzájárulását. Annak idején csak Angolország ellenezte a tervet, de úgy látszik, most a tengerszorosnak az orosz flotta előtt való megnyitásához ő is hozzájárult.

A czár nem kegyelmez. Pétervárról jelentik: Miután az a hír terjedt el, hogy a czár amnesztiát fog kibocsájtani, kérdést intéztek az igazságügyminisztériumhoz, hogy mi igaz ebből a hírből, mire az igazságügyminisztériumból azt felelték, hogy a legközelebbi időben Oroszországban semmiféle amnesztiát nem terveznek.

A francziák harca Marokkóban. Colomb-Bechar jelentés szerint a fosztogatók kikutatására küldött földterítő csapatok mult éjjel összeütköztek egy marokkói csapattal. A marokkóiakat megfulamították, minnekülanna tizennyolc halottat hagytak a csatatéren. Francia részről két lövész halt meg.

A dán kormányválság. A király *Freijis* grófot, a landthing szabadkonzervatív pártjának vezérét ma megbizta az új kabinet megalakításával. *Freijis* gróf kijelentette, hogy holnap ad végleges választ.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

A hunyadmegyei közigazgatási bizottság mai ülésén elhatározta a bulzesdi és kimpuri görögkeleti oláh felekezeti iskolák bezárását s helyette községi iskolák felállítását. Hogy mennyire meg nem felelő volt a nevezett felekezeti iskolák működése, kitűnik abból, hogy pl. Bulzesd községben 560 a tankötelesek száma és az iskolákban mindössze 36 gyermek fér el.

Harc a levegőért.

— Kisebb kísérletek. —

Budapest, augusztus 10.

A levegő folytonosan népes — repülőgépek és kormányozható léghajók napról-napra kísérleteznek, hogy tulszárnyalják egymást. *Sommer*, akinek a minap az eddig elért legnagyobb időtartamot sikerült megjavítani, tegnap kis hiján szerencsétlenül járt: gépjével együtt lezuhant s véletlenül mult, hogy nagyobb baja nem történt. Reimsban augusztus végén nagy avitakai versenyre készülnek, mely már most nagy érdeklődést kelt azok körében, akik a légi sport figyelői.

Kudarczok.

Sommer aviatikus, aki tegnap Mourmelonban felszállott, meglehetősen magasságból lezuhant és a repülőgép darabokra tört. *Sommer* maga nem sebesült meg. Ő volt tudvalevőleg, aki július 7-én a világrekordot 2 óra 27 perc és 15 másodpercczel megtörte.

Dünkirchenben *Paulhan* tegnap le akarta verni *Wright Wilbur* rekordját. Kora reggel nagy nézőközönség jelenlétében indult el. A fiatal aviatikus tudvalevően minél feljebb szeret repülni és ezuttal is átlag ötven méternyi magasságban haladt. Ebben a tekintélyes magasságban egy óra harmincz perc alatt került meg a mezőt. Ekkor jelezte, hogy le kíván ereszkedni, ami meg is történt azért, mert kiürült az olajtartó. *Paulhan* nagyobb olajtartóval legközelebb folytatja kísérletezéseit.

Kormányozható léghajók.

Spelterini kapitány, mint *Chamonix*-ből táviratozzák, tegnap a „*Sirius*” nevű léghajón elindult merész útjára a Montblancon át. A kísérletében volt egy *Dunker* nevű barátja (Brémából) és *Reichel*, a „*Figaro*” sport-rovatának vezetője. A szelek iránya eleinte nem kedvezett a vakmerő vállalkozásnak.

Spelterini „*Sirius*” nevű ballonja, amely *Chamonix*-ban három utassal vasárnap reggel szállt fel, a Mont Blanc vidékén a Vallisi-alpokon átkelve vasárnap este az olasz határon fekvő *Ruscada* alpesi hegyen 1800 méternyi magasságban simán leszállt. Az út folyamán 5600 méternyi maximális magasságot értek el. Az ut kimondhatlan szépségű tájak felett vezetett el.

Gross őrnagy katonai léghajója, amely készülni a nagy utat Frankfurtig, tegnap próbafelszállást végzett Berlinben és három óra hosszat maradt a magasságban. A leszállás simán ment.

Friedrichshafen-ben a „*Zeppelin III.*” nevű léghajó nyolcz nap mulva teljesen elkészül és több utra megy a Rajnavölgyben *Koblentzig*.

Japán léghajósok Európában.

A napokban egy japán léghajóstársaság érkezik Németországba. A társaság tagjai katonatisztek, akik a léghajózási technikát Európában több helyütt tanulmányozni akarják. A japán hadügyminisztérium megbízásából keltek utra. Mindannyian tagjai a japán császár védőségével alakult tokiói léghajózási egyesületnek. A társaság meg fogja látogatni *Zeppelin* grófot és megsejleli a berlini repülés-technikai berendezéseket. A társaságban van *Yamada* mérnök is, aki a mandzsuriai hadjáratban szép eredményeket ért el saját találmányu léghajójával, melyet azóta légtorpedóvá tökéletesített.

A reimsi meeting.

Az e hónap 22 és 29-ike közt Reimsban tartandó aviatikus meeting nagyszabásúnak ígérkezik. Kétszáz ezer frankot tűztek ki díjakra. A jelentkezések száma eddig harminczhárom. Biztosra veszik Franciaország győzelmét. *Fallières*, a meeting védője megígérte eljövételét. A reimsi erodromból közvetlen táviróösszeköttetést létesítenek Páris, Londonnal, Berlinnel és Brüsszellel.

Ujabb részletek *Sommer* útjáról.

Sommer Roger, aki *Wright Wilbur*-tól, ha nem is a hivatalos rekordot, de a leghosszabb utazás dicsőségét elvette, így írja le röpülését a „*Matin*”-ben:

„Attól a naptól fogva, hogy *Wright Wilbur* két óránál tovább időzött a levegőben, aviatikus lett belőlem. Munkához láttam, hogy leverjem az amerikaiaknak a rekordját. Nem voltam készületlen. A chalonsi ipariskolában végzett tanulmányaim, az egyik monzoni czégnél szerzett gépészeti tapasztalataim belém öntötték a mechanika szeretetét és a repülőgépről való hiányos ismereteim is elégségesek voltak ahhoz, hogy kifizetés kísérleti készüléket konstruáljak. Ezzel a készülékkel még nem vállalkozhattam légtutazásokra, de sokat tanultam rajta, míg végre aztán májusban *Farman*-tól kaptam egy biplánt. A június hónap különböző próbálkozásokkal telt el, amik kiterjedtek a motor és a csavarok szabályozására, meg az egész készülék bányamódjára. Akadtak pillanatok, amikor bár nem vesztettem el a türelmemet, a pokolba kívántam az alkotmányt mindenestül. De ezeket a pillanatok hamar elfeledtette a siker. *Julius* negyediken hatperces repülés után éreztem, hogy a készülék helyesen haladt és azóta fokozatosan gyarapítottam az ut időtartamát. Augusztus negyedikére, harminczkettedik születésnapomra reméltem, hogy leverem *Wright* rekordját. Azonban még hiányzott ehhez tiz perc. Tegnapelőtt jó formában voltam és meglehetősen kedvező időben új támadást kíséreltem meg a híres rekord ellen. Az első félórán szépen ment minden. Egy-egy szélroham támadt, de könnyen ellene lehetett szegülni. Hirtelen nyugtalanító zugásszerű neszt hallottam a hátam mögött. Körülnéztem és észrevettem, hogy a biztosító vászon alsó része egy darabon a nedvesség következtében kihasadt. A nyílás az erős légáramlás miatt egyre növekedett. Már-már azt hittem, hogy lezuhanok, amikor a vászon teljesen letépedt, odatapadt a szárnycsavarhoz, amely össze-vissza szaggatta és széjjelszórta a levegőben. —

A készülék új lendületet kapott. Könnyedén ereszkedett fel oly magasra, amilyenre óhajtottam. Többé már semmi baj nem történt. Tudtam, hogy körülbelül harmadfél óráig leszek a levegőben. Megelégedően olvastam le azokat az időadatokat, amiket a barátaim egy táblára jegyeztek. Ahogy elértem a két órás huszonegy perces időtartamot, a boldogság érzete fogott át. Elértem a célot. Nevettem az örömtől. Nyugodtan folytattam az utamat és miután elfogyott a negyvennégy liter tartalékbenzin, visszatértem a földre. Barátaim torokszakadtából kiáltottak felém, hogy két óra huszonhat perc és tizenöt percczel enyém a rekord. *Wright* legyőzni: ez volt számomra a fődolog. Hálátlan lennék, ha megfeledekznék elődeimről, *Farman*-ról és *Vivinus*-ról, akik sikeremhez hozzájárultak. És nem szabad megfeledekznem kitünő gépészemről, *Marchand*-ról, meg az ő derék segédjéről, *Bragneaux*-ról. Ha a rekordból következtetést akarok levonni, ezt mondhatom: Az én repülésem a négyhengeres motor diadala, amelynek szabályos az üzeme, elegendő az ellenálló képessége és normális a benzin- és olajhasználat, általában olyan a működése, mint az óráé, amely addig ketyeg, amíg a rugója le nem jár. Azt hiszem, hogy nemsokára egypár lőerővel erősebb motorom lesz és akkor majd nagyobb mennyiségű benzint vihetek magammal.”

Sommer az uttól rendkívül kimerült. Arról panaszkodik, hogy a heves ellenszélről szemfájást kapott.

Blériot a versenypályán.

Blériot győzelme belenyult már a lóversenysportba is. Gróf *Pejacsevich* *Albert* egyik egyévesét, a *Derby*-nyertes *Beregölgy* csikóját az osztrák zsokéklubnál *Blériot* néven jelentette be. A diadalmas aviatikus bizonyára nem fog megnehezteni amiatt, hogy egy versenylóvat kereszteltek el a nevére, hiszen ez már sok más híres személyiséggel megtörtént.

Adós herceg nem királyi herceg.

Don Miguel branzai herceg, a portugál trónkövetelő egy kicsit el van adósodva. Nagyon nem lehet eladósodva, mert különben nem potom ötvenezer korona tartozás miatt kértek volna ellene csődöt a hitelezők, hanem egy-két-több millió erejéig.

Ötvenezer katona adósság? . . . Mi az egy királyi hercegnek? Semmiség. Ezt a potomságot megéri Amerikában a hercegi korona egyik ágának a gömböcskéje. Ezt Don Miguel 6 királyi hercegsége is önrizzel tudja. Sőt világgá is küldötte nevének és holdbeli trónjának reménybeli várományosát, Don Miguel princzet, hogy a hercegi koronának nem is egyik, de egyszerre mind a tizenkét ágát eszkomptáltassa odaát a dollármilliárdok hazájában.

Akad is vállalkozó amerikai miss, aki a branzai hercegnők zálogba csapott diadémját és a szorongatottságban sinylő hercegi papát kiváltja a kegyetlen manicheusok kezéről. Az üzlet azonban némi huzavonát szenvedett, s közben a bizalmatlan osztrák Shylockok, akik csak a Standesamt előtt hivatalosan realizált dollárkirálynők millióiban hisznek, a bécsi országos törvényszék előtt Miguel papa ellen ötvenezer korona erejéig megkérték a csődöt.

Idősebb Don Miguel 6 királyi hercegsége azonban egyszerűen lemosolyogta ezt az erőlködést. Lemosolyogta pedig azért, mert abban a véleményben volt, hogy háza, a branzai királyi hercegi ház, az uralkodó királyi családhoz tartozik. Ilyen véleményben volt a bécsi országos törvényszék csődosztálya is, csak nem volt egészen biztos a dologban. Mielőtt tehát Don Miguel hitelezőinek csődkérvényét érdemlegesen elbírálta volna, kérdést intézett a legilletékesebb helyen az iránt, hogy vajjon csakugyan a királyi családhoz tartozik-e a branzai herceg háza.

Tudni kell ugyanis, hogy a királyi ház tagjainak minden törvényes ügyében a főudvari marsallhivatal az egyetlen illetékes bírósági fórum. Hogy pedig ez előtt a házihatóság előtt milyen módon intéződik el felebbezhetetlenül egy esetleges csőd eljárás, azt könnyű elképzelni. Don Miguel 6 hercegsége is tisztában volt a helyzettel és ezért mosolygott nagyuri nyugalommal a hitelezői erőlködésén.

Ő hercegsége azonban egy dolgot kifejtett a számításából. A kor szellemét tudniillik. Azt a hüvös, józan szélrohamot, amely már a királyi kabinetirodák s udvari főmarsalli hivatalok dohos, mumizáló levegőjébe is becsapódott, kisépve maga előtt egy és más elporlott bálványtörmeléket.

Hajdanán a nap földi helytartói még a körülöttük tánczó porszemeket is bearnyozták, hát még a koronájuk sugárkévéjéhez tartozó ágacskákat! Ma pokolian józan időket élünk. Ebben a sivár üzleti korban a királynők hatyu-lovagjai nem várakat és alkirályi méltóságokat, hanem legföljebb csak szerény nyelvmesteri állásokat kapnak emléke. A Pompadouroknak nem Versaillest építenek, hanem bérelt lakásban helyezik el őket s esetleg az állami színházaknál szereznek nekik állást, hogy maguk keressék meg a tüpénzüket.

Sic transit! . . .

De magukra a földi kisistenekre is mostoha idők nehezédtek. A hercegi és főhercegi, sőt a főhercegnői adósságok sem a trón kötelezettségei többé. Sőt! A főudvarmesteri hivataloknak már nem a kegydíjakat számontartó

osztálya a legfontosabb, hanem a gazdasági és jogügyi. És — sok finánczkapacitás tehetne róla kelletlen tanubizonyoságot, — hogy az udvari pörök ma már éppen nem biztos jó peccsenyék.

Don Miguel 6 királyi hercegségét is kellemetlen meglepetésben részesítette most a bécsi főmarsalli hivatal józan jogügyi osztálya egy szállóigének ígérkező döntéssel. A nevezetes döntés lényege az, hogy adós herceg nem királyi herceg, vagyis a branzai ház adósságához az uralkodóháznak és törvényeinek semmi köze. Az magánügy.

Magánügy tehát a Don Miguel vagyonbukása is. Keserves lepottyanás biz ez az exterritoriális magassághól a csőd eljárás vagyontalansági esküjéig. És ezeknek a kellemetlenségeknek lappálják, potom ötvenezer korona semmiségek miatt tesznek ki egy vérbeli királyi herceget, egyenesen megtagadva a vérbeliségét és exekválhatóvá téve a lakása ingóságait, mint egy akármilyen jött-ment senkiét, aki egyszobás bérelt oduban szenved az alperesség kálváriáját.

Piha! Milyen idők.

(—vay.)

A svédországi sztrájk.

Budapest, augusztus 10.

A svéd munkások generális harcát eddig nem sikerült letörni, sőt a mostani helyzet olyan perspektivákat nyit, amelyet a munkások helyzetét mutatja jobbnak. A munkások bírják a küzdelmet, az anyagiakban egyelőre nem lesz hiányuk, mert elegendő pénztartalékkal rendelkeznek. A sztrájk folyton terjed, a kormány csak félve nyul ehhez a kérdéshez és nem mer beleavatkozni a harcba. Maga a király is szimpatizál a munkássággal, ami az egyik legújabb rendeletétől és kitünik. A békére tehát egyelőre semmi kilátás sincs.

A sztrájkról a következő híreket kaptuk:

Ma este megkezdődött a szedők és könyvnyomdászok sztrájkja egész Svédországban, egyes kis helyeknek kivételével. A göteborgi nagy újságok mindazonáltal naponként meg fognak jelenni, noha kisebb terjedelemben. Stockholmban a közuti vasuti forgalom este teljesen megszűnt. A kocsiszineknel nagy néptömeg gyűlt össze, zavargások és tüntetések azonban nem történtek. Norköppingen több ezer sztrájkoló munkás gyűlést tartott, melyen Branting radikális szocialista képviselő az általános sztrájkról beszélt.

Tegnap megismétlődtek a szocialista tüntetések a kaszárnyákban. A szocialisták ifjúsági szervezete élénk agitációt fejt ki a katonák körében. Röpiratokat osztogatnak ily fölirással: Katonák, ne löjjetek testvéreitekre, ha erre parancsot kaptok. Stockholmban az élelmiszerek hiánya már nagyon érezhetővé válik s az élelmiszerek drágasága nőttön-nő. A sztrájkbizottság mindent megtesz, hogy véres összuittközéseket elkerüljön és ebben a tekintetben a rendőrség tapintatos és higgadt eljárása nagy mértékben támogatja.

A közuti vasut kocsiainak egy része tegnap ismét közlekedett. A sztrájkolók nem zavarták meg a közlekedést, mindazáltal a rendőrség este nyolcz órakor megszüntette a forgalmat. Ma Stockholmban és egész Svédországban egyetlen svéd újság sem jelent meg. Az a híresztelés, hogy a király elégedetlenségének adott kifejezést azért, hogy a kormány előzetesen nem akadályozta meg a sztrájk kitörését, nem felel meg a valóságnak, ellenben igaz, hogy a király panaszkodott a miatt, hogy eltagadták előtte a mozgalom jelentőségét és hogy a helyzet súlyosabb, mint a hogy gondolta.

Stockholmból jelentik, hogy a munkások szervezeteinek elegendő pénzüik van a sztrájk folytatására és a bérharcz legalább három héttig fog tartani. A munkaadók szövetsége 17 millió korona fölött rendelkezik. A sztrájk

kiélesedett, mert a kormány erélyes intézkedésekre határozta el magát, hogy a villamosvilágítást és a közuti forgalmat biztosíthassa. Ma reggel újabb királyi rendelet jelent meg, amely megszünteti az automobilonok megszámozásának kényszerét s ez kedvezés a sztrájkolóknak. A bérkocsisok is sztrájkolnak. A munkások manifesztumot intéztek a közönséghez, hogy támogassa a sztrájkot.

Stockholmban tegnap este ismét megszűnt minden kocsiforgalom a közuti vasuton. A sztrájk vezetői kihirdették, hogy sztrájk törőnek tekintenek minden kocsiat, aki a sztrájk intézőségének engedélye nélkül bármiféle árut szállít. A tejszarnokok a tejet hivatalnokaik által kocsiokon hordatják szét. A sztrájk előreláthatólag három héttig fog tartani.

A betűszedők sztrájkja következtében a lapok hektografált példányokat fognak kiadni, amelyeken néhány sorban fogják közölni a legfontosabb eseményeket. A sztrájkbizottság Malmöben megvásárolt egy szövetségi pékműhelyt, hogy a sztrájkolóknak kenyeret süssön.

A zágrábi nagypör.

— A világsajtó kritikája. —

Budapest, augusztus 10.

Tekintélyes világlap: a Frankfurter Zeitung ma érkezett számában a lap élén a zágrábi pörrel vezércikkkezik. Masaryk cseh képviselőnek ismeretes röpiratából indul ki. Masaryk könyve nem győzte meg a cikkírókat arról, hogy a szerbek ellen az egész vád légből kapott lenne s hogy Zágráb és Belgrád között sohase lett volna más, mint ártatlan baráti, szomszédi érintkezés. A pör — így szól a Frankfurter Zeitung — monstrum s goromba politikai hiba, de a jó szerbek sem politikai báránykák, akik egyszer a Száván innen, másszor a Száván túl legelnek. A konspirálás, mint minden szlávnak, nekik is a vérokben van s a temperamentumos délszlávok között még sok híve van annak a gyerekes felfogásnak, hogy akciókból és forradalmakból nagyszabasu világtörténelmet lehet csinálni. Azt eleve elfogadjuk, hogy valamely bürokratikus ügyész, aki minden emberismeret nélkül, papiros paragrafusok szerint jár el, mindenben találhat a szerb-horvát területen konfiskálni valót és hogy ha minden áron felségárulót akar, mindenkor találhat néhány embert, akinek vaj van a fején. De az a kérdés, hogy kell-e ilyesmit találni. S az erre való válaszban egyetért a cikkíró Masarykkal. A legsötétebb rendőrállamok módszerébe való visszaesés az, hogy üldözzenek embereket, akik talán nem felelnek meg a lojális osztrák-magyar alattvalói ideálnak s akik közül néhányan talán elég bolondok lettek volna s fegyvert fognak azért, hogy az összes szerbek egyesüljenek Kara-Györgye jogára alatt és hogy ezeket az embereket végtelen vizsgálati fogság torturájának s éppen nem kifogástalan törvényszék eljárásának vetik alá azért, hogy példát adjanak, vagy hogy utólag szerezzenek anyagot az annexió elhalasztatlanságának bizonyítására. Ezáltal egyetlen egy szerbet sem fognak lojálisabb alattvalóvá tenni s a bűnös is, akit súlyos büntetés ér, nem fog felhagyni azzal, hogy magát nemzetit hősnek és mártírnak ne tekintse. Egy pontban ellentmond a cikk Masaryk fejtegetéseinek. A zágrábi pör — írja a „Frankfurter Zeitung“ — nem tartozik a magyar kormányklick számlájára. Sokkal inkább a horvát jogpárté, a nagyhorvátok és a klerikálisok s leginkább a külügyminisztérium számlájára. Nem helyesli a cikk Friedjung sajtóharcát és sajtópörét. A titkos délszláv politika rejtelmeit törvényesbíki bizonyítékok sohasem fogják teljesen megvilágítani s végül csak az fog kiderülni, amit anélkül is tud az egész világ, hogy az egész Balkán politikailag alá van aknáva s a legkülönbözőbb származású vakondok keresztül-kasul furták azt.

A mai tárgyalás.

A mai tárgyaláson az elnök felszólította Naszics Györgyöt, hogy nyilatkozzék azokra az indítványokra nézve, melyeket a védők az ő személyére vonatkozólag tettek.

Nasztics kijelenti, a legklasszikusabb tanuja a védelemnek Jovanovics Simon szerajevói kereskedelmi ügynök. Váltóhamisítások és csalások egész sorának idézése után csalónak, sikkasztónak és hamisítónak mondja. A konkrét családi és sikkasztási esetek miatt azt indítványozza Nasztics, hogy hallgassák ki Gyorgyevics Ljubát, aki Jovanovics alkalmazottja volt. Jovanovics Zágrábba jött, a hol Popovics, Budiszavljevics és Vikovics védők várták rá. Hosszabb tanácskozás után elhatározták, hogy Jovanovics meg fogja őt, Naszticsot látogatni és azon ügygyel, hogy igen rosszul megy a dolga, 100 koronát csal ki tőle. E pénzzel azután Jovanovics megjelent volna a törvényszék előtt, azt állítva, hogy Nasztics meg akarta őt vesztegetni. A nevezett Gyorgyevics igazolni fogja azt is, hogy a Forner-ügyben ő írta Naszticsnak a helyreigazításokat és hogy Nasztics visszaküldte azt a pénzt, amit Forner Gyorgyevicsnek küldött. Kifejti Nasztics továbbá, hogy Jovanovics okmányokat készített elő, hogy ellene felhasználja őket. Eközben azonban rosszul járt, amennyiben az okmányokat június 4 (14)-ikéről, szerdáról keltezte, pedig június 4-ike ó-naptár szerint nem június 14-ike az új naptárban és egyik dátum sem esik szerdára. Ezeket az okmányokat közzé akarták tenni, az utolsó pillanatban azonban észrevették a hibát és elállottak ettől. Ami Jovanovicsnak a Srbska Ries című lapban közölt kijelentését illeti, kijelenti Nasztics, hogy e cikkben Jovanovics nem őt, hanem dr. Dimitrievicsot támadja.

Popovics védő: Hiszen az áll ott, hogy engem és Naszticsot!

Nasztics: Nem. Az van benne engem, de nem Naszticsot! Itt van nálam az eredeti cikk.

A kihallgatás további során

Pribicsevics Adám vádolt megjegyezte, hogy az ügyész jóbarátja Schmiert tanunak, amiért a törvényszék két napi sötét zárkára ítélte.

Nasztics kijelentette továbbá, hogy nagyon jól tudja, hogy Jovanovics meg van vesztegetve, hogy Zágrábba jöjjön és itt tanuskodjék. A csetinjeli affér dolgában Jovanovics Naszticsotól levelet akart kicsikarni, hogy aztán átadja a védőnek. Jovanovics többi állításairól csak akkor fog Nasztics nyilatkozni, ha Jovanovicsot már kihallgatták. Kéri a törvényszéket, hogy hallgassa ki Jovanovicsot, hogy a törvényszék leleplezze a gonosztevőt. Ami Szarics Milánt, a védelem által ajánlott másik tanut illeti, kijelenti a tanu, hogy Popovics védő azon állítása, mely szerint Szarics felségsértés miatt perben állott, nem felel meg a valóságnak, mert a vád lopásról és csalásról szól.

Szünet után a bíróság negyvennyolczóról magánzárkára és bőjtire ítéli Pribicsevics Adám vádlottat, mert azt kiáltotta az ügyésznek: Schmiert az ön barátja!

Ezután Nasztics folytatja megjegyzéseit Popovics vádjaira vonatkozólag. A védő által tanunak ajánlott Szarics tanító — mondja — csaló, akit egyszer már arcuzul is ütött. Stadler érsek volt titkára, Leszics, ugyanilyen jellemű ember. Erdemileg addig nem válaszol Popovics vádjaira, míg a bíróság ki nem hallgatta a védő által kért tanukat.

Popovics védő: Én is kívánom a beszédemben megnevezett egyének beidézését. Ha ezt Nasztics is akarja, kérje meg az ügyészt, mert a bíróság az ügyész előterjesztése értelmében dönt.

Az elnök ezekért a szavakért megrójjá a védőt.

Tovább Nasztics beismeri, hogy tényleg Langer álneven járt Triesztben, de nem mint osztrák kém. (Derültség.)

Ezután az elnök jelenti, hogy a bíróság a Nasztics által két tanut, Gyorgyevics Ljubát a szerdai tárgyalásra beidézte.

A tárgyalást holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Eduárd király elutazása.

London, augusztus 10. Eduárd király délután 3 óra 10 perczkor Marienbadba utazott. A pályaudvarra a walesi herceg és Asquith miniszterelnök kísérték ki.

Mohamed szultán Krimben.

Berlin, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról táviratozza a Vossische Zeitung tudósítója, hogy Mohamed szultánt augusztus végére várják a Krimbe. Stolypin miniszterelnök és Izvoiszkij külügyminiszter fogja fogadni és a csári kastélyba Livádiába kísélni a szultánt.

Közgazdasági táviratok.

Canada termése.

Winnipeg, aug. 10. (Saját tudósítónktól.) Canada gabonatermése minden várakozást felülmul. A búzatermés 100 millió bushel.

Amerikai tőzsdék zárlatai.

New-York.		aug. 10.	aug. 9.	aug. 7.
Buza	locobuza	110 ¹ / ₄	111 ³ / ₈	113 ¹ / ₂
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	105 ³ / ₄	107 ³ / ₈	109
	decemberre	102 ⁷ / ₈	104 ³ / ₈	106 ¹ / ₈
Tengeri	májusra	—	—	—
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	72 ³ / ₈	72	72
decemberre	68 ¹ / ₄	64 ¹ / ₈	64 ³ / ₄	
Chicago.				
Buza	szeptemberre	97 ⁵ / ₈	97 ¹ / ₄	100
	decemberre	95	96	97 ³ / ₄
Tengeri	szeptemberre	68 ¹ / ₂	64	64 ¹ / ₈

Newyork aug. 10. Gyapot Newyorkban helyben 12.60 (12.40 tegnap), gyapot szept. 12.08 (11.86), gyapot novemberre 12.06 (11.80), gyapot Neworleansban helyben 12¹/₈ (12³/₄), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsir Western steam 11.75 (11.75). Zsir Rohe és Brothers 12.— (12.05).

Chicago, aug. 10. (Zárlat.) Zsir szept.-re 11.17¹/₂ (tegnap 11.22), zsir októberre 11.12¹/₂ (11.20), szalonna short clear 11.43 (11.56), sertéshus szept.-re 20.45 (20.42).

A főváros lakásprogramja.

Budapest, augusztus 10.

A főváros lakáskérdése jelentős fordulponthoz jutott a mai napon. Bárczy polgármester lakásprogramját ugyanis ma hagyta jóvá gróf Andrássy Gyula belügyminiszter. Azt a harminczkétmillió koronát, amelyet a főváros közgyűlése még a tavaszszal építési czélokra megszavazott, nagyarányu program megvalósítására akarta fölhasználni a polgármester. Szociális szempontból valóságos vitális érdeke volt már a főváros lakosságának, hogy a tűrhetetlen lakásmizérián valahogyan enyhítenek. Bárczy polgármester meg tudta érteni ennek a kérdésnek a nagy horderejét és olyan építőprogramot dolgozott ki, amely minden tekintetben nagyarányu. A program jóváhagyását több oldalról akarták meggátolni, de gróf Andrássy Gyula a mai leiratában a programot majdnem teljes egészében jóváhagyta. Ez a fontos alkotás így az ő nevéhez is fűződik. Azok a változtatások, amelyeket a miniszter a programon tett, csak az ő rendkívüli szociális érzékét és a mély meglátását dicsérik.

Az iskolára és olesó lakásra jóváhagyta a miniszter a tíz-tíz millió koronát, de a bérházakra nem, mert a miniszter szerint ez már meghaladja azt a határt, ameddig a hatóság mehet. A két népotthon helyett csak egynek, még pedig a kisebbnek az építését engedte meg a miniszter. A másik helyett két népszállót akar.

Kikötötte a miniszter, hogy minden épület tervét, költségvetését és jövedelmezőségi számítását, az építés megkezdése előtt hozzá küldjenek föl. Ez a kikötés valószínűleg lehetetlenné teszi, hogy az építkezést legalább az őszszel megkezdjék.

A belügyminiszter leiratában kijelenti, hogy a közgyűlésnek a határozatát, amelylyel szükség-lakás, barakk-terem, népszálló és népotthon céljára 2,300.000 koronát szavazott meg, azzal a kikötéssel hagyja jóvá, hogy az 1910. évi programba csak a 300.000 koronás népotthont vegyék föl. A 800.000 koronás népotthon helyett pedig két népszállót építsen a város. A népotthon ugyanis a miniszter szerint a társadalmi műveltséget előmozdító intézmény, amely a lakásszükség enyhítésén túlmenő kulturális czélokot szolgál. A miniszter méltányolja a népotthon szociális jelentőségét, de most a városnak egész erejét a lakásinség megszüntetésére kell fordítania.

A kis lakások és iskolák építésére vonatkozó határozatot változatlanul jóváhagyta a miniszter. Kikötötte azonban, hogy minden épületre az építés megkezdése előtt küldjék föl hozzá a részletes tervet, költségvetést és jövedelmezőségi kimutatást, amely megállapítja, hogy a főváros önköltsége fedezve lesz.

Figyelmezteti a miniszter a várost, hogy az építést ne rövid határidőn belül, erőltetett gyorsasággal, hanem megfelelő időszakra osztva fokozatosan valósítsa meg. Iskolát ott építsen, ahol a bérszerződés lejár. Az építkezés sorrendjét a közgyűlés külön állapítsa meg.

Szükségesnek tartja a miniszter, hogy a város elsősorban fővárosi telken építsen és lehetőleg azokon az utvonalakon, amelyeknek a főváros fejlesztéséről szóló törvény az adómentességet megadja. Azért kívánja ezt a miniszter, hogy a rohamos építkezés folytán a munka és anyagárak egészségtelen emelkedését így csökkentse a város, a magánvállalkozásnak irányt adjon a főváros fejlesztésére s ne drágítsa meg a nagy építkezés mesterségesen a telket, mert kisajátító eljárás nem nyújt elegendő biztosítékot arra, hogy a város kedvező áron kapja meg a területet.

Jóváhagyta a miniszter azt is, hogy az építkezést kölcsönpénzből hajtsák végre. A bérlakások építését azonban nem hagyta jóvá a miniszter, mert ez tulmegy azon a korláton, ameddig a hatóság mehet s ezt kizárólag a jövedelmezőség szempontjából lehet megítélni esetről-esetre. De a magánvállalkozásnak egészségtelen versenyt támaszt, ami a lakáskérdés helyes megoldására kedvezőtlen visszahatással lehet.

Helyesli a miniszter, hogy az eladott telkek árából akar a város új telket vásárolni, szükséges azonban, hogy a telket mindig építőkötelezettséggel adják el.

UJDONSÁGOK.

Mikor egy király refus-t kap.

* * *

Szerencse dolga minden ezen a földön. A becsületes törekvés, a szorgalmas munka nem elégséges, sőt merőben hiábavaló is, ha a szerencse istenasszonya, ez a szeszélyes és festett hölgy nem siet segítségére.

Hogyan lehet megszerezni ennek az istenasszonynak a kegyeit, arról már írtak vastag könyveket, de rendszert azért senki sem tud alkotni arról. Kétségbeesett emberek milliói siratják, hogy nem tudták meghódítani; mások, akik alig törődtek vele, kegyeiben részesültek.

A munkálkodó, a mindennapi kenyérért küzködő, a gyalogjáró, garasra áhítózó emberekhez, akik inádkoznak egy kis szerencsért, most csatlakozott egy nagy uris. Nagyon nagy ur. Olyan nagy, hogy az egész ország annak tartja. Sőt, ha néhány évvel előbb halt volna meg az elődje, két ország is legnagyobb urának mondaná. De így is elég nagy uraságot képvisel. És még sincs szerencséje. Hiába ékesíti korona a fejét: a szerencsét nem tudja meghódítani.

*

Bizonyára kitalálták már önök, hogy a svéd királyról van szó.

Akik közel állnak hozzá és őismerik egyéniségét s tisztában vannak tulajdonságaival, azt mondják: jó ember, tiszta jellem s erős akaratu ember. Kissé hallgatag, fűrkésző és óvatos természetű, aki figyeli az idők járását és tud alkalmazkodni a modern korszak követelményeihez. Számol mindennel, amit népe kíván s igyekszik nem szembeszállni vele. Mert tudja — még pedig tapasztalatból — hogy ma csak akkor hatalmasok az uralkodók, ha ugyanazt akarják, amit népeik akarnak.

Mindezt tudja és mégis az történt vele, ami még egyetlen uralkodóval sem történt és ami kiáltó bizonyítéka annak, hogy nincs szerencséje.

Országában most hadban áll a társadalom két ellentétes tábora: a munkásság és a kapitalizmus. Generális sztrájk van, még pedig oly terjedelmű, amilyen eddig még egyetlen országban sem volt. Próbaharcz ez; iszonyu és megmérhetetlen horderejű, melynek joga van helyet kérni a világhistóriában.

A király valószínűleg ősméri ennek a harcznak a horderejét. Azért, hogy az iszonyu és mély ellentéteket kiegyenlítse, arra vállalkozott, amire király még sohasem: a közvetítésre. Vállalkozott rá, hogy kibékíti a hadakozó feleket.

És ime, noha ily nagy ur vállalkozott a

közbenjárásra, mindkét hadakozó fél elutasította a békét és a küzdelem folyik tovább a némává lett világ nagy csodálkozására és feszült figyelmé közben.

Ezt méltan sajnálja és restelli a király. Sajnálja, hogy sikertelen volt a közbenjárása, mely refus-vel járt. Királyok ilyen szerepre nem igen vállalkoznak. De ha akad, aki vállalkozik, akkor tisztelettel meghajolnak előtte. Ezt várta legalább a békét óhajtó fejedelem.

Sajnálkozásánál és restelkedésénél azonban nagyobb a haragja. Haragszik azért, mert rájött arra, hogy tanácsadói rosszul informálták a helyzetről. Ha jól informálták volna, nem tett volna békítési kísérletet és nem is kapott volna refus-t.

Szegény svéd király, aki nem tud mit csinálni ezzel a refus-vel! És még szegényebb azért, mert azt hitte, hogy a király az, akit legjobban kell informálni mindenről...

Vajjon hol van az a király ezen a nagy világon, aki mindenről legjobban, vagy akár csak jól van informálva!...

(t.)

NAPIREND. Naptár. Szerda, augusztus 11. — Róm. kath.: Zsuzsanna. — Prot.: Zsuzsanna. — Görög-orosz: július 29. Kalinik. — Zsidó: Ab 24. — A nap két reggel 4 óra 49 perc, nyugszik este 7 óra 19 perc. — A hold két éjjel 12 óra 5 perc, nyugszik délután 4 óra 26 perc.

Az Osztrájsországi húzása délelőtt fél 9 órakor. — A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9-6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecske-méti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kiállítása (Kigyó-ter.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-6-ig. — A Közlekedési Múzeum 2-6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4 óráig. Nyitvalevő könyvtárak: Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9-2 óráig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3-6-ig.

Személyi hír. *Mária Valéria* főhercegnő ma délután a württembergi hercegi pár látogatására Gmundena ment.

Károly Tivadar bajor herceg 70 éves. Münchenből jelentik, hogy *Károly Tivadar* bajor herceg, a híres szomorvos, boldogult *Erzsébet* királynéknak testvére, a Starnbergi tó melletti pihenőhelyén kastélyában vasárnap ünnepelte születésének hetvenedik évfordulóját. A fényes ünnepségen a hercegnek számos rokona, köztük a herceg vejéi nejeikkel és gyermekeikkel, a nápolyi királyné, a bajor, luxemburgi, brabanti, pármái és Bourbon rokonok jelentek meg. A német császári pár és *Ferenc József* király üdvözlő táviratát küldték a hercegnek, *Mária Valéria* főhercegnő pedig személyesen tolmácsolta szerencsekívánatait. *Luitpold* régensherceg szárnysegédjét küldte el üdvözlő levéllel és virágajándékkal. A német trónörökös, aki a hercegi családnak *Kreuth* fürdőhelyen gyakori vendége szokott lenni, a trónörökösné, *Eitel Frigyes* herceg és neje szintén ajándékok kíséretében fejezték ki szerencsekívánataikat. A herceghez birtokai közelében levő községek üdvözlő küldöttségeket menesztettek.

Kittüntelt törzsfőnök. Vilmos császár az érdeméremmel tüntette ki a Hagenbeck-féle állatsereglet semali csapatjának főnökét, mert a dél-amerikai háború idején nagy szolgálatakat tett a tevék beszerzése körül.

Czimadományozás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére *Devevis del Vecchio* Ferencz, Budapest székesfővárosi műszaki tanácsosnak és törvényes utódainak sok évi kitűnő közszolgálatáért elismerésül a magyar nemességet „Isztenhegyi” előnévvel díjmentesen adományozta.

A konzulátusok köréből. A király a külügy-miniszter előterjesztésére Don Angel Cortyo y Cadorniga Bécsbe kinevezett spanyol királyi tiszteletbeli konzul, valamint Don José Gallart y Girbal Budapestre kinevezett spanyol királyi tiszteletbeli konzul, továbbá az amerikai Egyesült Államok bécsi főkonzulává kinevezett Charles Denby kinevezési okmányát a megerősítési záradékkal ellátta.

A király és Rothschild. A berlini „B. Z. am Mittag” érdekes történetről ad hírt. Báró *Rothschild* Albertnek valami pöre volt hosszabb idő óta egy elbocsátott alkalmazottjával, aki évi négyezer korona nyugdíjat követelt. Egy személyiség, aki az udvarhoz közel áll, megtudta, hogy *Ferenc József* király egy ízben csodálkozását fejezte ki, hogy egy *Rothschild* ilyen aránylag kicsi összeg miatt pörösködik volt alkalmazottjával. Amikor *Rothschild* erről tudomást szerzett, kijelentette, hogy őt nem anyagi érdekek vezetik a pörben, hanem csak példát akart statuálni hülsen kezelés miatt elbocsátott hivatalnokának megbüntetésére. Ennek bizonyítására felajánlotta, hogy évi négyezer koronát hajlandó annak a személynek megadni, akit a király kijelöl. *Rothschild*nek ezt a kijelentését tudomására hozták a királynak, aki erre *Tendele* Ferencz, a Burgszínház veterán művészt jelelte meg, akit nagyon kedvel és akit legutóbbi jubileuma alkalmából a *Ferenc József*-renddel tüntette ki. *Rothschild* báró, amikor a király elhatározásáról értesült, nyomban folyósította *Tendele*nek az erre az évre járó nyugdíját.

Egy tudós hirtelen halála. Bécsből táviratozzák: *Rosthorn* Alfonz udvari tanácsos, a bécsi gynecológiai női klinika tanára, Karintiában vadászás közben, szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

Negyvenéves papi jubileum. Kiváló egyházi férfiú, *Krizsán* Mihály pápai kamarás, apátplébános a legnagyobb eszében most ünnepelte negyvenéves évfordulóját annak, hogy kápláni minőségben a vidékről a józsefvárosi plébániára helyezték át. Ezóta *Krizsán* Mihály apátplébános, leszámítva azt a tizenegy esztendő, amikor a központi papnevelő-intézet alkormányzója volt, mindig a józsefvárosi plébánián működött s három év óta a nyolczadik kerület hitéletének vezetője is. Mostani jubileumát is egész visszavonultan, csendes misével ülte meg és csak legközelebbi környezete tudott róla. A nemeslelkű plébánosnak gondosan őrzött titka azonban mégis kikapart és a józsefvárosiak szeretett lelkipásztoruk jubileumát a jövő hónapban méltó módon akarják megünnepelni. *Krizsán* Mihály, aki 66 éves, magas kora dacára is testi és szellemi frissességének teljesen birtokában van, több pápai kintelés birtokosa s legutóbb másfél évvel ezelőtt az apátlá váló avatás díszé is érte. A jubileumi előkészületek már is megmozgatták az egész kerület érdeklődését.

Tanügyi kinevezések és áthelyezések. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Szilágyi Eötvös Flóra okleveles tanítónőt a jász-nagykun-szolnokvármegyei kir. tanfelügyelőséghez, Szepes István okleveles tanítót a herceleányfalvi, Kocsis Lajos és Simon Julianna okleveles tanítót, illetőleg tanítónőt a vésztői, László Ferenc okleveles tanítót a poklostelki, Kovarcz Olga okleveles tanítónőt a magyarszentmihályi, Kovács Anna okleveles tanítónőt az alsó-fernezelyi, Szabó Lajos okleveles tanítót a macsolai, Z. Kiss Lenke okleveles tanítónőt a mezőpaniti, Simó Béla cserefalvi ref. elemi iskolai tanítót pedig a nagyveveseri, Szolga Miklós okleveles tanítót a mezőtótháti, Vertán Piroska okleveles tanítónőt a felsőgerebeni, Mezey Gizella okleveles tanítónőt a nagypestényi, Piskolti Gyula okleveles tanítót pedig a bányabukksői, Frey Dezső okleveles tanítót a csongrádtanyai, Kummer Ferenc okleveles tanítót a vajasvattai állami elemi iskolához rendes tanítókká, illetőleg rendes tanítónőkké, végül Buigya Anna okleveles kisdudóvónőt a kápolnokmonostori állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé nevezték ki. A vallás-és közoktatásügyi miniszter R. Fucsek Gyulát, a jász-nagykun-szolnokvármegyei királyi tanfelügyelőséghez berendelt állami elemi iskolai tanítót a szolnok-belterületi állami elemi iskolához eddigi minőségében kirendelte. — A vallás-és közoktatásügyi min. Wagner Ferenc vajasvattai áll. elemi iskolai tanítót a köpcsényújmajori, Czizler Mihály csongrádtanyai állami elemi iskolai tanítót a pándorfalvi, Lupán Viktória felsőgerebeni állami elemi iskolai tanítónőt a mezőtótháti, Benkő Árpád nagyveveseri állami elemi iskolai tanítót a mezőpaniti, Murányi Julia nagypestényi állami elemi iskolai tanítónőt a bányabukksői, Léway Andre macsolai és Mellan György aranybányai állami elemi iskolai tanítókat az alsó-fernezelyi, Bágyi Ernő poklostelki és Pappné-Thury Ilona magyarszentmihályi állami elemi iskolai tanítót illetőleg tanítónőt a vésztői, Halász István alsószombafalvi állami elemi iskolai igazgató-tanítót a kolozsvári állami elemi iskolához eddigi minőségükben áthelyezték.

A Nemzeti Múzeumból. A Nemzeti Múzeum régiségtára újabb ismét néhány nagyon érdekes lelettel bővült, amelyeknek legnagyobb része azonban nem helyezhető el a nyilvánosság részére is hozzáférhető helyen, mert a régiségtár helyiségei a nagy anyag befogadására már régóta szűkeknek bizonyultak. Minden újabb érdekes leletnél újra előtérbe nyomul a helyiséghiány és gyönyörű gyűjteményeink legszebb darabjai, helyszűke miatt, ládába csomagolva a múzeum raktáraiba kerülnek. Legutóbb a földmívelésügyi miniszterium szaporította a régiségtári gyűjteményt, amennyiben átutalta a Nemzeti Múzeumnak azokat a régiségeket, melyeket a budaörsi kamaraerdőben az Erzsébet királyné törzsgyümölcsös területén leltek. Volt ezek között a tárgyak között ásovás, több kulcs, foltzár, rablilincs és sok kisebb vastörredék, néhány középkori és újabbkori cserépbögre. A Múzeum igazgatósága megleghangos levélben köszönte meg az adományt. Ugyancsak most szállították a Múzeumba egy részét azoknak a hatalmas sírköveknek, amelyek a dunapenteleai ásatások alkalmával kerültek felszínre. Az ugyanott felásott sírleletek már a Múzeum gyűjteményeibe be vannak osztva.

A megoperált Zeppelin. Constanzi híradás szerint gróf *Zeppelin* állapota olyan kedvező, hogy két nap múlva alkalmasint eltávoznak a kórházból. — Stuttgartból jelentik: A léghajózársaság azokkal a híresztelésekkel szemben, hogy gróf *Zeppelin* állapota kedvezőtlen, kijelenti, hogy a gróf a sikerült kisebb operáció után jól érzi magát és jókedvű.

Bloch Mózes temetése. A zsidó talmudtudományok európai hírű művelőjé és a budapesti rabbiképző intézetnek harmincz éven át volt rektor-tanárát, *Bloch* Mózes, ma délelőtt tíz órakor temették el a Kerepesi-úti temető zsidó halottasházából. A végtisztességen az elhunyt tudós hitsorsosai impozáns számban jelentek meg. A gyászszertartás kezdetén a budapesti izr. hitközség templomi énekkara zsolozsmákat énekelt, azután az igénytelen deszkakoporsót a halottasház udvarán emelvényre tették s megkezdődött a búcsuztatás. A pesti izr. hitközség nevében dr. *Fischer* Gyula rabbi mondott megható búcsuztatót. Utána dr. *Bacher* Vilmos, a rabbiképzőintézet ezidei rektora és szintén európai hírű tudósa, szívből fakadt, megindult hangon a bajtársától és 30 éven át volt lelkes munkatársától búcsuztatást el. Dr. *Schwarz* rabbi-tanár a bécsi, dr. *Panét* a berlini, dr. *Horovitz* rabbi, az elhunyt tudós unokája a boroszló s dr. *Büchler* rabbi-tanár — ez az utóbbi magyar nyelven — a londoni szemináriumok nevében mondtak néhány meleg búcsuztatást. Ezután a tudós hitsorsosai a koporsót vállukra vették s a szent egyet által adományozott díszsír helyre vitték. A nyitott sírnál volt tanítványai nevében dr. *Ungár* eszéki rabbi s az országos rabbi gyűlés nevében dr. *Löwy* Ferencz marosvásárhelyi rabbi búcsuztatást el a halottat. A búcsuztatók végén a koporsót elhantolták. A nagyhirű tudós porladó csontjai a rabbiképzőintézet elhunyt tanárainak sírjai mellett pihennek.

A predealai incidens. A minap a predealai magyar vasúti hivatalnokok a román trónörökösné udvari szalonkocsiját nem engedték át a határon azzal az indokolással, hogy a kocsi kerekeiben valami hiba van és nem működnek kellőleg. Emiatt a román trónörökösné tovább utazása egy napi halasztást szenvedett. A szalonkocsit szombaton a központból kiküldött magyar és román vasúti főhivatalnokok megvizsgálták és próbautat tettek azzal egész Sinajáig. A vegyes bizottság konstátálta, hogy a kocsinak semmi baja és hogy a kocsi visszatartása indokolatlan volt. A tényállásról jegyzőkönyvet vettek fel.

A magyar iskolahajó. A kereskedelmi kormány felhívta a fiamei hajóskapitányok klubját, adjon véleményt azokról a tervekről, amelyek szerint a kormány az új iskolahajót építtetni akarja. A klub közgyűlésében kimondotta, hogy a tervezett iskolahajó nem felel meg a modern hajózási igényeknek és azért nem ajánlja, hogy az előterjesztett tervek kivételre elfogadassanak. Különben a klub kiküldöttei már a Budapesten, Sztérenyi államtitkár elnöke alatt tartott értekezleten is ellene nyilatkoztak a terveknek.

— **Egy hadnagy tragédiája.** A bécsi Burg udvarán néhány nappal ezelőtt elfogtak egy kopott, rongyos ruhájú, züllött külsejű fiatalembert és be szállították az elmeorvosok intézetbe, mert olyan zavarodottan és erőszakosan viselkedett, mint egy őrült. A délelőtti órákban állított be a Burg udvarára s mindenáron a királyhoz akart jutni. Az őrség kiutasította a züllött külsejű embert. Erre azonban dühöngeni kezdett s mellét verve kiáltotta:

— Császári, királyi gyalogos hadnagy vagyok. Ereszsenek ő felségéhez, mert leütök mindenkit, aki ebben megakadályozni mer.

A dühöngő ember ököllel ment neki az őrségnek s dulakodni kezdett vele. A dulakodásban olyan erőt fejtett ki, hogy hét ember alig tudta megfékezni. Végre megkötözték és elszállították az elmeorvosok intézetbe, ahol a nála lévő írásokból kiderült, hogy valóban császári és királyi gyalogos hadnagy, de piszkos adósságok miatt megfosztották rangjától s közlegénynek sorozták be a hadseregbe. A szerencsétlen fiatalembert az elmeorvosok intézetben is alig tudták lecsillapítani. Ott is folyton azt kiabálta, hogy neki a királyhoz kell mennie, mert csak az segíthet az ő nagy baján.

A rangjától megfosztott hadnagy igen jó családból származik. Egyetlen gyermek. Apja, aki nagyragu hivatalnok volt, korán elhunyt. Anyja tekintélyes vagyonnal maradt vrssza, ezenkívül nyugdíjat is kapott férje után. Az özvegy asszony a leg gondosabb nevelésben részesítette egyetlen fiát s készséggel járult hozzá, amikor a katonai pályára kívánczolt. A hadapród-iskolában ő volt a tegezorgalmasabb tanuló s tanárai az intézet díszének nevezték.

Mint tiszt helyettes is a lepdélásabban viselkedett, úgy hogy egy év múlva kinevezték hadnaggyá. A fiatal törekvő és kötelességtudó hadnagyot föl jebbvalói nagyon becsülték, szeretetreméltó, finom modoráért pedig bajtársai szerették. Mindenki gyors és fényes karriert jósolt neki. Egyszerre azonban nagy változás ment végbe a fiatal emberen. Megismerkedett egy kéteshirű nővel, aki belevitte a költséges életmódba. A rendezett anyagi viszonyok közt élő takarékos hadnagy, akit az ezred parancsnoka is mintának állított a fiatalágnak, adósságokba keveredett. Értésítették édesanyját fia könnyelműségéről s a kétségbeesett asszony többször ki is fizette a több ezer koronára rugó adósságokat.

A fia azonban nem hagyott föl a dorbézolással, hanem adósságot adósságra halmozott mindaddig, míg elcsapták. Édesanyja, akit teljesen kiszarolt, nem segíthetett rajta s rokonai sem akartak róla tudni. Most már észretért a könnyelmű fiatalember, de későn volt. Egyetlen reménye a tábornok rokona volt, akinek szivettépő levélben becsületszóval fogadta a javulást, ha segít a baján. A tábornok, minden befolyását latba vetve, kieszközölte, hogy a becsületbíró még egyszer összeült rokona ügyében. A katonai becsületbíró levélben tudatta a fiatal embernek tábornok rokonát, hogy minden hiába, a fiatal ember sorsán nem lehet változtatni. A tábornok ezt a levelet minden kommentár nélkül elküldte rokonának, akit annyira lesújtott a levél tartalma, hogy esztét vesztette miatta. Most ott őrzik a jobb sorsra méltó fiatalembert az őrültek házában.

— **Mátyás-szobor Visegrádon.** Érdekes és nagyszabású ünnepség terve foglalkoztatja a Budapest és Esztergom között fekvő dunamenti partvidék nyaraló közönségét. Arról van szó, hogy az ünnepség jövedelméből és gyűjtés útján Visegrád vadregényes vidékén felállítsák Mátyás királynak Fadrusz mintázza mellszobrát. Már legközelebb meghívást kap a Duna mindkét partján nyaraló közönség fiatalága, hogy a tervbe vett ünnepség érdekében buzgólkodjék.

— **Házasság Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, temesmegyei főispán leányát, Nandinét eljegyezte dr Szalay Géza nagybirtokos, Temesmegye törvényhatósági bizottságának tagja.**

— **Balassa János építész (Metz) eljegyezte Brédy Zsigmond leányát, Jolánt Budapestben.**

— **Nászajándékok.** jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerlelő, Budapest, VII, Erzsébet-körút 29, I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A párisi vasúti katasztrófa.** A Páris közelében történt vasúti szerencsétlenségről még a következőket jelentik: A mikor a *Monjumeau*-ból érkezett személyvonat kénytelen volt a nyílt pályán megállni, mert a sín páron egy elesett ló fektült, a vonat egyik alkalmazottja észrevette a tehervonat közeledését és nyomban figyelmeztette a lokomotív-vezetőt. A lokomotív-vezető azonban nem merte a vonatot elindítani, mert attól tartott, hogy az utjában levő akadály folytán kisiklik. Azonkívül remélte, hogy a tehervonat lokomotív-vezetője észre fogja venni a személyvonat hátulsó két vörös lámpáját. A tehervonat lokomotív-vezetője azonban, mint utólag kiderült, ittas volt és nem állította meg a vonatot, hanem nekiment az előtte álló személyvonatnak. A katasztrófánál sulyosan megsebesült utasok közül tegnap még hárman meghaltak. A katasztrófa áldozatai között egyetlen külföldi ember sincsen.

— **Sókvitel.** A múlt hét végén több tagból álló szerb bizottság érkezett Máramarosba a környékből sóbányák megtekintése céljából. Milosevic volt miniszter, a szerb állami egyedáruságok vezérigazgatója állt a bizottság élén, amelyhez Szalai Béla, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója is csatlakozott. A bizottság, amelynek kiküldetése nagyobb sókviteli ügyekkel áll összefüggésben, az aknaszlatinai és a rónaszéki bányákat tekintette meg, azután pedig az erdélyrészt bányatelepek megtekintése céljából folytatták utjokat.

— **Augusztusi csillaghullás.** Mint minden esztendőben, az idén is augusztus 18-án, a király születésnapján kapják meg tisztii kinevezésüket a monarchia területén levő katonai iskolák végzett növendékei. A bécsujhelyi akadémiáról 142 hadnagy távozik, közülük 85 a gyalogsághoz, 12 vadászrezdekhez és 45 a lovassághoz kérte beosztását. A mödlingi hadmérnöki akadémiáról 46 hadnagy kerül a tüzérséghez, 25 az utászrezdekhez és 6 a vasúti és táviró ezredhez. A hadapród iskolákból 514 zászlóst fognak kinevezni, ezek között a budapestiből 39, a pozsonyi ből 25, a temesváriból 28, a nagyszébeniből 30, a károlyvárosiból 26, a kőrmöczbányaiból 25, a kassaiból 23 kerül a gyalogsághoz és vadász ezredekhez. A lovassági hadapródiskolából 29 zászlós, az utász hadapród iskolából 30 zászlós és a honvéd hadapród iskolából 19 zászlós a közös hadsereg csapataihoz kérte beosztását. A Ludovika Akadémiában 21 hadnagy kapja meg kinevezését. Közülük 8 a gyalogsághoz, 13 a közös hadsereg lovasezredeihez helyeztette magát. A tüzérségi hadapródiskolából 76 zászlós kerül ki, kiket a tüzérezdekhez osztanak be.

— **A budapesti állatorvosi főiskolán** a beiratások az 1909–1910. tanévre szeptember 1-étől 8-áig bezárólag lesznek. Szeptember 9-étől 15-éig írásbeli kérvényre a beiratkozást a főiskola tanártestülete engedélyezheti; e határidőn túl október 1-éig csak a földmívelésügyi miniszter adhat engedélyt a beiratkozásra. Október 1-én tul utólagos beiratkozásra engedély nem adatik. A beiratkozás kizárólag csak gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány alapján történik. Az állatorvosi tanfolyam négy évig tart, okleveles gazdászok azonban, ha érettségi bizonyítványuk is van, három év alatt is elvégezhetik. A beirattási díj fél évenként 5 korona, a tandíj fél évenként 30 korona. Tandíjmentességet vagy állami ösztöndíj engedélyezését kérő folyamodványok külön-külön az érettségi bizonyítvány csatolása mellett a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez címelve a beiratkozás alkalmával a főiskola rektori hivatalához nyújtandók be. A tanév elején tartandó szigorlatokra a következő napokban lehet jelentkezni: Előszigorlatra szeptember 2-án; első szigorlatra szeptember 3-án; második szigorlatra pedig szeptember 4-én.

— **Új aranymezők.** Kelet-Szibériában, az Amurvasut mentén új aranymezőket fedeztek fel.

— **Új katonai alreáliskola.** Marosvásárhelyen ma avatták föl a közös katonai alreáliskola új palotáját, amelyet három millió hatszáz ezer korona költséggel, magas hegyen, igen szép helyre építettek. A hatalmas, tízennégy különálló épületből álló alreáliskola szeptemberben fog megnyitni. Az iskola átadásánál jelen volt a város előelősége, továbbá harminckét tanár, akik ma érkeztek meg, valamint a sajtó képviselői.

— **Orvosi körökből.** Dr. Tauszk Ferenc egyetemi m. tanár, a Budapesti Szegénysorsu Tüdőbetegok Sanatorium Egyesületének főtákará, külföldi utjáról visszatért és átvette az egyesület központi irodájának vezetését.

— **A gyilkos narkózis.** A *Times* legutóbbi számában feltűnő halálesetről emlékezik meg és ennek kapcsán erősen kikel a narkózis ellen, amely egy kis fiúnak halálát okozta. Lord *Lilford* egyetlen kis fia, a tizenháromesztendő Thomas, a szerencsétlen áldozat. Anyjával együtt néhány nap előtt érkezett Londonba és rögtön felkerestek egy híres operatort: *Gardner* drt. A kis fiu nyakán egy daganat képződött, ami heves fájdalmakat okozott neki. *Gardner* kijelentette, hogy a kis fiut meg fogja operálni. Évtizedes orvosi praxisában sulyosabb eseteknél így vagy 30,000-szer narkotizálta a beteget és így, miután a kis fiu szervezete megvizsgálta, nyugodt lélekkel narkotizálta őt. Hat percig tartott az operáció. A kis fiu az alatt folyton magánál volt. Arcán egy kloroformos maszk volt, melyet a professzor aszisziszense folyton nedvesen tartott. Abban a pillanatban, amikor a professzor a daganatot eltávolította, a kis lord lélekzete egyszerre kimaradt. Hiába követtek el mindent az orvosok, a mesterséges élesztés nem használt, a kis fiu nem ébredt többet öntudatra. A *Times* ebből az alkalomból erősen kikel amiatt, hogy narkozist Angliában okkal vagy ok nélkül oly sűrűn használják az orvosok. Egy képviselő, aki maga is orvos, már régebben indítványt nyújtott be, hogy a narkozist tiltsák el. A ház akkor oly értelemben határozott, hogy a narkotizálás csak elkerülhetetlen esetben engedhető meg. A statisztika szerint azonban a haláleset a legmesszebb menő óvatosság mellett sincs kizárva és átlag minden 3000 alkalmazás egy halálesettel jár.

— **Honvág.** Néhány nappal ezelőtt egyik előkelő new-yorki vendéglo főpinczére agyonlötte magát, mert nagyon szenvedett a honvágtyól. A fiatalember magyar származású és igen előkelő család sarja volt. Az ügyvédi pályára készült, amikor rossz társaságba keveredett, amely még arra is rávette, hogy apja nevére váltót hamisítson. A könnyelmű tett következményei elől Amerikába szökött, ahol egy ideig a legnagyobb nyomorban tengődött, amíg az elegáns megjelenésű fiatalembert egy előkelő vendéglo tulajdonosa pinczértül nem alkalmazta. Másfél évig volt a vendéglo szolgálatában, ahol a finom modoru, de örökösen szomorú pinczért nagyon megkedvelték. Mélébus azért volt, mert emésztő, gyötörő honvág mardosta lelkét. Haza azonban nem mehetett, mert apja még mindig nem bocsátott meg neki bűnéért s ezenkívül röstelte is a dolgot azok előtt, akik tudtak róla. Levelet csak az édesanyjától kapott néha-néha. Az anyja tudta, hogy fia meny nyire busul, ha hazuról hirt kap, azért irt neki olyan gyéren. Néhány nappal ezelőtt ismét levelet kapott az anyjától, aki tudatta vele, hogy kis nővérből boldog menyasszony lett. A fiatal embert erre a hírre olyan erővel rohanta meg a honvág, hogy nem bírt magával. Bezárkózott szobájába, megirta bucsuleveleit haza, azután föbelötte magát.

— **Az égő benzín.** Halálos szerencsétlenség történt tegnap Nagykanizsán. Egy gondatlan fiatalember kezében felrobbant egy üveg benzín és a lángoló folyadék szerencsétlenné tett három embert, akik közül egy nagy kinszenvedések után rövid idő alatt meghalt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Wagner János optikus-segéd kezében egy literes benzines üveggel betért rokonához és ott az udvaron szóbaállott velük. Falusi szokás szerint jó órahosszat elterefértek. A nagy beszédben a fiatalember nem vette észre, hogy a nap hevétől az üveg mindjobban melegszik. Egyszerre hirtelen lobot vetett az üveg és a fiatalember mellett álldogáló özvegy Németh Ferenczné és öt éves kis unokája, Németh Erzsike lángban állottak. Özvegy Némethné halálra vált ijedséggel igyekezett letépni lángoló ruháit és örülten, mint egy eleven fákiya, vágatott körbe a kis udvarban. A ház lakói, kik szemtanúi voltak a borzalmas jelenetnek, nem tudtak mit tenni. Egyszerre három égő ember, az öregasszony, Wagner és a kislány. Az öregasszony nagy lánggal égett, ahhoz nem mert pusztá kézzel közeledni senki sem, bár még oly rettentően kiabált is. A kislányról azonban sikerült letépni az égő ruhát, a fiatalember pedig valahogy önmagán segített, úgy hogy csak mindkét keze égett el. Az öreg asszony rövid idő alatt rettentően kinok között kiszenvedett. A másik két sérült sulyos sebekkel fekszik a kórházban.

— **Családi tragédia.** Czirkvenicán nagy izgatótsággal tartja a fürdő közönségét a következő eset: Gajan budapesti argentinai főkonzul már több hét óta itt tartózkodik nejével és három kis gyermekével. A nagyobbik ötéves fiú, a középső hároméves leánya, a legkisebb csecsemő lánya. A konzul felesége ebéd után elindult három gyermekével egy kissé távolabb eső halászkunyhó felé a tengerparton sétálni és hirtelen mindhárom gyermekét magával ragadva a tengerbe vetette magát. A két kisebbik gyermek meghalt, a nagyobbik kimenekült, az asszony is kijött a vízből, magával hozva a két halott gyermeket. Ugy látszik az asszony örlési rohamban követte el tettét.

— **Szükség a fogházból.** Veszedelmes betörő szökött meg vasárnapra virradó éjszaka a kolozsvári ügyészségi fogházból: Chialovszky Szaniszló, aki a kolozsvári városi fogdából és az ügyészségi börtönből már egyszer megszökött s újra elmenekült. Chialovszky Szaniszló páratlan rekordot ért el a börtönökből való megszökéseivel. Ahányszor börtönbe került, többnyire nem töltötte ki büntetését, mert megszökött. A legvakmerőbb módon szökött meg eddig a nagyenyedi, a torjai, a kolozsvári fegyházakból. Az „ál-Potemkin"-matróz a számtalan szökés miatt állandóan megvasalva töltötte a büntetését. Folyton panaszkodott, hogy a vasban nem tud aludni és állandóan arra kérte *Frits* ügyészt, vegyék le róla a vasat, jól fogja magát viselni és a szökésre soha nem gondol. *Frits* ügyész a sok kérésnek engedett és szombaton levették Chialovszkyról a vasat. A furlangos gonosztevő csak erre várt. Az ügyészségi fogház II-ik emeletének egyik szeglet-szobájába volt az övé. A fogházőröknek meg volt hagyva, hogy a megfigyelő-ablakon át állandóan szemmel kísérjék. Tudta ezt a kitanult ember s azért szökési tervét óvatosan készítette elő. Volt egy nagy darab kenyere és ebből lábat formált ki. Azután vette a vízescsöbröt s azt úgy tette a pokrócz alá, hogy az egy ott fekvő embert mutasson. A kenyérből formált lábakat pedig szintén a pokrócz alá helyezte, úgy hogy csak kissé látszottak ki. Amikor ezzel készen volt, megfigyelte, amikor a börtönőr feljött az udvarról és egy pillanat alatt ismeretlen tettesek által becsémpézett szerszámmal kivett az ablak alól egy téglát s azután felfeszítette az ablak vasrácsát és a nyitott ablakon át a közelben levezető villámhárító drótjára ugrott és ezen leereszkedett az udvarra. Az udvaron éppen ott találta a festők létráját, akik az ügyészségi fogházat reparálják és ennek a felhasználásával a falon át a kaszárnya udvarára menekült, honnan könnyen kijuthatott a szabadba. A szökést másnap reggelig nem vették észre. A börtönőr a megfigyelő-ablakon át mindegyre benézett a Chialovszky szobájába, de azt mindig az ágyban látta, nem gondolván arra, hogy az ágyból mesterséges lábak kandikálnak ki.

Reggel, amidőn a börtönőr bement a szobába, látta, hogy Chialovszky megszökött. Azonnal jelentést tett a fogházfelügyelőnek. A fogházfelügyelő a veszedelmes rab szökéséről jelentést tett *Frits* ügyésznek, aki intézkedett, hogy a hatóságoknak elfogató rendeletet menjen. Táviratilag értesítették a csendőrségeket és a városok rendőrségeit, hogy feltalálás esetén Chialovszkyt tartóztassák le. *Rimóczy* rendőrkapitány az értesítés vételével lovasrendőröket küldött Apahida felé, gyalogrendőrök és detektívek pedig a szomszédos szököttek és nyaralókat kutatták fel, de a veszedelmes embert eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

— **Turista kirándulások.** A Magyarországi Turista-Egyesület budapesti osztálya az esztergomi tagtársakkal csatlakozva augusztus 15-én, vasárnap három kirándulást rendez Kispallagra. Az első csoport iránya: Kismaros — Kelemenhegy — Hantapatak-völgy — Kőspallag. A második csoport iránya: Kismaros — Mozdóvölgy — Csömökvölgy — Kőspallag. A harmadik csoport Esztergomból indul a következő irányban: Szob — Márianosztra — Kőspallag. Kőspallagról a turisták együttesen jönnek visszafelé Békásrétpatak. Zebegény irányában, a honnét vonattal jönnek.

— **Nagy tűz.** Nagypestyen községben tegnap tűz ütött ki. A lakosság éppen a mezei munkával volt elfoglalva, a tüzet csak későn vették észre, amikor az oltás már igen nehéz volt. Tizenhat ház, az ezekhez tartozó összes melléképületek, a bennük felhalmozott gabonával, takarmánnyal együtt elégett. A kár mintegy 50.000 korona. Ebből biztosítva mindössze 2700 koronányi van. A tüzet gondatlanság okozta. — Roskány község közelében egy iparvasuti mozdony szikrájától kigyulladt a kincstári erdő. Háromszáz hold területen leégett egy fiatal szálerdő. Az oltásra három község tűzoltósága vonult ki. A kár igen nagy.

— **Csődirtargyalás és házasság.** Bécsből jelentik, hogy a múlt héten a bécsi országos törvényszék csődosztályában *Don Miguel* braganzai herceg a portugáliai trónkövetelő ellen, aki többnyire Bécsben tartózkodik, 50.000 korona tartozás miatt *csődöt kérték*. A csődnyitási kérvény érdemleges elbírálása előtt a csődbíró tanácskozást folytatott abban az irányban, vajjon a herceg a királyi családdal tartozik-e, vagy sem, mert abban az esetben, ha odataroznék, akkor csupán a főudvari marsallhivatal volna illetékes arra, hogy ügyében ítélkezzen. Irányadó helyen azonban kijelentették, hogy a herceg nem tartozik a királyi családdal, miért is a csődbíró elrendelte a szokásos fedezeti tárgyalást. Ezen a tárgyaláson ugyanis az adós beigazolhatja, hogy vagy készpénzzel vagy pedig egyéb fedezettel biztosítani tudja a hitelezők követelését, azonkívül összes aktíváiról és passzíváiról jegyzéket tartozik összeállítani, amelylyel ugyancsak fizetőképességét igazolja. Ha az adós ezt nem tudja megtenni, akkor a vagonára elrendelik a csődöt és az ügyiratokat átteszik az államügyészséghez, további indítványtétel céljából. *Don Miguel* herceg ügyében a múlt kedden tartották meg ezt a fedezeti tárgyalást. A rendes szokás szerint, a hivatalos névszerint szólította fel a feleket a jelentkezésre; a herceg nevével hozzátette a „királyi fenség” megjelölést is. A herceg azonban nem volt jelen a tárgyaláson, amelyen csupán a hitelező képviselője jelentkezett. Az iratokból kiderült, hogy idézés nem volt kézbesíthető a hercegnek, mert hír szerint időközben Skótszországba utazott vadászatra. — Erre a bíróság megszüntető végzést hozott és az iratokat kiadta a hitelezőnek újabb indítványtétel és a herceg tartózkodási helyének kipuhatolása és bejelentése céljából. Ezek után érthető, hogy a herceg fia miért keresett menyasszonyt az amerikai nábobok leányai közt. Most, miután megtörtént az eljegyzés, némsokára meg lesz az esküvő is és így remélhető, hogy a papa csödjé el lesz kerülhető. A házasság dologról újabban ez jelentik Londonból: *Don Miguel* braganzai hercegnek és *Stewart* Anitának, az amerikai milliomosleánynak házassága iránt, amely rövidesen meglesz, úgy az angol, mint az amerikai társaságban igen nagy az érdeklődés. A házasság motívumairól Amerikából terjesztett híresztelések tulzoltak. Az amerikai sajtó ugyanis azt hirdeti, hogy a herceg érdekében állt volna, hogy zilált anyagi viszonyait rendezhesse. Ezenkívül az amerikai sajtó szerint, a menyasszony családja a braganzai hercegi család összes adósságát, amelyet ugyanez a forrás húszmillió koronára becsül, szintén ki fogja fizetni. Ez tulzás, mert *Don Miguel* adóssága nem nyolczmillió korona, mint ahogy az amerikai sajtó állítja, hanem mindössze csak mintegy három millió korona. Ezt az összeget, amely úgy szökött fel ekkorára is, hogy a herceg üzors-rámanipulációk áldozata lett, jelentős redukcióval már szeptemberben kifizeti a menyasszony családja. Az esküvő különben októberben lesz.

— **Szemeláitára gázolták el gyermekét.** Berlinben *Ébner* Henrik tejszállító elgázolta kocsiával egyetlen gyermekét, aki a ház előtt, az utcán játszadozott a porban. *Ébner* hazafelé tartott kocsijával s a bakon ülve újság olvasásába volt elmerülve. Az egyik szomszédja, egy szabómester észrevette a veszedelmet s az ablakból rákiáltott a tejszállítóra, hogy állítsa meg a lovait. De a szállító a döcögő kövezeten baktató lovak zajától nem hallotta a figyelmeztetést s egyenesen a gyermeknek tartott kocsijával. Ekkor a szabómester, hogy megmentse a gyermeket, kiugrott az ablakon át az utcára, de már késő volt, a kocsi éppen abban a percben gázolta el. A rémséges sikoltásra megálltak a lovak s csak akkor vette észre *Ébner*, hogy milyen szerencsétlenség történt. A gyermeket kétségbeesetten kapta föl a földről; de már akkor halott volt. Az apa lájdalmában kétszer akart öngyilkos lenni, de megakadályozták.

— **Nagy munkás katasztrófia.** Stuttgartból jelentik, hogy az északi pályaudvar közelében épülő új alagút tegnap husz méter szélességben beomlott. Egy munkás szerencsére még idejében észrevette a veszedelmet és figyelmeztette társait, úgy hogy a munkások nagy része megmenekült. Négy munkás azonban eltűnt, de még nem tudják bizonyosan, hogy mind a négyen áldozatul estek-e a katasztrófiának.

— **A cséplőgép halottja.** Székesfehérvárról jelentik: Borzalmas véget ért tegnap *Sanda* Sándor egy fiatal földműveslegény. A Százhalombattához tartozó *Lits*-féle pusztán a cséplőgép mellett dolgozott, mikor vigyázatlansága következtében elcsuszolt és beleesett a cséplőgép dobjába. A gép fogaskerekei a szerencsétlent egészen összemorzsolták. Pár percnyi kínlás után meghalt.

— **Nagy rablósövetkezet.** Az odesszai gyorsvonaton letartóztattak egy fiatal elegáns hölgyet, akinek utipodgyászában robbanószerkeket, fegyvereket, álarczokat és hamis utleveleket találtak. Rigában a *Dvina* partján egy házban titkos bombaraktárt fedeztek fel. Liskiben, az északnyugati vasút vonalán kézrekerítettek egy rablóbandát, amely az egész voronesi kormányzóságot rettegésben tartotta. A vasuton ugyanis egy elsőosztályú kocsi-ban gyanút keltett egy *Gracsev* nevű ember, aki harmadmagával utazott. Letartóztatták mind a háromukat s akkor kiderült, hogy egy nagy rablósövetkezet vezetői. A három banditát heves ellenállás után ártalmatlanná tették és czinkostársaiknak kinyomozták.

— **A szerelmes tenorista.** Rómából különös szerelmi drámát jelentenek. A milánói *Metropol*-szállóban mellbe lötte magát *Pietro Schiavazzi* tenorista, akit Mascagni operái legjobb előadójának tartanak. A tenorista különben is Mascagni tanítványa, s a mester nagyon kedvelte őt. A rendkívül szép énekes *Cagliariból* való, ahol mint egyszerű munkás kereste meg kenyerét, feleségének és két gyermekének. Ott hallotta énekelni a dúsgazdag *Mazzarelle* grófnő és beleszeretett. Ő hozta el Rómába s itt bemutatta Mascagninak, aki azután a pesarói énekiskolában kiképezte a hangját. Évekig boldogan élt a grófnő szerelmével, míg a tenorista meg nem ismert egy orfeum-énekesnőt. Az ő kedvéért elhagyta a grófnőt. Milánóban mulatott a szerelmes pár, amikor a grófnőnek besúgták hollétüket. Egy előkelő étteremben botrányos jelenet történt a két nő között, amelynek a rendőrség vetett véget. A grófnőt és a tenoristát ekkor *Caruso* békítette ki. Egy ideig újra boldogan éltek, de egy napon a tenorista ismét eltűnt. De ezúttal ő maga akart visszatérni a grófnőhöz, mert meggyőződött az orfeum-énekesnő hűtlenségéről. A milánói *Metropol*-szállóban adott találkát a grófnőnek. Ő maga pontosan meg is jelent a találkán. A grófnő azonban késett, ami annyira elkeserítette az énekest, hogy mellbe lötte magát. Halálos sebbel fekszik most a fogadóban s a szerelmes grófnő odaadón ápolja. A beteg állapotát az orvosok reménytelennek mondják.

— **Öngyilkos érinő.** Füzek Sándornak, a pozsonyi járás főszolgabírájának neje, *Pakosza* Czeccilia ma délelőtt a megyeházán lévő lakásán revolverrel halántékán lötte magát és egy óra múlva meghalt. Füzeknél négy hónap óta súlyos fejfájás gyötörte s tettét e feletti elkeseredésében követte el.

— **A kolera és hadvezetőségünk.** Az oroszországi koleraesetekre való tekintettel a hadvezetőség megfelelő intézkedéseket tett. Elrendelte ugyanis, hogy a fegyvergyakorlatra Oroszországból bevonuló legénység rendeltetési helyére való irányítása előtt a jelentkezési helyén visszatartandó, elkülönítve helyezendő el és öt napi orvosi felügyelet alatt tartandó; csak abban az esetben, ha a koleraának a gyanuja is ki van zárva, indíthatók utnak a megvizsgált legények. Szükség esetén az orvosi megfigyelést kórházban is lehet végrehajtani. Az Oroszországból bevonuló katonaság ruháit és holmiját fertőtleníteni kell. Az ötnapos megfigyelés idejét beszámítják az illetők fegyvergyakorlati idejébe.

— **A fegyverkereskedésbe ment meghalni.** Antal Pál óras-segéd, mint Szegedről táviratozzák, bement tegnap délután a *Bruckner*-féle vaskereskedésbe és hallóvetű revolvert kért. Majd hozzávaló töltést is vett. Mikor azt is megkapta, így szólt: — Irjanak számlát róla, majd kifizetem.

Alig hogy a segéd elfordult, hogy a kívánságnak eleget tegyen, *lövés dördült* el s Antal átlőtt szívevel bukott a földre. A mentők haldokolva vitték a kórházba, ahol egy óra múlva meghalt. Az óras-segéd azért lett öngyilkos, mert kedvese, akivel öt évig élt közösházartásban, elhagyta.

— **A legújabb mutatóvány.** Hogy Párisban fényes estélyeken híres primadonnák bőséges díjazásért pompás énekükkel, vagy ragyogó szellemességükkel mulattatják a jelenlevőket, az nem ismeretlen dolog. De amit van *Ruyter*, egy hollandiai milliomos nagykereskedő eszelt ki vendégeinek a szórakoztatására, az egészen szokatlan és új dolog s a jelenkor legírissabb vívmányával, a repülés problémájával van kapcsolatban. Van *Ruyter* Lambert gróf, *Wright* híres tanítványát harmincezer koronáért nyerte meg tervének, ami abban állott, hogy mikor az összegyűlekezett vendégek éppen a vacsorához ültek kastélyának terraszán, abban a pillanatban gróf Lambert egy *Wright*-féle szerkezetű repülőgépen nagy zajjal hirtelen a levegőbe emelkedett s egy félóra alatt bemutatta az összes mutatóványokat, amelyeket a repülőgéppel végezni lehet. A meglepetés természetesen óriási volt és a nélda talán mihamar követőkre is fog találni.

— **Drogista kongresszus.** A Kereskedelmi Csarnok droguista-szakosztálya elhatározta, hogy országos értekezletre hívja össze a droguistákat, amely értekezleten szakbeli, eddig jóformán teljesen rendezetlen ügyeiket kívánják rendezni. A kongresszus szervezésének munkáján Lux Mihály szakosztályi elnök, Moser János alelnök, dr. Schreyer Jenő a Kereskedelmi Csarnok titkára és Garai Géza előadó osztózkodnak és már szét is küldték a körleveleket a droguistáknak, amelyben kongresszusra hívják őket össze. A kongresszust természetesen itt a fővárosban, valószínűleg ez év őszén fogják megtartani.

— **Havazás augusztusban.** A mig mi a kánikulai hősséggel küzdünk és alig tudunk ellene védekezni, addig egy magyar területről havazás híre érkezik. Alsókubinból táviratozzák, hogy Árvamegyében *Ljeszek és Szuchahora között erősen havazott.* A levegő igen lehült.

— **Felzval ünnepély.** Szép ünnep keretében leplezték le Szepesbélán dr. Petzval József hírneves természettudós, kiváló matematikus s a praktikus tanácmulatságot rendezte az emléktábláját. A szép emléktáblát maga Szepes megye főispánja, Salamon Géza, adta át a város gondozásába.

— **Nyári mulatság Ballaton-Lellén.** A balatonlellei fürdőtelep ifjusága kabarával egybekötött táncmulatságot rendezte, amely minden tekintetben fényesen sikerült. Gyurkovits Giza zongorajátéka, Urai Dezső szellemes felolvasása, Somló Sárika költeményei, Faludi Boriska monológja, továbbá Abonyi Gyula és Faludy Antal tréfás előadásai kellemesen szórakoztatták a nagyszámú közönséget. A hangversenyt követő tánc hajnalig tartott.

— **Újabb földindulás.** Mexiből táviratozzák, Akapulokban tegnap reggel heves földrengés volt mely a lakosságot megrémítette. Emberéletben nem esett kár, az anyagi kár lényegtelen.

— **Letartóztatott rendőrfőnök.** Belgrádi lapok azt a hírt közlik, hogy a moldvai rendőrfőnököt és pénzügyőri biztost szerb területen letartóztatták. A rendőrfőnök és a pénzügyőri biztos el akartak menekülni, de a határőrség utánuk lött. A szerb hatóságok a két foglyot még nem helyezték szabadlábra.

— **A rövid szoknya.** Párisból jelentik, hogy az ideai őszi divat új szenzációkat rejteget magában és jelentékeny újításokra készülődik. Az uszályos és bő ruhák napja végkép leáldozóban van már s a rövid szoknyaviselet lesz aalkodóvá. Az új divat a bokáig érő szoknyát honosítja meg, amely alól ki fog kandikálni a kecses női láb. A női viselet mostani jellege hova-tovább egészen eltűnik s nyugtalanul élénk és kecses, de kissé pikáns színezetet nyer, ami nélkülözni fogja a komoly, méltóságos körvonalakat. A fűző már most is jóval alul terjed a csipőn, úgy, hogy a ruha külalakja a gyermekdivathoz sok hasonlóságot mutat fel. A hosszú fűzőnek az alkalmazása a derék meghosszabbítására szolgál s hölgyeink dereka ma már jóformán térdig ér s úgy látszik, nem szolgál egyéb célra, mint hogy a járást megnehezítse. A rövid szoknya révén nagy lesz a kereslet csinos és formás cipőben, művészi kivitelű harisnyában.

— **Tűzvész.** Csernovitzból jelentik: Az éjjel tizenkettő órákor *Visnitzben* tűz ütött ki. Tizenkét lakóház és a *görögkeleti templom leégett.* Reggel öt órára sikerült a tüzet nagyjában lokalizálni.

— **Eltűnt emberek.** Vághy Károly tanító Kunszentmiklósról Budapestre utazott a minap és a Rákóczi-úton levő Fehér hattyú-szállóban bérelt szobát. Másnap a podgyászat a szállóban hagyva eltávozott s azóta nyoma veszett. — *Petz Györgyné* kófa menyével, *Petz Ádámmal* e hónap 3-án *Csepelről* kocsin jött be Budapestre, hogy itt eladják a baracktermésüket. A vásárcsarnokban el is adták a barackot s hazafelé indultak, de oda nem érkeztek meg. A két asszony a kocsival, lóval együtt eltűnt. Hozzá tartozóik attól félnek, hogy valami bűnténynek estek áldozatul. — *Kövy Marika* hivatalnoknő e hónap 7-én Kassáról eltűnt. Levelet irt hozzátartozóinak, amelyben bejelenti, hogy Budapestre utazik s itt a Dunába ugrik. A leány valóban felült a Budapest felé induló gyorsvonatra. — *Eltűnt még Spitzer Oszkár* betűszedő (lakott Tüzoltó-utca 33a sz.) *József Ádám* pályabr felesége, *Kónya Mária* (Rákospalota). Az eltűnteket keresi a rendőrség

— **Letartóztatott utonálló.** A múlt szombaton Üllőről Kőbányára utazott *Nagy Boda* János odaváló gazda. A vonatról leszállva, betért egy kis korcsmába, ahol megismerkedett több suhanczal. Együtt idogáltak s késő este, amikor Nagy Boda János gyalog elindult Budapest felé, a fiatalberek ajánlkoztak, hogy elkísérik. Alig értek ki azonban az országra, a suhanczok megrohanták Nagy Boda Jánost, a földre teperték s elrabolták pénzét, óráját, aztán elszöktek. A rendőrség ma letartóztatta az utonállókat, *Gözlöng* Károly géplakatos, *Bartal György* kereskedőjét, *Kopácsi Jenő* lakost és *Horváth* gépészt.

— **Halálozás.** Dr. *Winkler* József hírlapíró hosszas szenvedés után, negyvenkilenc esztendőskorában Budapestben meghalt. Két évvel ezelőtt szívbaj támadta meg, s bár a legkiválóbb orvosi kezelésében részesült, előbb a Margit-kórházban, majd dr. Prohászka Ottokár püspök vendégszeretettel élvezve, a székesfehérvári püspöki rezidenciában a kór győzedelmeskedett erején. Nemrég nagy betegen ismét a fővárosba hozták, s itt befejezte munkás életét. A szépirodalomban olasz regényfordításaival tűnt ki; legutóbb a Budapesti Szemleben jelent meg *Iste Fogazzaro* „A szent” című regényének magyar fordítása. Dolgozatai *Vetési József* néven láttak napvilágot. Az elhunytat kedden délután öt órákor temették el a farkasréti temető halottszobájában.

A piemonti egyházmegye nevezte, *Msgr. Manacorda* di Fossanó meghalt. IX. Pius pápa Manacorda-t 1871-ben kreálta püspökké. Manacorda nevével azzal tette híressé, hogy a „*Rerum novarum*” kezdetű pápai enciklika megjelenése után ő volt az, aki a legerélyesebben lépett fel az autonómkeresztény demokráta ellen hogy úgy szervezkedésüket Piemontban lehetetlenné tette.

— **Rendőri hírek.** *Életunt asszony.* *Kodina* József nyomdász felesége, született *Adorján* Berta, ma reggel a Pék-erdőnél fölívágtá balkarján az ereket. Amikor észrevették, már sok vért vesztett. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — *Megszökött a börtönből.* A kolozsvári ügyészség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy az ottani fogházból megszökött *Csihalovszki* Szaniszló, aki belérés miatt raboskodott. A szökevényt keresik. — *Lopás a vonaton.* *Wiedermann* János sütősegéd följelentést tett a rendőrségnek, hogy miközben Felsőúdról Budapestre utazott, a vonaton ellopták száz koronát érő óráját és láncját.

× **Ha gyermekét** egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utánzatoktól.

× **Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

× **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Komlóssy Emma a Királysínházban.** Mint értesülünk, a Királysínház igazgatója szerződtette *Komlóssy Emmát*, a legjobb magyar szubrett primadonnát. A művésznő szerződését bizonyára nagy örömmel veszi tudomásul a főváros közönsége, melynek kedvence a magyar operett színpadnak legszebb hangja énekesnője. A Király színház legközelebbi *Planquette*-operett-újdonosságának női főszerepét már *Komlóssy Emma* fogja kreálni.

(*) **A Magyar Színház megnyitása.** A budapesti drámai színházak közül a Magyar Színház nyitja meg elsőnek szombaton, e hó 14-én a nyári szünet után kapuit a közönségnek, mely alkalommal *Földes Imrénének* társadalmi színműve, a „*Hivatalnok urak*” fog színterületi. Az igazgatóság a színházon a közönség fokozott kényelmére átalakítási munkálatokat végeztetett, amennyiben a festéseken, csinosításokon és új szőnyegezésen kívül a színházban olyan készülékeket helyeztet el, amelyek a levegőt hűvösre temperálják.

(*) **Siposs Antal 50 éves jubileuma.** *Siposs Antal* kir. tanácsos, az országos híri zongoraművész és zeneszerző tegnap ülte meg szülővárosában, Ipolyvárosban pályafutásának ötven éves évfordulóját. A polgári leányiskola dísztermében ebből az alkalomból matiné rendeztek.

(*) **Beírás a Színművészeti Akadémián.** Az Országos M. Kir. Színművészeti Akadémián a beírások az előkészítő osztályba szeptember hó 9., 10. és 11-én, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember hó 13-án tartatnak meg d. u. 3 órától 5 óráig. Az Országos M. Kir. Színművészeti Akadémiába való felvételhez megkívántatnak: Színpadias, csinos alak. Tisztakiejtésű, csengő hang. Kitejtett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. Annyi műveltség és iskolai képzettségűről való bizonyítvány, amennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. Szülői vagy gyámi megegyezés. Amely jelentkezők ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. A jelentkező

növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevével irathatja be magát. Jó magaviseletéről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolandó. Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével vizsgálatot tesz. A felvétel tehát nem végleges s a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsátatik. A belépő új növendék 2 korona beíratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beíratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjat tartozik két részletben: u. m. 30 koronát a felvételkor és 30 koronát február 1-én előre fizetni. Minden felvett növendék tartozik szülőivel vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvényt aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Rákóczi-ut 21. sz. II. em.) készséggel ad.

(*) **A Kecskeméti dalünnep programja.** Kecskemét város már nagyban készül az országos dalosünnepére és ez a készülődés már a város külső képén is meglátszik. Az Országos Magyar Dalosövetség igazgatósága szombati ülésén végleg megállapította a dalverseny programját, melyet a következőkben közlünk: Augusztus 15-én, vasárnap délután 2 órákor érkeznek különvonatokon a dalosok. A vasutnál *Sándor István* főjegyző üdvözlözi a Dalosövetséget, amely üdvözlésre dr. *Bárczy István* budapesti polgármester válaszol. Ezután a *Katona József*-szoborhoz vonulnak a dalosok, amelyre koszorút helyeznek. Az ünnepi beszédet *Sipos Antal* királyi tanácsos mondja. Innét a városháza elé mennek, ahol *Kada Elek* polgármester üdvözlözi a vendégeket. Ezután a dalegyesületek zászlóinak megkoszorúzása következik. Este 7 órákor diszközgyűlés lesz a városháza közgyűlési termében. A közgyűlés alatt a szegedi honvédegyezred zenekara térzenét ad a városháza előtt. A közgyűlés után a kijelölt vendéglőkben ismerkedési estély lesz.

Augusztus 16-án, hétfőn délelőtt 10 órákor kötött verseny. Délután 3 órákor az összakarok első próbája. Délután fél 5 órákor a kötött verseny folytatása és befejezése. Este 8 órákor vacsora, utána szerenádok a koszorúslányok tiszteletére. Augusztus 17-én, kedden: Gyászünnepély reggel fél 8 órákor *Káldy Gyula* sirjánál. A siremléket a Dalosövetség megkoszorúzza, a Városi Dalárda *Kacsóh Pongrácz* dr.-nak erre az alkalomra irt férfikarát „*Káldy emlékezetére*” című dalt énekl. A Polgári Dalkör *Szent-Gyula* átiratában *Káldy*-dalokat énekel, végül *Domján Árpád* dabasi jegyző tárogatón *Káldy*-féle kuruczdalokat ad elő. A dalosok innen néhai *Mihó Lászlónak*, a Kecskeméti Dalárda éveken át volt karnagyának a Dalárda által emelt siremlékéhez vonulnak, ahol a városi dalárda gyászalt énekel, *Bardács Dezső* járásbíró beszédet mond és koszorút helyez a siremlékre, végül a *Diósgyőri Acélgyári Tisztviselők Dalegyete* énekel gyászalt. Délelőtt 10 órákor verseny szabadon választott karral. Délután 3 órákor összpróba. Délután fél 5 órákor a szabadon választott karral való verseny folytatása és befejezése. A versenybíró bizottság döntése. Este 8 órákor diszhangverseny, amelynek keretében fellépnek: *K. Durigo Ilona*, *Wenczell Béla*, ifj. *Csuka Béla*, a szegedi honvédegyezred zenekara, a *Miskolczi Dalárda*, a *Lugosi Dal és Zene Egylet*, s a két Kecskeméti Daloskör. Augusztus 18-án, szerdán: A király születésnapja alkalmából reggel 8 órákor ünnepi istentisztelet. A rom. kat. templomban a *Lugosi Magyar Dal és Zeneegyesület*, a református templomban a *Miskolczi Dalárda* és a *Temesvári Magyar Dalárda* énekelnek. Délelőtt 9 órákor diszközgyűlés, utána pedig a *Dalcsarnokban* a Városi Dalárda új zászlójának felszentelése. A zászlóanyai tisztet *Ferencky Ida* csillagkeresztes hölgy helyett *Kada Elek* né tölti be. A felavató beszédet *Bárczy István* polgármester mondja. Délután fél 4 órákor összhangverseny a *dalcsarnokban*, este 7 órákor a diszközgyűlés folytatása, itéletek kihirdetése és a díjak kiosztása. Este 8 órákor a kijelölt vendéglőkben diszjakoma lesz, vacsora után pedig a koszorúslányok és a vendéghölgyek tiszteletére vig mulatság a *Műkertben*.

(*) **Az „Ember tragédiája”-ból nem lesz opera.** A napokban az összes bécsi lapokat és ezek nyomán a magyarországi újságokat is bejárta az a hír, hogy báró *Dóczy Lajos* *Madách* hatalmas művét, „*Az ember tragédiája*”-t operaszöveggé dolgozza föl, amelyhez *Goldmark* Károly, a magyar születésű világhírű agg zeneszerző írja a zenét. *Ischlból* most azt táviratozzák, hogy a hírt úgy *Goldmark*, mint *Dóczy megegyezték*.

(*) **Monleone új operája.** *Olasz* lapok azt írják, hogy *Monleone*, a második *Parasztbecsület* szerzője új operát fejezett be, amelynek címe *Alba eroica*. A szöveget a szerző testvére írta.

(*) **Rákosi Szidi színészkolajja.** Az iskola szeptember 1-én 15-ik iskolai évét nyitja meg, augusztus hó 16-tól kezdve minden nap délután 4 és 5 óra között lehet beiratkozni. A tanfolyam két éves, ének- és tánciskolával egybekötve és előkészíti a növendékeket a színpadi működések mindenféle ágazatára. Az intézet helyisége, ahol beiratások eszközölhetők. *Csengery-utca* 28. szám alatt, a Király-színház bérházában, az első emeleten van.

nyes családi
etéről szóló
ai bizonyít-
ert egyének
den újonnan
próbaidőre
tesz. A föl-
baidő után
elbocsátta-
íratási díjat
növendék
60 korona
30 koronát
1-én előre
k szülőivel
ztendő kö-
az intézet
.) készség-

Kecske-
gos dalos-
áros külső
gyar Dal-
en végleg
mjárt, me-
Augusztus
érkeznek
nál Sándor
get, amely
esti pol-
özsef-szo-
szorú királyi
é mennek,
vendége-
k megko-
közgyűlés
A közgyű-
zenekara
és után a
lesz.

akor kötött
50 próbája.
nytatása és
erenedők a
n, kedden:
yula sirjá-
zoruzza, a
erre az
című dalt
átiratában
ad dabasi
ad elő.
Kecskeméti
árda által
dalárda
beszédet
a Diós-
kel gyász-
választott
él 5 órákor
lytatása és
se. Este 8
fellépnek:
a Béla, a
kolczi Da-
Kecske-
király szü-
istentisz-
Magyar Dal-
a Mis-
árda éne-
na pedig
jának fel-
da csillag-
A fel-
mondja.
arnokban,
életek ki-
a ki-
után pedig
etére vig

opera. A
ek nyo-
a a
hatalmas
szöveggé
a ma-
rja a ze-
a hirt

azt írják,
let szer-
me Alba
ola szep-
augusz-
tán 4 és
am két-
és elő-
és min-
ahol be-
28. szám
ső eme-

(*) **Rigolettó Budán.** A Budai nyári színházban holnap, szerdán, Maleczky Bianka vendégitékként Verdi „Rigolettó” című operája kerül színre. A czímszerepet Rózsa, Gildát Maleczky Bianka, Magdalénát Albert Erzs, a herceget Bejczy, Sparafucilt Vajda énekli. Az előadást Krecsányi igazgató rendezi és Orbán karnagy dirigálja.

(*) **Színházjegyek vasárnapi árusítása.** A színházak és a közönséget szolgáló egyéb intézmények jegyeinek munkaszüneti napokon való árusítása tekintetében ez időszerint a fennálló rendeletekkel ellenkező eljárás van gyakorlatban. Ma viszont betartják a rendeleteket, a közönség korlátoztatik. Emiatt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter legújabbán rendeletet adott ki, melylyel az ily jegyek árusítását szabályozta. A rendelet a következő:

A színházaknak, ugyszintén bárminő más előadásoknak látogatására, mulatványoknak, látványosságoknak, kiállításoknak megtekintésére, továbbá a közlekedési eszközök vagy a közönségnek munkaszüneti napokon is rendelkezésre álló egyéb intézményeknek igénybevitelére szolgáló jegyek a kizárólag ezek árusítására berendezett üzletekben munkaszüneti napokon déli 12 óráig árusíthatók. Más üzletág céljaira berendezett üzletekben az említett jegyek árusítása munkaszüneti napokon az alatt az idő alatt végezhető, melyben az illető üzlet a fennálló munkaszüneti rendelkezések szerint nyitva tartható. Az ipartörvény rendelkezései alá tartozó intézetek és vállalatok, illetve ezek alkalmazottai által közvetlenül folytatott jegy-árusítás munkaszüneti napokon az illető intézet és vállalat üzemére nézve érvényben levő munkaszüneti korlátok között végezhető, míg az ipartörvény rendelkezései alá nem tartozó intézetek és vállalatok, illetve ezek alkalmazottai által munkaszüneti napokon közvetlenül folytatott jegy-árusítás az 1891. XIII. t.-cz. szempontjából semminemű korlátozás alá nem esik.

(*) **Nyári hangverseny.** Sikerült, tánczczal egybekötött nyári hangversenyt rendeztek e hó 7-én Isaszegen jótékony célra. Az est sikerét enelték *Lusztig* Iduska éneke, *Lusztig* Juczika monológja, *Erdős* Mátyás zongorán és *Komor* Imre czimbálon előadott saját szerzeményű darabjaikkal. *Elek* Béla hegedűjátékával, *Erdős* Imre szavalatával és végül *Fenyvesi* Jenő humoreszkjeivel és *Komor* László ötletes kuplékkal arattak fényes sikert.

EGYESÜLETEK.

(—) **A PMKE. nagygyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület az idén aug. 26-án Ruttkán fogja megtartani az évi nagygyűlését gróf *Dessewffy* Emil elnöklelte alatt. Ruttkán nagyközönség máris nagy előkészületeket tesz az egyesület méltó fogadására. *Görgey* László, a máv. miskolczi üzletvezetője és ruttkai *Ráth* Péter, udvari tanácsos, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatója elrendelték, hogy a vasuti állomás, a Felvidék ez ünnepe alkalmából, megfelelően feldisznassék. A nagygyűlés rendező bizottsága, *Beniczky* Kálmánnal, Turóc vármegye alispánjával az élén, lelkes agitációt fejt ki, hogy az egyesület ezúttal is azzal az erkölcsi súlylyal lépjen föl, mely huszonhét éves múltjánál és eredményes működésénél fogva megilleti. A megállapított program szerint a F. M. K. E. vezetősége és tagjai aug. 25-én az esti, éjjeli és aug. 26-án a reggeli vonatokkal érkeznek Ruttkára, ahol a nagyközönség ünnepélyesen fogadja őket. Aug. 26-án délelőtt 9 órákor a F. M. K. E. igazgató-választmány tart ülést, hogy a nagygyűlés tárgyait előkészítse. A nagygyűlést délbén 12 órákor tartják a Rund-féle vendéglő nagytermében. Gróf *Dessewffy* Emil elnöki megnyitója után dr. *Gyürky* Géza ügyvezető-alelnök beszámol az egyesület 1908—1909. évi munkásságáról, majd tárgyalásra kerülnek az 1908. évi zárószámadás, az 1910. évi költségvetés és az igazgató-választmány vonatkozó javaslatai. A nagygyűlés után társasbéd lesz a vasuti vendéglőben.

(—) **„A Budapesti Katolikus Kör”** igazgató-választmánya ma tartotta a havi rendes ülését. Zichy János gróf v. b. t. t. elnök helyett Zsembery István dr. ügyvéd alelnök vezetésével. A Szent István-napi körmeneten való részvétel iránt hozott határozat után tárgyalták Hindy Zoltán igazgató és Becsky Arzén dr. titkár jelentéseit, melyeket egyhangulag elfogadtak. Majd az igazgató indítványára az ünnepélyek termének a jövő időnyre való átalakítása felett határoztak. Végül az új tagok felvételére került a sor: a többek között alapító tagok lettek: Samassa József dr. biboros érsek, Mailáth Gusztáv Károly gróf v. b. t. t. erdélyi püspök, Párvy Sándor dr. szepesi és István Vilmos szombathelyi püspök, Rauch Pál báró v. b. t. t. horvát bán, Jósika Samu báró v. b. t. t. volt miniszter, Zselénszki Róbert gróf v. b. t. t., Széchenyi Antal gróf kamarás, rendes tagok: Hosszu Vazul dr. lugosi püspök, Windischgraetz Lajos herceg, Szent-Iványi József stb.

FŐVÁROS.

(*) **A tartalékosok osaládtagjainak segélyezése.** A minisztertanács határozata folytán Bárczy István polgármester a múlt év őszén és az év tavaszán Boszniába behívott tartalékosok családtagjait felszólította, hogy amennyiben a behívás egész tartamára, vagy annak csak egy részére kárpótlást igényelnek, azt a kerületi előjáróságok utján jelentsék be. A bejelentésre kitűzött egyik határidő július 31-én járt le. Az előjáróságok most foglalkoznak az igényre jogosultak lajstromának összeállításával. A kárpótlást kérők számát eddig még pontosan nem lehetett megállapítani, azt azonban már most konstatálhatjuk, hogy feltűnően kevesen vannak azok a bejelentők, akik a középosztályhoz tartoznak, sőt az alsóbb néposztálynak nem éppen tömeges jelentkezése is megelőd. A jegyzék végleges összeállítása csak szeptember közepe felé várható és a pénz kiutalása ennek megfelelőleg csak az ősz végén fog megtörténni.

(*) **Új építkezések.** A főváros magánépítési bizottsága tegnap délután Kausser János bizottsági tag elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. Spanberger Alajos előadása alapján a következő új építkezésekre adott engedelmet: Szendefy Aladár V. kerület, Nádor-utca 1099 hrsz. alatt négyemeletes ház. Özvegy Blitz Mórné VII. kerület, Damjanich-utca 1. négyemeletes ház. Rigócz Katalin VI. kerület, Téglá-utca 3819 hrsz. alatt háromemeletes ház. Tanzinger János I. kerület, Aladár-utca 2. szám, háromemeletes ház. Fogl Emil VI. kerület, Aradi-u. 11, háromemeletes ház. Németh Károly II. kerület, Lövőház-utca 7. emeletes ház. Kirchberger Károly VII. kerület, Gyarmath-utca 9. emeletes nyaraló. Dalmai Elemér I. kerület, Alma-utca 17. emeletes nyaraló. Rozinai István II. kerület, Csopaki-utca 2. emeletes nyaraló. Hirsch Albert VII. kerület, Munkás-utca 3. emeletes bérház. Ferencz József kereskedelmi kórház VII. kerület, Ovoda-utca 4356 hrsz. alatt földszintes kóroda. Ezenkívül számos átalakításra, gépállításra és toldalék építésre adott engedelmet a bizottság.

(*) **Az orvoskongresszus és a főváros iskolái.** A nemzetközi orvoskongresszus tagjai a tanácskozáson tartama alatt megfogják tekinteni a főváros mintaiskoláit. A főváros közoktatási ügyosztálya már intézkedett, hogy a vendégeknek az iskolákban kellő kalauzólást és utbaigazítást nyujtsanak.

TÖRVÉNYSZÉK.

(*) **Az ügyvédi kamarák köréből.** Az aradi ügyvédi kamara dr. *Vertes* Andor ügyvédet, Békéscsaba székhellyel, a kamara ügyvédi lajstromába felvette; a debreczeni ügyvédi kamara dr. *Zinner* Dávid ügyvédet, Szolnok székhellyel és dr. *Szép* Izrael ügyvédet, Debreczen székhellyel, az ügyvédek névjegyzékébe felvette; a kassai ügyvédi kamara dr. *Füzeses* Zoltán ügyvédet, Sátoraljaújhegy székhellyel, a kamara ügyvédi lajstromába folytatón felvette, továbbá *Barna* Bertalan sátoraljaújhegyi lakos ügyvédet, elhalálózása folytán, a kamara ügyvédi lajstromából törölte. Gondnok kirendelésének szüksége fenn nem forogván, az mellőztetett; a nagyváradi ügyvédi kamara dr. *Keller* Márton Szilágyosmólyi székhellyel, az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

(*) **A köpeniki suszter után.** Az eperjesi adóhivatal akarta hatósági asszisztenciával megkopasztani Peitsár Géza rovott multu fodrászsegéd, de belétörött a kése. A jeles szörfelenítő hevenyész hosszú előkészületeket tett célja kivitelére, valódi zsenialitással hamisított hat okiratot a rajta levő hivatalos bélyegzőkkel együtt. Egy — Krecsányi Kálmán, államrendőrségi detektívőnök nevére szóló, díjmentes utazásra jogosított s Boda Dezső főkapitány aláírásával ellátott, fényképes rendőri igazolványt. — Egy 6969—1908. IV. fk. elnöki számu rendelet, mely az eperjesi adóhivatali pénztár lefoglalására és egyéb nyomozati intézkedésekre ad utasítást. Két okiratot, melyekben Boda Dezső főkapitány és Pekáry József főkapitány helyettes megkeresik az eperjesi rendőrkapitányi hivatalt, az ott állomásozó honvédszászlóalj parancsnokságot és a csendőrséget, hogy nyujtsanak karhatalmat a detektívőnöknek, hogy az adóhivatal pénztárát lefoglalhassa, mert nagyon sok közte a jól utánoztott hamis bankó. Végül két aláíratlan rendeletet, melyek a bűnügyi nyomozás teljesítésére nézve adnak utasítást.

Az ál-Krecsányi tavaly, november 25-én, mit-után a keleti pályaudvaron magát mint detektívőnök igazolta, Sátoraljaújhegyre utazott s a vasuti állomáson Eperjesre egy hivatalos sürgönyt akart feladni, melyben Hoffmann pénzügyigazgatót felszólítja, hogy esti 6 óráig maradjon hivatalában.

A személyzet előtt azonban gyanus volt az állítólagos detektívőnök fiatal kora s jelentést tett az esetről Guttmann Ármín helyettes állomásfőnöknek, aki rövid faggatás után a csalót a rendőrségnek adta át. A kelepcebe jutott borbélysegéd, miután erélyes fellépése mitsem használt, azzal állott elő, hogy az eszme Dienes Ödön kivándorlási ügynök agyában fogamzott meg, aki neki jó barátja. A terv különben is nem volt komoly. A köpeniki kapitányról beszélgettek s ő fogadást ajánlott, hogy az ilyesmi nálunk is lehetséges, csak kellő okmányok álljanak az ember rendelkezésére. Dienes, akinek azóta nyoma veszett, megszerezte az okiratokat, ő pedig a hűvösre került. A budapesti büntető törvényszék Peitsár Gézá négyrendbeli közokirathamisítás büntette miatt egy esztendei börtönre ítélte. A királyi tábla szüneti tanácsa Horváth Béla elnöklésével ma a vádlott büntetését négy évi fegyházra emelte fel.

(*) **Ujpesti csarnokhölgyek.** Mulatságos törvényszéki tárgyalás volt ma a pestvidéki törvényszéken K. Nagy Sándor bíró elnöklésével. Egy ujpesti vásárcsarnoki kofa, névszerint Venicza Ignác né volt a vádlott, akit azzal vádolt meg a kir. ügyészség, hogy a junius elején a budapesti vámpalotába érkezett nagymennyiségű és az ujpesti piacnak szánt déligyümölcs egy részét, amelyet ismeretlen tettesek elloptak, nála találták. A rendőrség Venicza Ignác né letartóztatta, mert mintegy harminczöt gyümölcsárus igazolta, hogy a talált déligyümölcs a lopásból származik. A mai tárgyaláson, amelyen a királyi ügyészséget Takács Dénes képviselte, a vádlottat pedig dr. Tarján Mihály ügyvéd védte, mintegy 130 vásárcsarnoki hölgy jelent meg. A tárgyaláson az eddigi terhelő tanúk mindannyian egy szerre akarták bizonyítani, hogy egyik déligyümölcs olyan mint a másik és hogy a vádlott kofa kereskedőtől vásárolta a kérdéses déligyümölcsöt. Az elnöklő bíró csak nagynehezen tudta helyreállítani a rendet és kénytelen volt két tanut rendbirsággal is sújtani, a megjelent hallgatóság közül pedig az összes kofaasszonyokat kiutasítani. A bíróság a bizonyítási eljárás befejeztével a védelem meghallgatása után felmentette a vádlottat és annak szabadlábra helyezését nyomban elrendelte. A jelen volt kofák ezt az ítéletet nagy éljenzéssel vették tudomásul és szabadlábra helyezett társukat nagy örömmel kísérték haza. A kir. ügyész a felmentés miatt felebezzet.

(*) **Csalás levélbélyegekkal.** Csanák Jenő kereskedősegéd Szeberényi Jenő polgáriskolai tanulóval szövetezve, rávetelte magát a budapesti bélyegkereskedőkre és megtekintés, cserélés ürügye alatt felhívta a bélyegkereskedőket, hogy értékebb bélyegeiket bocsássák rendelkezésére. Csanák az ily módon megszerzett bélyegeket eladta és a pénzt a saját céljaira fordította. A kereskedő feljelentésére a budapesti rendőrség letartóztatta a két fiatal szélhámost, akik közül Csanák konokul tagadott, viszont Szeberényi mindent beismer, még azt is, amivel az ügyész nem is vádolta. S a bíróság Csanákot tíz rendbeli csalásért egy évi és két hónapi, Szeberényit pedig négy rendbeli csalásért hat hónapi börtönre ítélte. A királyi tábla szüneti tanácsa ma helyben hagyta ezt az ítéletet.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel a alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Étvágytalanság, emésztéshiány
könnyen megszűnik a „Rohitschi Tempelforrás” rendszeres használatára. Idült esetekben a „Styria-forrás” előnyösebb.
Nagybani raktár Budapest: HOFFMANN JÓZSEF, V., Békéscsaba 8. szám.

SPORT.

Tátralomniczi versenyek.

— Második nap. —

A programm ugyanoly keretekben mozgott, mint az első napé. Favoritok és outsidersok felváltva nyertek. Legnagyobb meglepetést a nap főszámában, a *Lomniczi gátversenyben* Pengő győzelme hozta meg, sőt még utána is elhanyagolt ló: *Day Star* következett, míg a reás favorit *Maillart* nagyon közepes harmadik lett.

Részletes eredmény a következő:

I. **Bladók verseny.** Díj 1200 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Orsich P. 3é sk Igas legyen 70 kg (Neimans). 2. Gr. Vay A. 3é sm Grand Seigneur 70 és fél kg (Vay). 3. Lov. Dydyński B. 3é pk Dumheit 71 és fél kg (Zangen). Egy és fél hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10 : 17.

II. **Késmárki handicap.** Díj 1600 korona. Táv 2000 méter. 1. Bartosch E. 3é pm Orgcsda 68 és fél kg (Krause). 2. Dávid E. 3é sm Paraber 70 kg (Czárán). 3. Oroszvári ménés 4é pk Hát te 76 és fél kg (Kiss). Futottak még: Campanille (Baich), Riga (Zangen), Colette (Neimans), Palotás (Pálffy), Soltykoff (Vay). Könnyen egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10 : 32, 20 : 32, 34, 26.

III. **Felkai handicap.** Díj 1500 korona. Táv 1000 méter. 1. Kormos B. 4é pfer Haramia 64 és fél kg. (Kiss). 2. Borsos E. id. pfer Lotto 69 kg. (Baich). 3. Bartosch E. 4é pm Lothian 60 és fél kg. (Krause). Futottak még: Gyöngyvér (Pálffy), Dunois (Neimans), Hester (Lukács), Új bála (Zsivanovics). Küzdelem után egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10 : 93, 20 : 32, 29, 36.

IV. **Lomniczi gátverseny.** Díj 4000 korona. Táv 2400 méter. 1. Liphay B. sher Pengő 65 kg. (Hujber). 2. Zangen I. pk. Day Star 67 kg. (Vajda). 3. Dávid E. sm. Maillart 67 kg. (Csompora). Futottak még: Royalty (Fries), Dictator (Neumann). Bizosan két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10 : 63, 20 : 62, 104.

V. **Poprádi gátverseny.** Díj 2000 korona. Táv 2600 méter. 1. Gr. Orsich P. 4é pm Oliveto 67 és fél kg (Neimans). 2. Bartosch R. 2é pm Sirius 77 és fél kg (Krause). 3. Liphay B. 4é sk Windsbraut 67 és fél kg (Czárán). Futottak még: Meglehet (Baich), Ifjasszony (Pálffy), Ziska (Zangen), Nevmore (Zsivanovics). Küzdelem után fél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10 : 27, 20 : 20, 20, 20.

*) **A badeni ügötversenyek** negyedik napjának eredménye a következő:

I. **Mc. Vera-verseny.** Díj 1700 korona. 1. Vencellői ménés stpk. Luza (Brown). 2. Fatma. 3. Czimbora. Futottak még: Falstaff, Babette, Darabont, Regent, Geisha. Tot.: 10 : 22, 20 : 25, 27, 90.

II. **Luitenbergi-díj.** Díj 1000 korona. 1. Körmendiménés 5é stpm Fridolin (Ryerson). 2. Sziitya. 3. Méltóságos. Futottak még: Onyx, Elyria, Szamóca, Pepsi, Wuzerl, Antrima, Agnes H. (tét nem fogadtatott el), Babám, Pandur, Dalos, Junta. Tot.: 10 : 50, 20 : 39, 44, 48.

III. **Ügötverseny egyleti-díj.** Díj 2000 korona. 1. Protti M. 9é sm Zet (Wedorn). 2. Colonel Willan. 3. Vidra. Futottak még: Champion Bourbon (disqu. I. tét nem fogadtatott el), Ister, Lord Simon, Sonntagskind, Soci, Lord G., Aegir. Tot.: 10 : 24, 20 : 29, 54, 39.

IV. **Weilburgi díj.** Díj 1700 korona. 1. Kreipl 4é sk Terka (Német). 2. Karneval. 3. Ellie Ansel. Futottak még: Bleho, Quart Bella, Isar, Banana, Hanni K. Tot.: 10 : 59, 20 : 51, 106, 37.

V. **Berlini díj.** Díj 4000 korona. 1. Pusztabereányi ménés 4é pk Indiana (Capovilla). 2. Astruc. 3. Rabló P. Futottak még: Sashalom, Keserves, Patriot, Nizzardo, Dóra, Jockey. Tot.: 10 : 71, 20 : 39, 29, 172.

VI. **Klagenfurti díj.** Díj 2400 korona. 1. Kohner W. stpm Feniks (Switzer). 2. Allein. 3. Faust. Futottak még: Nicotin, Galambom. Tot.: 10 : 37, 20 : 25, 25.

VII. **Undine-díj.** Díj 2500 korona. 1. Pusztabereányi ménés 4é stpk Rendezvous (Czeloth). 2. Gáva. 3. Lauriene. Futottak még: Bajazz, Heckenrose, Demission, Jansen, Iboli, Baronesse, Erna, Dilla R. Tot.: 10 : 21, 20 : 33, 84, 36.

KÖZGAZDASÁG.

Üvegiparunk 1908-ban.

Budapest, augusztus 10.

Emlékeztet az a sok panasza, mely az üveg-, különösen pedig a palackkartel ellen hangzott el a múlt évben. Nem lesz tehát érdektelen, ha néhány szóval képet adunk arról, hogy miként vélekednek maguk a szakkörök az üvegipar múlt évi helyzetéről. Ezek szerint a magyar üvegiparra nézve az 1908-ik év — annak egészét tekintve — nem mondható kedvezőnek, bár az első és második félév között mégis különbséget kell tennünk. Az évnek hat első hónapjában ugyanis a belföldi üzletmenet általában élénk volt és majdnem minden gyártási ágazatban bizonyos áruhiány volt konstatalható. A kiviteli üzlet ugyanakkor nyugati relációkban az 1907-ik évhez képest valamelyes visszaesést mutatott ugyan, de keleti irányban még változatlanul élénk maradt. Ennek folytán az eladásban bizonyos nyugodt folytonosság volt fenntartható és az elért árak is többnyire megfelelő hasznot biztosítottak.

Az év második felében azonban hirtelen, majdnem minden átmenet nélkül, mondhatni katasztrófális változás állott be, annak következtében, hogy egy a külföldi, mint a belföldi piacokon, mintha csak valamely titkos kéz egyöntetűleg intézte volna a dolgokat, a forgalom egyszerre elakadt és a fogyasztás minimuma csökkent. Új megrendelések jóformán alig érkeztek, sőt a már meglevőktől is a vevők minden megengedett és meg nem engedett módon szabadulni igyekeztek. Ennek a hirtelen változásnak tulajdonképeni okát eleinte senki meg nem értette s ennél fogva azt egy darab ideig majd mindenki csak átmeneti állapotnak tekintette s ennek folytán gyáraink eleinte nem is szorították meg üzemüket. Az állapotok azonban mind rosszabbakká váltak és ennek okát csakhamar a már említett klyül még a következő, nagyon is érezhetővé lett körülményekben ismerték föl; ezek voltak: A hideg és előzőt nyár, mely egyebek közt a szifonos-palackok forgalmát a felére apasztotta; az uborkatermesnek igen gyenge a hozama; az új mértékhitelítési törvénynek késedelmes életbeléptése folytán előállott és hónapokig tartó bizonytalan helyzet; a magánépitkezés pangása, mely különösen a táblaüveg-ipart érzékenyen sújtotta; az év három utolsó hónapjában a törökországi bojkott, melynek következtében a Balkánországokba exportáló cégeink s általában a kiviteli üzlet igen sokat szenvedtek; általában pedig a külpolitikai helyzetnek megzavarása, rosszabbodása. A fogyasztás tehát nagy mértékben csökkent s ez arra indította hazai gyárainkat, hogy a termelést, az üzemet lényegesen megszorítsák, nehogy veszedelmes túltermelés álljon be.

Az osztrák táblaüvegyárak hónapokig is szüneteltek ugyanebből a tekintetből. Általában a helyzet Ausztriában és Németországban sem volt jobb, úgy hogy ennek folytán a külföldi gyárak versenyezése élesebb, mint valaha.

Az 1909-iki tavaszi üzletidény megindulása után remélt javulás — sajnos — késlekedett, úgy hogy hazai gyáraink alig lesznek képesek az időközben már lényegesen redukált üzemüket csak az eddigi megszorított színvonalon is fentartani, hanem esetleg kénytelenek lesznek még újabb üzemcsökkentéseket életbe léptetni, mi mellett azonban a magas munkabérek és drága nyersanyagok folytán nagyon is drága termelési költségek tudvalevőleg alig lesznek leszállíthatók. Ily körülmények közt a magyarországi üvegipar a közel jövőben is igen sötét kilátásokkal kénytelen

számolni, ha a viszonyok hamarosan jobbra nem fordulnak.

Sajnos, a fogyasztás tetemes apadása dacára Magyarországnak összes behozatala üvegben és üvegarukban — amint fentebb már jeleztük — az osztrák verseny ezuttal is alig gyengült, mert a behozatal 1908-ban is 418.480 (1907-ben 424.110) métermázsára rugott és ebből 409.100 mm., azaz ezuttal is közel 98% osztrák származású volt. Ezzel szemben összes kivitelünk az 1907-ik évi 77.000 mm.-ről lement 71.000 mm.-ra s ebből csak mintegy 34.700 mm. esik az Ausztriába menő kivitelre.

Az Ausztriából hazánkba 1908-ban behozott üvegaruk értékét 14.9 millió koronára becsülték s ezzel szemben áll csupán 1.4 millió K Ausztriába irányuló kivitelünk, úgy, hogy az osztrák üvegipar behozatali többlete 1908-ban már 13.7 millió koronára emelkedett.

Tulajdonképen csak a tábla- és tükörüvegekben való behozatal csökkent — 1907-hez képest — 151.310 mm.-ről 137.540 mm.-ra; ebből 134.100 mm. 5.1 millió K értékben Ausztriából érkezett, míg Magyarországból Ausztriába csak egy csekélység, körülbelül 3.000 mm. ment, 112.000 korona értékben. Ellenben mindenféle öblös üvegekben a behozatal az 1907-ik évi 263.200 mm.-ről 272.900 métermázsára emelkedett és ebből 267.550 mm. 7.7 millió korona értékben volt osztrák származású, holott összes öblösüveg-kivitelünk 1903-ban mintegy 63.500 mm.-ra ismét csökkent s ebből csak kb. 31.100 mm. 1.13 millió korona értékben szállítottott innen Ausztriába.

Áttekintés végett közöljük Magyarország kül-forgalmának adatait az összes üveg- és üvegaruk-nemekben, úgy mint:

Évben	Behozatal	Kivitel
	métermázsá	
1901	263.644	63.873
1902	277.705	57.112
1903	326.754	67.659
1904	341.187	73.470
1905	365.976	78.438
1906	393.003	81.228
1907	424.110	77.000
1908	418.480	71.005

Árhanyatlás a gabonaföldszén. Ma ismét lanyha hangulat uralkodott a gabonaföldszén. Zárlat előtt érkezett alacsonyabb berlini jegyzésekre erősen csökkentek az árfolyamok és az április és októberi buza 30, az októberi rozs viszont 10 fillérrel csökkentek árfolyamaikban.

Iparostanfolyamok A technológiai iparmuzeum igazgatósága az eddig meglehetősen elhanyagolt ruházati iparok fejlesztésére igen nagy súlyt helyez. A napokban fejeztek be néhány ilyen irányú tanfolyamot, de a ruházati iparokban még most is folyik 11 segédanfolyam, melyben a férfi és női szabóiparban dolgozó segédek és munkásnőket tanítják szabásati rajzra, kalkulációra, valamint a próbálás és igazítás munkálataira. Két tanfolyam van külön a ruhavarrás és igazítás elsajátításának tanítására szervezve, míg a cipészipari tanfolyamokon a segédek a különleges cipőfalja munkára és a hibás lábra (orthopeda) való cipők készíttési módjára tanítják. Ezek a tanfolyamok augusztus hó végén fejeződnek be.

A Kristályviz nyeresége. Ásványvízkereskedelmünk nehéz helyzetét misem mutatja jobban, mint az, hogy a Kristály-víz hatalmas forgalma mellett is 1908-ban mindössze csak 10.967 kor. 42 fillér nyereséget tudott elérni a *Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalat R. T.* Ezt a nyereséget is az 1907. évi 19.183 kor. 83 fillér veszteség leírására fordítja majd az augusztus 22-én tartandó közgyűlés.

Az osztálysorsjáték negyedik osztályának mai első húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták ki:

5000 koronát nyertek: 55386 70071 76186.
2000 koronát nyertek: 29693 60443.
1000 koronát nyertek: 60348 90136 103754.
500 koronát nyertek: 680 3435 4148 4194
15653 19579 21217 24993 29881 32483 32984

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatát valódi áldás gyomorbetegségeknek és székelyorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

35648	35404	36060	37783	39037	39575	40621
42066	47367	47802	53721	54179	54933	59220
61797	61281	62003	62702	65027	73865	75943
77514	78476	80665	80573	81324	83780	85690
88391	91354	92122	93359	93913	98886	101860
105364	105390	109659				

A többi kihuzott szám 170 koronát nyert.

Az értéktőzsdéről. A kedvezőbb külpolitikai hírek állandóan szilárd irányzatot létesítenek a tőzsdén. A szilárd irányzat mellett azonban a forgalom a nemzetközi piacon majdnem üzletellen, úgy, hogy a két hitelrészvényénél csak alig másfél koronás javulás mutatkozik. A bankrészvények is majdnem változatlanok, ellenben a két vasérték és a Rimamurányi további javulásokat mutat. A helyi értékek piacán az építőipari értékekben és a bányarészvényekben volt üzlet, különösen a Salgótarjáni, a Danubius és a Ganz állottak az érdeklődés központjában. Kereslet volt még néhány malomértékben, továbbá a villamosági részvényekben és az Adria részvényekben. A járadékpiac kevésbé gyengült, de a forgalom teljesen üzletellen. A valutapiacra a német, francia és az olasz fizető eszközök árfolyama kissé visszaesett.

Fizetési képtelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetési képtelenségeket közli: Beber Dávid kereskedő Nagyszőlős, Bujum H. és Goldstein Emil kereskedő Bukarest, Shaucher József faterkedő Bukarest.

Az új vámügyi tanács. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a vámügyi tanácsot az 1909-1912. évekre a következőképpen alakította meg:

Elnök **Szterényi József** v. b. t. t. kereskedelmi államtitkár, elnökhelyettes dr. **Lers Vilmos** miniszteri tanácsos. A tanács tagjai a kereskedelmi minisztérium részéről dr. Neumann Károly, dr. Földváry József min. oszt. tanácsosok, dr. Szterényi Sándor, dr. Pétery Ödön min. titkárok; a pénzügyminisztérium részéről Marschalkó József min. tan. dr. König Tivadar min. oszt. tan., dr. Lehrer Péter min. tan. fővámigazgató, dr. Hankiss János pénzügyi főtanácsos; a földmívelésügyi minisztérium részéről Róth Lóránd min. tan., Györy Lóránd min. oszt. tan., Koós Jenő min. titkár, dr. Pécsy Tibor miniszteri segédfogalmazó; a központi statisztikai hivatal részéről dr. Szabóky Alajos min. titkár.

Időhöz kötött megbízatással kineveztek a kereskedelmi miniszter részéről: Cserháty Jenő műegyetemi tanár, Fritz Péter, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára, dr. Helvei Tivadar vegyészeti gyáros, Herz Vilmos, az Első Magyar Pápiripar Rt. vezérigazgatója, siklósi Tschögl Henrik nagykereskedő, Zsolnay Miklós majolikagyáros. **A pénzügyminiszter részéről** Farbak István nyug. főbányatanácsos, tőszögi Freund Vilmos vezérigazgató, Gálócsy Árpád kohómérnök, báró Hatvány-Deutsch József, nagysárosi Szirmai Oszkár gyáriigazgató, farkasházi Wieland Arthur földbirtokos.

A földmívelésügyi miniszter részéről László László orsz. képviselő, dr. Lónyai Ferenc min. tan., gróf Pallavicini Ede v. b. t. t. főrendiházi tag, Pirkner János min. tan., Tomcsányi Gyula min. tan., gróf Zselénczi Róbert v. b. t. t. főrendiházi tag.

A kereskedelmi és iparkamarák részéről három évre kiküldettek: dr. Varjassy Lajos titkár, (Arad), dr. Holesch István kamarai titkár, (Besztercebánya), Aronsohn Henrik szállító, kamarai tag (Brasó), Guttman Ádám kamarai tag, (Budapest), Szávay Gyula titkár, (Debrecen), Szendrői Mór titkár, (Győr), dr. Siposs Aladár titkár, (Kassa), dr. Gámán József titkár, (Kolozsvár), Bürger Albert gyáros, alelnök, (Marosvásárhely), Radványi István kir. tan., elnök (Miskolc), dr. Sarkady Lajos titkár, (Nagyvárad), dr. Záray Károly titkár, (Pécs), dr. Wolff Gerő titkár, (Pozsony), Heltai József nagykanizsai gabonakereskedő, kamarai tag, (Sopron), Perjessy László titkár, (Szeged), Baáder Henrik alelnök (Temesvár), Walmuschnigg Antal alelnök, (Fiume), Weissmayer Oszkár kamarai tag (Eszék), varasdínbriegi Leitner István, (Zágráb), Vlahovic Károly alelnök (Zeng).
A kereskedelmi miniszter által kijelölt országos jellegű ipari és kereskedelmi szaktestületek, illetve egyesületek részéről három év tartamára kiküldettek a budapesti kereskedelmi testület részéről: ómoraviczai Heinrich Ferenc vasnagykereskedő, a magyar bőriparosok országos egyesülete

részéről dr. Székely Miksa igazgató, a magyar czukorgyárosok országos egyesülete részéről Selevér József igazgató, a magyar faterkedők és faiparosok országos egyesülete részéről Vuk Gyula nagyiparos, a magyar fővárosi malomegyesület részéről dr. Fekete Ignác, a magyar gyáriparosok országos szövetsége részéről Leipzig Vilmos szeszgyáros, a magyar kereskedelmi csarnok részéről Kaszab Aladár, a magyar textilgyárosok országos egyesülete részéről szurdai Weisz Róbert igazgató, a magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete részéről Strasser Gyula igazgató, a magyar vegyészeti gyárosok országos egyesülete részéről Frankl Sándor igazgató, az országos iparegyesület részéről Gelléri Mór kir. tanácsos, egyesületi igazgató, az országos magyar kereskedelmi egyesület részéről maróthi Fürst Bertalan udvari tanácsos.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter által kijelölt mezőgazdasági szaktestületek részéről három év tartamára kiküldettek: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről zsitvatoroki Rubinek Gyula, a Magyar Gazdaszövetség részéről Meskó Pál, az Országos Erdészeti Egyesület részéről dr. Bedő Albert nyug. államtitkár.

A kereskedelmi miniszter által kirendelt szakelődők: dr. Dietrich Adolf min. titkár, Edvi Illés Aladár min. oszt. tan., Gaul Károly, a Technológiai Iparmúzeum igazgatója, Gerster Miklós ipari főfelügyelő, Klomp Gusztáv felső ipariskolai igazgató, dr. Maly Ferencz műszaki tanácsos, dr. Kunosi Ödön min. fogalmazó, Örley János iparfelügyelő. A tanács titkára dr. Dietrich Adolf min. titkár.

Eönnnyítés az áruminták vámkezelésében. Kereskedők körében panasz merült fel amiatt, hogy azokat a külföldről jövő árumintákat is, amelyek a vámtarifáértelmében fel vannak menve a vámhivatal elé állítás kötelezettsége alól, több esetben átadték a postahivatalok vámkezelés végett a vámkirendeltséghez. Ennek folytán aztán megtörtént, hogy a minták késedelmesen kerültek a címzett kezébe és ez a változó árak mellett nem használható fel a kedvező konjunkturát, nagy összegre menő kárt szenvedett. E panaszok folytán az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés elnöksége ma sürgősen eljárt a kereskedelmi és pénzügyi minisztériumokban, ahol nyomban megállapították a panasz alaposágát és kiváló előzékenységgel azonnal intézkedtek. A pénzügyminisztériumnak telefonon adott utasítása folytán még délelőtt értesítette a vámkirendeltség vezetője a postát, hogy oly fogyasztási cikkekkel való mintákat, amelyek levélpostán érkeznek és a postán minták gyanánt szállítatnak, bizonyos maximális súlyig (gabonára nézve 350 gr. ez a maximum) nem kell a vámhivatal elé állítani. Ugyancsak azonnal megfelelően intézkedett a kereskedelemügyi minisztérium is.

Hírek a gyapjupiaczról. Londonban a gyapjupiacz irányzata már hosszabb idő óta megkezdődött szilárd. A szilárd irányzatot főleg az amerikai kereslet okozza, hova ez évben már több, mint egymillió font sterling értékű gyapjút szállítottak. Ez a körülmény egyúttal élénken megvilágítja az amerikai gazdasági konjunkturák fellendülését, mert a kereslet Amerika részéről folytonosan növekedik. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a gyapjubehozatal most ölt csak nagy arányokat, mióta a Dingley-tarifája magas vámja van érvényben. A jelentékeny gyapjubehozattal szemben a félkészítmények és gyapjúárak kivitele állandóan emelkedik Amerikában.

A sertésorbáncz nem szavatossági főhiba. Felmerült konkrét esetről kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a földmívelésügyi miniszter: A sertésorbáncz nem szavatossági főhiba; ennél a szavatossági idő megállapítása nincs s ha a vevő az eladóval szemben visszeresettel akar élni, akkor állatorvosi bizonyítvánnyal, illetve boncolási jegyzékönnyvel kell bizonyítani, hogy a sertés orbánczban hullott el és az átvétel alkalmával már a nevezett betegségben szenvedett. Ha ezt a vevő igazolni nem tudja, vételár visszafizetésre nem számíthat. A kereslet b. r. uton kell érvényesíteni.

Szólóltványok pusztulása. Néhány év óta sok a panasz szőlősgazdánk körében, hogy a fásoltványokkal telepített szőlők gyengén sikerülnek. Ki-

ültetés után 2-3 év alatt a vesszők nemes része, olykor az alany fája megpenészedik, elfeketedik, minek következtében az oltványok jelentős százaléka elpusztul. A baj okainak kimutatása és elhárítása céljából Darányi miniszter rendeletére nagyarányú kísérleteket folytat tavasz óta a budapesti magyar királyi ampelológiai intézet a csálai és baraczkai állami szőlőtelepeken, ahol mintegy félmillió fásoltvány szolgál a kísérletek anyagául. Az intézet rendszeres kutatásokkal havonta behatóan tanulmányozza az oltványkészítésnek, iskolázásnak és kezelésnek minden egyes részletét, kiterjeszkedvén egyúttal az oltvány-vállalkozók üzemenck szintén havonként történő megvizsgálására is. A kísérletek gyakorlati értékét végcélja kimutatni azt, vajjon a vessző a veremelés alatt, az oltás ideje alatt, vagy pedig kint az iskolában, esetleg télen a következő veremelés alatt jut-e ahhoz a betegséghez, mely azután kint a telepítvényeken a kiültetett kész oltványokat megferteli? Ennek a tanulmányozásnak, melyet az ampelológiai intézet saját kísérleteinek kiegészítéseképpen, gyakorlati szakemberekkel együttesen folytat, igen nagy hordereje lesz az oltványkészítésre nézve.

Az Osztrák Kereskedelmi- és Iparihitelintézet üzleti jelentése. A cs. és kir. Osztrák Kereskedelmi és Iparihitelintézet igazgatótanácsának ma tartott ülésében előterjesztették az 1909. év első feléről szóló üzleti jelentést, mely szerint a bruttó nyereség 14,051.514 korona 93 fillér (12,985.515 korona 05 fillér ellenében, amennyi az 1908. év első felében volt).

Ebből: Nyereség értékpapírokon, konzorciális üzleteken és betéti üzleteken 1,698.725 K 05 f (1908 I. fele: 1,250.997 K 50 f). Kamatok 7,554.773 K 04 f (8.162.069 K 40 f). Proviziók árukon elért nyereséggel együtt 2,880.302 K 28 f (2,389.184 K 64 f). Devizák 302.909 K 17 f (364.472 K 99 f). Ingatlanokon elért nyereség 113.731 K 70 f (131.338 K 46 f). Leirt követelések utólagos befizetése 10.519 K 03 f (11.580 K 80 f). Fel nem vett osztalékok 1.120 K (1.316 K). Nyereségáthozat 1,489.432 (674.555 K 26 f).

Levonandó: Fizetések 3,446.715 K 81 f (2,739.314 K 42 f). Költségek 916.533 K 69 f (955.817 K 61 f). Ingatlan és leltári leírások 96.132 K 53 f (94.594 K 85 f). Adók és illetékek 1,470.704 K 21 f (1,391.313 K 84 f). Nyugdíjalap dotálása 250.000 K (190.000 K). Követeléseken szenvedett veszteségek 8655 K 38 f (163.704 K 10 f).

Marad tiszta nyereség 8,862.773 K 31 f (7,942.770 K 23 f).

A konzorciális üzletek eredményei ezen kimutatásban csak annyiban vannak tekintetbe véve, amennyiben 1909. június 30-ig teljesen leszámoltattak.

A könligebergi iparkamarai kongresszus. Königsbergben a német kézműves és iparkamarai kongresszust ma délelőtt számos képviselő jelenlétében megnyitották. Üdvözlő beszédekert mondtak: Spielhagen belügyminisztériumi titkos tanácsos, dr. Franke kereskedelmi minisztériumi titkos tanácsos, akik hangsúlyozták a német kézműveség támogatásának szükségességét, továbbá Windheim elnök és mások. Einspinner gráci küldött Ausztria kézműveseinek üdvözlését tolmácsolta. Ezután áttertek a naprendre.

A Posti Magyar Kereskedelmi Bank Hitelegylete ma tartott meg Weiss Fülöp igazgató elnöklésével félévi közgyűlést. A felolvasott jelentésből kitűnik, hogy az üzletmenet ezuttal is kedvezően alakult és hogy a helyi piac, mint a vidéki cégek élénken vették igénybe e hitelegyletet. Utánfizetés bekövetelésére ezuttal sem volt szükség.

Június hava számokban. A Statisztikai Havi Közlemények júniusi száma ma jelent meg. A benne foglalt számokban — sajnos — most sincs valami nagy örömmünk. A fertőző betegségek ugyanis most is változatlanul pusztítottak. Így a gümőkórnak 6259, a torokgyíknek 388, a kanyarónak 429, a szamarhurutnak 379, a vörhenynek 636, a hasi hagymáznak 204, a vérhasnak 60, a gyeimekági láznak 53 haloltja volt. Ami magát az anyaországot illeti, a gümőkórnak legtöbb haloltja, 1238 a Duna-Tisza közén volt (magában Budapesien 267), a legkevesebb (420), a Tisza jobb partján. A torokgyík legtöbb áldozatot, 73-at a Duna-Tisza közén szedett, legkevesebbet, 31-et, a Duna bal partján. A kanyaró legerősebben a Kállyhágón tul

TÉLIKABÁT 35 seiyom **45** prima ölt. **30** frt.
vagy vagy
angol 45 atmenő
béléssel 45 kabát

Csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű őrizzabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3. I. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 116-59.

pusztított, ahol 86 halottja volt. Szamárhuruban legfőbbben 80-an a Királyhágón túl haltak el. A völgény legfőbb halálozást 160-at a Tisza jobbpartján okozott, legkevesebbet 38-at a Duna jobbpartján. De még a fertőzőbetegségekkel is szinte egyenrangú pusztítója volt népünknek a *kivándorlás*. Az utlevélszisztemi adatgyűjtés eredményei szerint a magyar birodalomban f. év júniusban 8874 utlevelet váltottak, 4883-at kivándorlási, 3991-et pedig egyéb célból. A kivándorlásra jogosítottak közül 5642-nek az utlevele Amerikába szült, 174-é Romániába és 107-é Németországba. A ki- és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomból f. év június folyamán 5378 egyén vándorolt ki, 4883 utlevélrel és 495 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországokra esett 879. A kivándoroltak közül 4406 ment Amerikába, 433 tulnyomóan Erdélyből Romániába és 186 Németországba. A tengerentútra kivándoroltak közül 2072-nek utlevele szült Fiuméra és 1943-é más kikötőkre, azonban tényleg Fiumén át csak 1519-en mentek ki. Az 1908. év június havához képest erősen növekedett a kivándorlás, amennyiben 1908. júniusban 2084 volt a kivándorlás száma, az emelkedés e hónapban Magyarországon és a társországoiban egyaránt igen jelentékeny volt.

Az összes kivándoroltaknak 243 százaléka 1307 egyén volt magyar anyanyelvű. Az 1907. év január 1-én életbeléptetett bevándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint 1909. év június havában a magyar birodalomban 1861 egyén kapott lakhatási engedélyt; a folyó, vagy megelőző évben az országba beköltözött és június folyamán lakási bizonylatot kapott 1151 egyén közt volt 723 férfi és 428 nő; közöttük tulnyomó volt az osztrák-honos (714); vallás szerint részletezve pedig legfőbb volt a római katolikus (860), aztán következett a görög-keleti (98). A legfőbb lakhatási engedélyt Hunyad vármegyében (312), Budapesten (109) és a határszéli vármegyékben adták ki. — A júniusi meleg idők természetesen kedveztek a vörös kakasnak is. A magyar birodalomban június hónapban 736 községben 880 tüzeset fordult elő 1605 károsulttal és 3.289.903 korona károsszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországra 677 károsult község és 815 tüzeset esik 1512 károsulttal 3.165.651 korona károsszeggel. Horvát-Szlavonországokban a tüzvesztést által sújtott községek száma ugyanakkor 59, a tüzesetek száma 65, a károsultak száma 93 és a károsszeg 124.252 korona volt. Legfőbb kárt szenvedett Csik vármegye 635 563 korona károsszeggel. Horvát- és Szlavonországban Modrus-Fiume megye 42.054 korona károsszeggel. Hogy ennyi baj mellett a fiatalok nem igen sürgetik a házasságot, azon nincs mit csodálkozni. Rosszak a viszonyok s a legényember örül, ha maga meg tud élni. Innét van, hogy 1909. júniusában csak 12460 pár kötött házasságot a magyar birodalomban, még pedig 11.552 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 908 Horvát-Szlavonországokban. Az 1908. év június havával összehasonlítva, 1909-ben 2.656-tal kevesebb házasságkötés történt; a hat első hónapot tekintve, 6.832-vel kevesebb a házasságkötések száma, mint az 1908. év első hónapjában volt. A kötött 12.460 házasság közül 1.517, vagyis 12,18% volt vegyes, ezek közül azonban Horvát-Szlavonországokra csak 36 esett, az ott kötött házasságoknak 3,97%-a. Keresztény-zsidó házasság 51 köttetett e hónapban s ezek közül 27-ben a menyasszony, 24-ben pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 1.481 vegyes házasság közül 407 esetben (27,48%) történt megegyezés a gyermekek vallása iránt, 189 esetben az apa, 218 esetben pedig az anya vallása javára. A legfőbb megegyezés a róm. kath. és a ref. vallásnak kedvezett (222, ill. 119). Az 51 keresztény-zsidó házasság közül 12 esetben történt megegyezés, 9 esetben a keresztény fél, 3 esetben pedig a zsidó fél vallásának javára.

A Magyar Általános Hitelbank szerdán, e hó 18-án délután tartja meg félévi mérlegülését.

Folyóvizeinkről. A földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a a Duna közepes vízállással Komáromig apad, lejjebb emelkedik. Budapesten a vízállás ma 340 cm., tegnap óta változatlan. A Tisza alacsony vízállású és apadó jellegű. A Dráva vízállása közepes, Barsig apad, lejjebb emelkedik. A Száva közepes vízállással Jaszenovácig apad, lejjebb emelkedik.

Hajózás. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül hétfőn a „Tisza“ Fiuméből Marseilleba, a „B. Kemény“ Rouenből Fiuméba érkezett.

Felölős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ÁRU- és ERTEKTOZSDE.

Gabonátözsde.

Budapest, augusztus 10.

A készáru piacra ma kifejezetten és erősen lanyha volt az irányzat. Mérsékelt kínálat mellett, a malmok tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek, amelyeket az árubirtokosok nem voltak hajlandók elfogadni. Mivel ezenfelül idegen buzából csak nagyon csekély volt a kínálat, korlátolt maradt a forgalom, amelynek a folyamán mintegy 18.000 q buza kelt el, e közt csak 4000 q szerb és csupán 600 q román áru, a tegnapiaknál 30 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 29,30 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27,45 korona 78 kilós szerb buzáért.

Egyéb gabonaneműk közül a rozs 20 fillérrel, a zab 30 fillérrel olcsóbb, a tengeri búzát, az árpa csendes. Forgalomba került: 500 q rozs 19,20-19,30 koronás áron, 1900 q árpa 14,80-14,85 koronás áron és 100 q zab 15.- koronás áron.

A határidőüzletben az októberi buza 1 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 27,18 koronán indult, 27,08-ig tovább gyöngült, aztán lassan 27,24-ig javult és zárlathoz 27,04 koronán maradt.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza harmincz fillérrel, az áprilisi buza szintén harmincz fillérrel, az októberi rozs tíz fillérrel, az októberi zab nyolcz fillérrel, az új tengeri négy fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28,30—28,85
"	76	—	80	28,35—28,75
"	77	28,05—27,45	81	—
"	78	28,15—28,55	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.—28,30
"	76	—	80	28,20—28,80
"	77	27,80—28,20	81	—
"	78	28.—28,30	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28,20—28,50
"	76	—	80	28,30—28,80
"	77	29,90—28,20	81	—
"	78	28,05—28,40	82	—
Bánsági	75	—	79	28,25—28,60
"	76	—	80	28,45—28,95
"	77	27,90—28,30	81	—
"	78	28,10—28,45	82	—
Bácskai	75	—	79	28,25—28,70
"	76	—	80	28,45—29.—
"	77	27,90—28,40	81	—
"	78	28,10—28,40	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19,30—19,45
középmínőségű új	—	—	—	19,10—19,35
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	15,40—15,60
II-rendű	—	—	—	14,80—15,20
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	15,40—16.—
II-rendű	—	—	—	—
Tengeri belföldi új	—	—	—	15,50—15,70
Korpa	—	—	—	—

Eladott:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k, 29,30 K, 100 q 80 k, 29,20 K, 100 q 79,5 k, 100 q 79 k, 29,30 K, 100 q 79 k 29 K, 750 q 78 k 28,50 K, 700 q 77 k 28,80 K.

Pestvidéki: 700 q 77 k 200 q 78,5 k, 28,10 kevert, 100 b 77 k 28,60 K, 200 q 76,8 k 28,20 K, 100 q 76 k 28,20 K.

Bácskai: 300 q 80,5 k, 29,30 K, 3000 q 79 k, 29 K, 100 q 77 k 28,50 K, 100 q 77,5 k 28,60 K, 100 q 76,8 k 150 q 77 k 18,40 K, 200 q 76 k 28,70 K, 100 q 76 k 28,50 K.

Ókanizsai: 3000 q 76,5 k 28,50 K.

Bánsági: 1000 q 79,5 k 29 K.

Fejérmegyei: 200 q 80,3 k 29,30 K, 300 q 79,5 k, 29 K, 500 q 79,5 k 29 K.

Szerémségi: 100 q 76,5 k 27,70 K, 930 q 76 k, 7,720 K.

Szerb: 300 q 79 k 28 K, 1000 q 78 k 27,70 K, aug. 3000 q 78 k 27,45 K aug. üszökvégű.

Román: 100 q 78,5 k 28,20 K.

Rozs: 100 q 19,20 K, kpf par, 400 q 19,30 kpf par.

Árpa: 1200 q 14,80 K, kpf par, 500 q 14,85 K kpf par, 200 q 24,80 K kpf par.

Zab: 100 q 15 K, kpf par.

A határidőpiacra elkel:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre 27,18—27,22—27,08—27,24—27,04, Buza áprilisra 27,58—27,60—27,40—27,54—27,40, Rozs októberre 19,56—19,50—19,60—19,52,

Tengeri augusztusra 15,18—15,22—15,12, Újtengeri májusra 13,98—13,92—14.—13,94, Zab októberre 15,00—14,98—15,06—14,98 K.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	27,04—27,06
Buza áprilisra	27,40—27,42
Rozs októberre	19,54—19,56
Zab októberre	13,94—13,96
Tengeri augusztusra	—
Újtengeri májusra	14,98—15.—
Repcze augusztusra	27,60—27,80

Budapesti gabonaforgalom.

1909. augusztus 8-ától 1909. augusztus 9-ig.

	Erkezett	Elszállított
	méter mázsza	méter mázsza
Buza	45737	5400
Rozs	7011	3011
Árpa	14774	3015
Zab	4188	—
Tengeri	26951	20991
Liszt	102	11655
Korpa	—	603

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., L. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Finsen-féle Ivlámpa fürdők szívhaj és vérérdényelmeszedés ellen.

Elektromágnesesgyógyítás

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos massago (Vibratio).

Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénasavas fürdők.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —

Kezelés egész napon át.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (nem rontható, hystéria).

Ideggyöngöségi állapotok.

Álmatlanság, Fejfájás.

Hűdések (Paralysis).

Idegfájdalmak, Idegzsibálás (Neuralgiák, ischiás).

Gerincvelő-sorvadás (Sclerosis).

Szívbetegségek.

Vérérdényelmeszedés.

Köszvény és osz, reuma, izületi és esztibajok.

Székrekedés, Daganatok.

Anyagcserehibák (Elhízás, cukorbetegség, vérérdényesség).

Bőrnyálka, Bőrviszketegség.

Lupus.

Hajhullás, kopaszodás.

Szörtelenítés (nöknél az arcon).

Aranyeres esomók.

Ertéktözsde.

A krétai kérdés kedvezőbb felfogására és kielégítő külföldi jegyzésekre, szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel nyílt meg a mai előtözsde. A forgalom folyamán azonban, amely különben is igen jelentéktelen maradt, nagyon gyöngye volt a vételkedv és így nemhogy javultak volna, hanem inkább gyöngültek csekélységgel az árfolyamok. A hangulat nyugodt maradt az egész előtözsde folyamán és a két hitelrészvény és az Államvasuton kívül egyéb értékben egyáltalában nem fordult elő üzletkötés.

A déli tőzsde szintén nagymértékben üzletlen volt. A Berlinből várt üszöngzés kimaradt, amennyiben onnan is változatlan helyzetet jeleztek, így tehát a spekuláció tartózkodó volt és semmiféle tevékenységre nem mutatott hajlandóságot. Ezért csak szórványosan fordultak elő üzletkötések változatlan jegyzések mellett.

Forgalomba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 646,75 - 647.—646,75 koronán, Magyar hitel 757—756 - 756,50 koronán, Államvasut 732 - 732,25 koronán, Leszámitolóbank 480,50 koronán, Jelzálog 443 koronán, Rima 591 koronán, Közüti 570,75 koronán, Magyar koronajáradék 92,62 és fél koronán, Salgó 579 - 580—579 koronán, Danubius 332—333 koronán, Drasche 540 koronán, Magyar villamosági 344 koronán.

A előtözsden előfordult kötések:

Osztrák hitel 646,75—647—646,75, Magyar hitel 757—756—756,25, Osztrák-magyar államvasut 732—732,25 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 647, Magyar hitel 756,50, Leszámitolóbank 480,50, Jelzálogbank 443, Rimamurányi 591, Közüti vaspálya 570,75, Magyar koronajáradék 92,62 és fél koronán.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 6—8 korona, aug. hónap végére 18—20 korona.

lérig, könnyű 140-300 kilogrammig fill.-ig, életsúlylevonással fillérig, belföldi süldő 120.- fill.-ig, külföldi süldő fillér, malacz fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes.

Budapesti szarómarhavasár.

Budapest, aug. 10. Felhajtott 989 darab élő borjú, (közte - rugott), 0 drb leölt borjú, 0 drb növendékmarha, 0 drb élő bárány. Árjegyzések: elsőrendű élő borjúkért 86-93 fillérig, kivételesen 98-100 fillér, középminőségű élő borjúkért 74-84 fillérig, leölt borjúkért fillér, silány és rugott borjúkért 48-70 fillérig, növendékmarháért fillérig kilogrammonként (lev. nélkül). Az irányzat lanyhább volt, gyengébb minőségek árai 3-4 fillérral kg.-ként csökkentek.

Bécsi sertés vásár.

Bécs, aug. 10. Bejelentett 12575 drb sertés, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 3820 hizott és 7975 fiatal sertés. Árjegyzések: I. rend. sertésekért 125-128 fillérig, kivételesen fillérig. Középnéhez 113-124; idős 105-120 fill.; könnyű 110-134 fill.; fiatal sertés 110-134 fillér, kivételesen 140 fillér kilogrammonként elősúlyban, levonás nélkül.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (e.g., Inn, Duná, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborez, Ung), date (aug. 9, aug. 10), and water level (méter) for various stations.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban tegnap helyenkint Erdély délnyugati részén és ma reggel a Dunántul nyugati határán fordult elő kisebb nagyobb zivataros eső (Gyulafehérvártól 34 mm.); Nagyenyedről kevés jégesőt is jelentettek. A hőmérséklet többnyire kissé emelkedett és jórészt elérte a 30 C°-ot, a maximum Csáktornyan meg Eszéken 33 C° és a minimum Arvaváralján 7C° volt.

Prognózis a következő 24 órára: Lényegtelen hőváltozás és elvélve zivataros eső várható. (Sürgönyös-prog: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás min, A hőmérséklet Celsiusus skálán, Szélirány és ereje, Sebesség, Csapadék min., Hőmérséklet max. min.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap. Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 10. —

Kinevezések A belügyminiszter Gundelfinger József miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá, Németh József belügyminiszteri segédszolgát hivatalos szolgáivá;

a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Würth József budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a pénzügyminiszteri számvevősegreghez;

Népmagyarosítások. A belügyminiszter Brauner Géza budapesti lakos „Bálint”-ra, Trájer Adorján szolnoki lakos, valamint Adorján és Mária Paula nevű kiskoru gyermekei „Sopronyi”-ra, Schebian Ferenc kalocsai lakos „Szepesi”-re, Fischer Jolán budapesti lakos „Szemere”-re, Volk Herman budapesti lakos valamint Miklós nevű kiskoru gyermeke „Pap”-ra, Kohn Adolf kolozsvári lakos „Kuti”-ra, Neumann Mária Hedvig (Regina) budapesti lakos „Nemes”-re, Grünberger László kisczigándi lakos „Gábor”-ra, kiskoru Kohn Gizella palánkai lakos „Korda”-ra, Moizer Karolina pozsonyi lakos „Mézses”-re, Boka Ferenc nyirbátori lakos „Vas”-ra, kiskoru Kohn Béla és Antal aradi lakosok „Kemény”-re, kiskoru Weisz József budapesti lakos „Veres”-re, Deuches Móricz Ede budapesti lakos „Demény”-re, kiskoru Bland Béla torockói lakos „Mihályfalvi”-ra, kiskoru Róth Margit és Erzsébet ráczkevei lakosok „Zoltán”-ra, kiskoru Kóhn Róbert szempci lakos „Kozma”-ra, Szünder Agoston nagytétényi lakos saját, valamint József, János, Mária és Anna nevű kiskoru gyermekei „Szigeti”-re, Schwartz Irén budapesti lakos „Csák”-ra, Grünwald Aron fiúmei lakos „Gerő”-re, kiskoru Goldberger Jozefa debreczeni lakos „Gerő”-re Weichherz Izidor szolnai lakos saját, valamint Jenő és Gyula nevű kiskoru fiuk csacszai lakosok „Zoltán”-ra, kiskoru Weisz Sándor aradi lakos „Fehér”-re Haluska Bálint hanvai lakos saját, valamint Anna, Bertalan, Vilma, István, Lajos és Julianna kiskoru gyermekei „Halászi”-ra, kiskoru Lówy Gyula wien lakos „Loránd”-ra, Sommer Antal berettyóújfalui lakos „Andaházi”-ra, Lép János kunszigeti lakos saját, valamint Rozália, Lajos, Márton és József nevű kiskoru gyermekei „Varga”-ra, kiskoru Lówy József pilinyi lakos „Török”-re, kiskoru Weisz Herman és Károly sarkadi lakosok „Vámos”-ra, Schwarz Leó budapesti lakos „Szemere”-re, Nechvátel Antónia budapesti lakos „Nádasdi”-ra, Weinberger Jakab budapesti lakos családi nevének „Vidor”-ra kért megmagyarosítását megengedte.

Pályázatok. A vukovári pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazó-gyakornoki állásra két hét alatt, a mákói pénzügyigazgatósághoz két pénzügyi fővizsgálói állásra két hét alatt; a gyulai törvényszék elnököhöz telegkönyvvezetői állásra két hét alatt; a beregszászi törvényszék elnököhöz a munkácsi járásbírósnál betöltendő telegkönyvvezetői állásra két hét alatt; a fiúmei kormányzóóság elnöki osztályához hivatalsszolgái állásra szeptember hó 15-éig; a csikszederadi törvényszék elnököhöz a gyergyószentmiklósi járásbírósnál betöltendő hivatalsszolgái állásra hat hét alatt nyújtandók be a szabályszerüen felszerelt kérvények.

Alkalmi Butoráruház

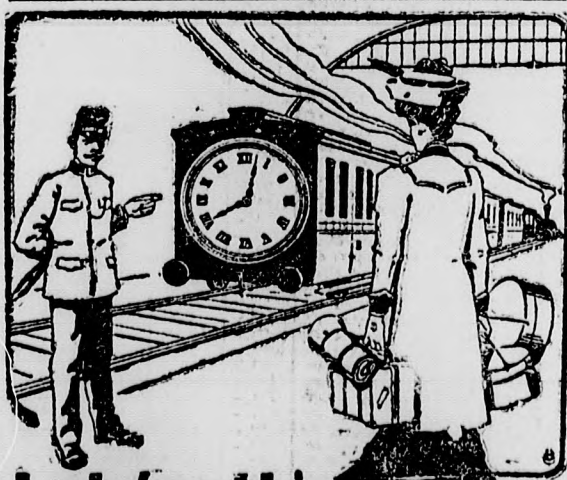
Legelőcsőbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA ES RÓNA

butoráruháza

Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.

(Andrássy-ut sarok.)

Lekéselt!

szert minos jó órája, pedig megbizható, pontos járása órá

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 29. szám

részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron. Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Copper János Ede Witherneceben a 12257. számú

„Ujtások automobil-járműveken”

czimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen M. István mérnök, hitos szabáldalmi ügyvivő irodája BUDAPESTEN, Royal-szálloda B.

Hardcastle Frank Hawes Fraters Alexander & Pasenby Jehn, Londonban a 3384. számú

„Ujtások alkalicianiok előállítására”

czimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen M. István mérnök, hitos szabáldalmi ügyvivő irodája BUDAPESTEN, Royal-szálloda B.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

21951. szám.

1909-II.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Tóvis állomásán létesítendő felvételi épület egyik két emeletes pavilonjának, valamint a hozzá csatlakozó földszintes toldalék épületnek előállítására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafelirátási és építési osztályánál (Boeckai-ter 4. szám, II. emelet 52. ajtó sz.) valamint a nagyenyedi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlatlathoz szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint az hozátartozó mellékleteket szabályszerüen osmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemerése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fónnáll kell összefűzni.

A szabályszerüen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbbben 1909. évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségenek titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az egyes munkanemekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni: Ajánlat a 21951 II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiirt munkálatokra.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben, vagy biztosítékképen értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbbben az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi augusztus hó 27-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségenek gyűjtőpénztárába (Boeckay-ter 4. szám földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó ártolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerüen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyből valamilyen melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1909. évi augusztus hó 28-án déli 12 órákor fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1909. évi szeptember hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban telemittendők és igazolandók.

Az ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összekötötésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítatlával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alőírtott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadoi választhasson.

Kolozsvár, 1909. augusztus hó.

Az Üzletvezetőség. (Utlányomás nem díjaztatik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Fásultan.

Mire megöregedünk,
Ránk annyi baj szakadt,
Hogy szívünk meg se rendül
Ujabb csapás alatt.

Tűnjük már megadással,
Fásultan, csöndesen.
Nem sajnó szívünk s nem is hull
Szemünk egy könye sem.

De minden új csapásnál
Az arcon új redő,
Mint temetőn a sírdomb,
A számuk egyre nő.

Akárcsak az öreg fa,
Melyet érhet vihar,
Vagy a kergébe véshef
Késsel a férfikar.

Nem érzi már, közömbös
S a nyitott sebeket
Többé már nem szívároq
A köny egy cseppje sem.

Legszánandóbb, ki többé
Nem tud szenvedni már
S nem csordul köny szeméből,
Reá akármi vár.

Feketi Sándor.

(Népesezésünk június hónap.) A „Statistikai Havi Közlemények” most megjelent június havi füzeté szerint június havában 59.500 gyermek született élve Magyarországon, az elhaltak száma pedig 36.414, úgy, hogy a természetes szaporodás 23.086-ot tett. A közölt számokból a társországokra esett 7.994 éveszülétes, 4.168 halálozás és 3.826 főnyi szaporodás. Az 1908. év június havi eredményeivel szemben az 1909. évi május kedvezőbb eredménnyel zárult. A születések száma több volt 990-el az 1908. évi június havához képest, viszont a halálozás csökkent 1.265-tel, úgy, hogy a szaporodás száma 2.255-el növekedett. Még kedvezőbb az eredmény, ha az 1908. hat első hónapjának adatait hasonlítjuk össze az 1909. év hat első hónapjának adataival. A születések száma

több volt 2.568-al, míg a halálozás 5.320-al csökkent, a szaporodás tehát 7.888-al több a múlt év megfelelő szakának szaporodásához képest. Legtöbb születés történt aránylag a Tisza balpartján (ezerre 40'5), legkevesebb a Duna jobb partján (31'5). A halálozás aránya a Tisza bal partján (22'8) volt a legmagasabb, míg a legkevesebb arányszámot e tekintetben a Tisza jobb partja (20'5) tünteti fel. A vármegyei törvényhatóságok közül legmagasabb volt a születés arányszáma az anyaországban: Ugocsa vármegyének (47'2) és Szilágy vármegyének (44'9), a társországokban pedig Varasd vármegyének (40'8). Legalacsonyabb volt a születések aránya Baranya (27'5) és Szeged (27'8), vármegyékben. A városok közül a szélsőségeket egyrészt Szabadka (40'0), másrészt Pécs (20'0) képviselték. A halálozás legnagyobb mérvű volt Heves (28'3) és Ugocsa (28'1) vármegyében, a városok közül Maros-Vásárhely (42'0), legkevesebb volt a halálozás aránya Árva (16'7) és Nagy-Küküllő (17'0) vármegyékben, a városok közül Selmeczbányán (14'8). A társországokban a szélsőségeket Zimony t.j.v. (29'8) és Modrus—Fiume vármegye (14'3) képviselték. A természetes szaporodás legnagyobb volt Szilágy (24'8) és Máramaros (23'0) vármegyékben, a társországokban pedig Varasd (25'1) és Zágráb (22'5) vármegyékben. Ezzel szemben azonban az anyaországban 4 t.j.v., a társországokban pedig 3 t.j.v. veszteséggel zárta le az 1909. évi június havi népesedési mérlegét, legérzékenyebb volt a fogyás Maros-Vásárhely (11'3) és Pécs (4'5).

(Szórakozott operaénekes.) Luigi Lablache, a jeles operaénekes nemcsak művészetéről, hanem szórakozottságáról is fölötté híres volt. Amikor egy ízben szülővárosában, Nápolyban vendégszerelt, egy délelőtti meghívót kapott II. Ferdinánd királyhoz. Ez gyakran megtörtént, valahányszor Lablache Nápolyban időzött, mert a király szeretett kacagni a művész bohó ötletein és kimeríthetetlenül vig kedélyén. Az említett alkalommal Lablachenak több ur társaságában hosszabb ideig kellett várakoznia az előszobában. Minthogy a jelenvöltoakat mind ismerte és azok is őt, megkérte az urakat, hogy tekintettel makacs reumájára, engedjék meg neki, hogy kalapját a fején tarthassa. A következő pillanatban megjelent a szolgálatot teljesítő kamarás és jelentette, hogy a király azonnal beszélni kíván Lablache urral. A művész sietségében nem gondolt arra, hogy kalapja a fején van és hamarosan felkapta a legelső kezeltügyébe eső czilindert

és belépett a király szobájába. Ferdinánd Lablache láttára hangosan felkaczagott. A művész természetesen elképedt és végül is bátorkodott megkérdezni, hogy mi indította ily jóízű nevetésre a felséget.

— Mondja csak kedves Lablache, — felelt a király, — a két kalap közül melyik az öné: az-e, amelyik a fején van, vagy amelyiket kezében tart?

— Teremtettét! — dörmögött Lablache komikus arczfintorítás kíséretében, mert észrevette, hogy kicsoda nevetelenséget követelt el szórakozottsága folytán.

Aztán hangosan így folytatta:

— Felsőg, olyan embernek, aki elvesztette a fejét, két kalap bizony sok!

(Aki köveket köpköd.) Egy berlini kórházban nemrégiben egy 35 éves nő jelentkezett felvételre. Kezében egy kis üvegcseke volt, melyben spiritusban több mint három tucsat apró, gombostűfejtől borsó-nagyságig menő kövecskéket hozott magával, melyeket állítólag ő köpködött volna ki. Az eset akkoriban nagy port vert fel a tudományos világban, mert az ilyen „kököpés” „Steinhusten” elég ritka eset. A magyarázata azonban nagyon egyszerű. Mint tudjuk, a tüdővész beieq akárhányszor gyógyulhat is. Még pedig rendszeren úgy, hogy a megbetegedett tüdőrészek rendszerint elmeszesednek. Így volt a berlini asszonnyal is. Hét évvel ezelőtt mellhártyalobot állított ki, utánna hosszabb ideig betegeskedett, de végül is meggyógyult. Azonban egy kellemetlen utóbetegsége maradt vissza. A kököpés. Ugyanis időközönként, különösen ősszel és tavasszal erős köhögési inger lepi meg, melynek következtében egy homokos tömeget köp ki — mely nem egyéb, mint az elmeszesedett és levált, meggyógyult tüdőrészcsekkék. A Röntgen-sugarakkal történt átvizsgálás teljes mértékben megerősítette a különös esetnek ezt a magyarázatát. Mint érdekes esetet akarjuk itt konstatálni azt is, hogy az asszony — félvén az előtte ismeretlen betegségétől, melyről még soha sem hallott — eleinte kuruzslókhoz fordult segítségért. Sőt — saját bevallása szerint — még az ismeretes budai vénasszonnyal is volt, kit egy Berlinben lakó magyar ismerőse kommandált neki. Persze hogy azt a bizonyos teát kapta, melyet mindenki kap, legyen az szív, tüdő, vese vagy gyomorbeteg.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

HÍRTA: DÉRI GYULA.

41

— A kisasszony kétségkívül tévedésben van, mert itt aligha történt párbaj. A szobában csak egy pisztolyt találtam a padlón, ez az, amelyikből Du Charras lőtt. Ha itt párbaj történt volna, a holttest kezében vagy közelében is lenni kellene egy pisztolynak, de nincsen!

A jelenlevők valamennyien lehajoltak s a holttest közelében a padlón keresgélnek kezdtek. A pisztoly pártját azonban nem találják meg.

Az ügynök ezalatt körülnézett s egyszerre fölkiáltott:

— Már megvan: ott csüng rendes helyén a fegyvertartó állványon!

S csakugyan a földön talált pisztoly párja ott volt.

— Ez azt jelenti, kisasszony — szólt a rendőrtiszt, levéve a pisztolyt — hogy kegyed nagyfokú izgatottságában álmokképeket látott, ki nem ejtett szavakat hallott. Ezt úgy hívják, hogy hallucináció. Gyöngye idegzetű nőknél gyakran megtörténik.

Helénnel forogni kezdett a világ. Fejéhez kapott, hogy el ne szédüljön s minden erejét összeszedve rákiáltott a rendőrtisztre.

— Én, uram, két lövést hallottam egymásután, ez nem lehet tévedés, s beléptemkor láttam bátyám kezében a füstölő pisztolyt, ez sem lehet tévedés.

— Akkor legfeljebb a hatóság szándékos félrevezetésének minősíthetném, választott a rendőrtiszt, hiszen méltótlanság megnevezni: a pisztoly még azon módon meg is van töltve!

Helén és Laroche ur megnézték a pisztolyt s az valóban töltve volt; a gyutacs is rajta.

Helén most Lorrain grófhöz lépett.

— De hiszen uram, ön is itt volt velem s látnia kellett, hogy a pisztoly csakugyan ott fektött fivérem kezében s tudnia kell, hogy itt azóta senki sem járt — szóljon tehát az istenért, mert eszemet veszttem — én nyultam volna ahhoz a pisztolyhoz?

Lorrain kenetes hangon igyekezett őt megnyugtanni.

— Nem nyult ahhoz kisasszony senki sem, se más, se kegyed! Hanem az könnyen megtörténhetett, hogy abban az iszonyatos perczen, mikor fivérért itt meggyilkolva találta, kegyed egy pillanatra talán érzécsalódásba esett... amint a rendőrtiszt mondta.

Alig hangzottak el szavai, midőn az ajtó megnyílt s a másik rendőrigyűnök a szobába lépett.

— A gyilkos a helyszínéről elmenekült, szólt a rendőrtiszthez; szükséges, hogy a további intézkedéseket megtegyük. Ha beleegyeznek, azonnal megkezdem a nyomozást a városban.

— Bizonyos ön abban, hogy a kertből kiment? — kérde a rendőrtiszt.

— Kétségkívül — válaszolt az ügynök.

— És hol ment ki?

— Hát az ajtón. A hátsó ajtón. Friss nyomokat találtam a fölázott homokos talajban, amelyek egyenesen ahhoz az ajtóhoz vezetnek. Délben eső esett, ha a nyomok korábbiak volnának, víznek kellene bennök lenni, de nincs, s ez azt jelenti, hogy akitől származnak, az ma déli egy óra óta ment ott ki. A cselédség pedig azt mondja, hogy arra senki sem szokott járni.

— Fel van törve az ajtó? — kérde Laroche Theodor izgatottan.

— Dehogy van kegyelmes uram! válaszolt a rendőr, — a gyilkos birtokában

volt a kulcsnak s azzal nyitotta ki, sőt be is zárta maga után.

— Helén! szólott most Laroche Theodor reszkette a felindulástól — az az ember itt sohasem járt, azt az utat te mutattad, a kulcsot te adtad neki...

— Én adtam! válaszolt Helén emelt fővel — én adtam, mert tudom, hogy ártatlan! s leborult atyja lába elé.

— Mert szereted, nyomorult! — kiáltott föl Laroche tajtékozó ajkai közül hörögve ejtvén ki a szavakat.

— Óh, irgalmazz, atyám! — esdekelt most Helén atyja előtt térdelve — vétkeztem meghalt bátyám ellen, de nem tehettem másképp... ártatlannak tudja őt szívem s ti halálra kerestétek.

— El szemeimtől, becstelen! — kiáltott föl Laroche, — leánya összekulcsolt kezeit durván eltaszítva. Nem vagy gyermekem többé, testvéred gyilkosának büntársa vagy, menj utána s vidd magaddal átkomat!

Aztán leroskadt egy székre.

Gróf Lorrain összefont karokkal nézte a háttér félhomályából e rémes jelenetet, amelyre egy lobogó gyertya gyér világa vetett elmosódó kísérteties fényt.

S a mint szemei végigjártatá a deli ifju véreben fekvő holttestén, az ősz atyja örült fájdalomtól eltorzított sápadt arcán s a letört liliomként előtte térdelő ifju leányon, kit a lesújtó atyaátok hajléktalan földönfutóvá tett s úgy lehet a törvény kezének szolgálatott át — Lorrain gróf vállalt vont s ezt gondolta magában:

— Hálátlanság volna tölem, ha e napot az elveszettek közé jegyezném föl...

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1909 augusztus 11-én

Király-Színház

Jánoska
Képzőművészeti zenei vizsgák 8
szelvényében. Irta Marton Ferencz
és Jacobi Viktor.

Főv. Városligeti Színház

A Smokk család
Bóhozat 3 felvonásban.
Kezdeté 1/8 8 órákor

Főv. nyári színház

RIGOLETTO
Opera 4 felvonásban. Zeneje
Paveszotte VerdSzövegét írta
Pisave. Fordította Nádasaki Lejos

Nemzeti Színház

Zárva

A sz. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kintüntetve

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.
Félsz fogak meggyógyítása
Tartós főtömések,
Zogházások (altatásban is.)

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Szombaton, 1909, augusztus 14-én

megnyitó előadás!

Az összes, fényesen újjalakított helyiségek
ugyancsak megnyílnak,

Nagyszabásu új műsor!

Az előadás kezdete 8 órákor.
A tálikerben reggeli öt óráig VÖRÖS ELEK
zongoristájának hangversenye.

AMERIKAI PARK

Igazgató FRIEDMANN A. Telefon 4-49.

Éjtvá d. u. 6 órától reggel 4 óráig.

Ma a szenzációs új augusztusi műsor.

A nagy variété színpadon:

FRED MARION

The Maiss
drótkötélművészek
és a többi 15 világhírű attrakció.

A Tabarin Moulin Rougeban:

Művészet a mez-
!! telenségben !!

Les Delys, A. de Marey

és a többi 15 elsőrendű táncműtárvány.

CIRKUSZ BEKETOV

Városliget. Telefon 107-46

Ma és a következő napokon
este 7/8 órákor.

Fényes Előadás

változatos műsorral

Gyönyörű

ház- és villatelkek

GÖDÖLLŐN

200-400 □-l nagysá-
ban 2, 3 korona és fel-
jobb, 5 évi kényelmes
leüztetésre kaphatók. Országut, vasuti állomás és
2 épülő villamos vasút mellett. Villamosvilágítási
kábel a telepen. Bővebbet Budapesten, Könyves és
Révész. ingatlanforgalmi iroda, József-körut 68. sz.
és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167-08.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok-ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési

árúház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nél-

kül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

LUSER L.-féle turista-tapasz

Biztosan és gyorsan ható szer
gyökzsem szemölcs és a talp,
valamint a szerek bőrké-
móvadását, továbbá
mindennemű bőrfel-
száradás ellen.

SCHWENK L.
gyógysz. Meidling-Bécs.

Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszer, Budapest, Király-utca 12. és

Andrássy-ut 26.

Most jelent meg!

Tátrakalauz

Utmutató a Magas Tátrába és a tátravidéki für-
dőkbe. — A Magyarországi Kárpátgyógyászat
közreműködésével szerkesztette dr. Szentágh
Miklós. Átnézte dr. Järmay László. Térképpel.

Negyedik kiadás, ára 2 kor. 40 fill. Singer és

Wolner kiadása Bpeston, VI., Andrássy-ut 10.

Ugyanott jelent meg a Kassa-Oderbergi Vasút

Zsebmenetrendje

Érvényes 1909. május 1-től. — Ára 12 fillér.

Minden könyvkereskedésben kapható.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asz-
talok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők,

kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy

választékban készpénzért, valamint

részlettörlesztésre

is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

GYÁRÁBÓL

Budapest, VII., Kertész-utca 13.

Árjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Betegtolóoszlokok.

Összedarukható vasgágyak

legjobb minőségben.

Sodrony-ágybetétek bár-

mely nagyságban.

FELSŐ-RÁKOSIMÁRIA

FÖLDES-VASAS KIVÁLÓ GYÓGYVIZ

LÉGCSÖHURUT ELLEN

TIZ PALACKOT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK.

FÖLERAKAT:

MAGYARÁSVÁNYVIZ FORGALMI és KIVITELI K.Z.

BÁTHORY-U 5. TELEFON: 162-84.

Gyorsan a célhoz

jutott a hang tökéletes visszaadásában, legyen az

próza, dal vagy zene, a legkényesebb nemes művészi

zenei igényeket kielégítő, az

EUFON

egyellen szabadalmazott, valóban tölcsernélküli be-
szélőgép (grammofon), mely mentes minden fém-
recsegéstől, nem fűlértől, a tölcser hiánya folytán

disze az otthonnak és művészi szórakoztatója min-
den családnak.

„MUSICA” részvénytársaság

Igazgató: Sternberg Dezső.

Zongora-telep: Bpest, Teréz-körut 1. Telefon 4-81.

KÉRJÜK mindenütt, divatkeres-

kedésben és szabónál, helyben

és vidé- KOCH-félc szabad-

ken a KOCH mozgást meg-

engedő minden államban szaba-

dalmazott tollkőnyű, vízmentes

körgallért.

Ahol nem kapható, kérjük direkt

KOCH TESTVÉREK Budapest,

IV., Károly-körut 26. sz. alatti

szabócézéghez fordulni. Mintát

és árjegyzéket bérmentve küld-

dünk. Árak: 25 koronától 48 ko-

ronáig.

Gyermekkoszlik nagy

választékban.

Roletták, Janlousinok

és nádroletták minden

méretben kaphatók.

ARIA
GYVIZ
LLEN
LITUNK.
ITELIKZ
32-34.

hoz
Jegyen az
s mű-észi
N
Bkúli be-
den fém-
a folytán
ója min-
alattató.
mmofonra
ra küld
saság
ieion 4-81.

Egyik tiszteletességünk fel-
hagyása folytán a drágább
minőségű vadászfegy-
vereket, míg a keze-
letünk tart.

**leszállított ar-
ban szállítjuk.**

Erre vonatkozó jegyzékünk
most megjelent s kifeje-
zetten

**leszállított aru
vadászfegyver-jegyzék**

kérendő, mely bérmentve
küldetik.

**Aufrecht és
Goldschmied**

1. évi augusztus havától
kizárólag csakis

Bpest, VII., Rákóczi-út 30.

Falusi otthonban
könnyű mellékjövedelmet ad
a fa-faragás házi ipara.

Most jelent meg:

A FA-FARAGÁS
mint házi művészet.

Utmutatás kezdők és haladók
számára.

Ismerteti

KARDOS ÁRPÁD.

Második bővített kiadás.

A szövegbe nyomott számos
ábrával.

Ara 1 kor. 20 fill.

Kapható:

LAMPÉL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál.
Budapest, VI. Andrásy-út 21
valamint
minden könyvkereskedésben.

Róthy

név látható a valódi pe-
metefü cukorka minden
egy darabkáján. 26798

Neu Samu és Fla
szállítóeszköz és gépgyár,
kir. országos fegyintézet

VÁCZ.

Gyárt: mindennemű fa- és
vasállósokat, kő- és kézko-
csit, szerszámokat, emelő-
gépeket, kettős áttétellel,
fűzifűrészeszitalokat kerti
és locomobilfeeszkendőköt
stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.

Telefon: 181-27.

• Kérjen árajánlatot!

**Sérvkötők
Haskötők
Egyenestartók**

Műkarok és mülábak, mankólábakat mérték szerint
legelőcsőbb és legpontosabb kivitelben készít:

Schottola Ernő

kötész és sérvkötőgyára,
Budapest, Váci-körút 53.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerzett
gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház
hugyszervi és bujakóros osztályán való működése
alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeren
foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertő-
zésből támadt idegbajokat.)

Meglepi az eredmény férfiu gyen-
geségnél (impotentia) még öregebb
egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.
Levelekre általában válasz. Kívánatra gyógyszerrel.

Rendelés délután 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-út 8/A. szám.

(Ajánlatok, a Pannónia szállóval szemben.)
Jószékház hájárát - KÜLÖN VÁROZSÓBÁT.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 29 éven át szerzett kórházi
tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

n. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, húgy-
bajt, sebeket, bujakórt (syphilist), bőrbajokat, elgyengült
férjűket, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, meg-
és hátgerincbajot, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 9 órától d. n. 4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. - Levél
utján is biztos gyógyítók.

MOST JELENT MEG!

A MAGYAR BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV

a büntettekről és vétségekről. (1878: V. és 1879: XL. t.-cz.) Kiegészítve az 1908. évi XXXVI. törvénycikkkel,

(a büntető törvények és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról, valamint a fiatalok terheltek bűnügyeinek ellátása tárgyában 1908. évben kiadott miniszteri rendelettel) és a vonatkozó törvényekkel és betű-
es rendes tárgymutatóval. 1908

FÜGGELÉK

a magyar büntető törvénykönyvekhez, amely az 1908: XXXVI. t.-cikket és a m. kir. igazságügy-miniszter 20.003/1908. számú
1908 rendeletét tartalmazza. 1908

Megjelent az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkiadóhivatalában (VII., Rákóczi-út 54.) és kapható úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:
egyedévre 2.50, félévre 5.-, egész éve 10.- kor
Singer és Wolfner, Andrásy-út 10. sz.

GRAND HOTEL SAVOY
MÜNCHEN.
Elsőrangú szálloda, kávéház és étterem. Szobák naponta 2 márkától, központi gőzfűtés, villamos világítás, lift és minden modern kényelem, omnibusz a vonathoz. Nagy Cafe Restaurant német zenekarral és Bar cigány zenével.
Tulajdonos KONIG KONRAD.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!
JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰKÖR-
tisztelőben szereshetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

8 hirdelési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

8 hirdelési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bányai-utca 6-C. 28

Fűszerkereskedőknek

bizományba szállít naponta 3-5-10 kilós postakosár friss kecskeméti csomagszőlőt, Szőlősy Imre Kecskemét VIII. ker., 183. sz.

„Mária Immaculata” internátus és szanatórium Fiume.

Művelt családok leánykái részére, főleg olyanoknak, akiknél az egészségi szempont is fontos. Az internátus vezetősége nagy súlyt fektet a szép magaviseletre és finom modor elsajátítására. Az intézetben elemi iskolák és a négy polgáriskolai osztály van. A rendszeres tantervvel szemben kívül kézimunka, zene és idegen nyelvek (német, olasz, francia, angol) vannak kultiválva. Az intézet tulajdonosa és főnöke H. Herczegh Teréz, akinek neve teljes garanciát nyújt az intézet iránt, valamint teljes ápolásért. A tanév kezdete szeptember 1.

Jégszekrények,

teljes vendéglői berendezések, sörapparatusok, fagyaltgép- és tartályok az előrehaladottidény felvételére utányosan kapható Stiller József jégszekrény gyárában Budapest, Nagydófa-utca 22. Árjegyzék bérmentve és ingyen Telefon 12-58

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépi és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémiatanácsok által oktatott szakfolyóiratok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapítvány Markovits Iván 1882-ben. Biztos állásközvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vizsgálunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezetektől s más hirdetésünk utánzó újabb tanfolyamoktól függetlenül. Ingyentanáztatnem hirdettünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

BUTOROK

aló-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá irodaberendezések, rez- és mahagoni butorok, szöngyök és függönyök, valódi angol bőrgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Karolyné VII., Király-utca 23. I. em. Kázinó-utca sarok.

Pótvizsgálatra

javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szünidei Tanfolyam» Garay-utca 5. II. 12/a.

Pénzszekrények

és amerikai irodabútorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

URAK

főleg a gummi VIRGO az ideális ÖVSZER három dobozzal 3 koronáért portómentesen és diszkrétan küld:

Markbreit, gyógyszerész, Budapest, Bohány-utca 84.

Káposztának száza

hától 8 forintig, görög-dinnye hától 10 forintig, cukordinnye liztől 15 forintig mindannyi nemes fajok, paprikának, ugorának száza harminctől 60 krajczárig, paradicsom mázsája 6 forint. Almának, körtének, szilvának nyolctól 12 forintig, bármelyikből postakosárként 1 forinttal előző beküldéssel. Gyümölcs-ívet Csongrádról.

Réz és vasbutor

gyári árakon, réz hálósza berendezések a legújabb amerikai módszer szerint készítve és féregmentessé tételve egyedi gyárosa, legolcsóbb gyári árakon ajánl Weisz Jakab, Budapest, Andrássy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27844

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszert és régiéket veszek és eladok. Kérésre ábrák Budapest, VII., Király-utca 85. szám. - Telefonszám 95-49.

Saját gyártmányú fűzőkádak 14 kor-tól feljebb, fűzőkádak 60 kor-tól feljebb. Elváltak mindenféle kutszivatnyok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesseleny-utca 51/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve. ::

Most jelent meg.

Ebtenyésztés,

kézikönyv ebtenyésztők, vadászok és ebkedvelők számára

Írta és száz ábrával ellátta

MONOSTORI KÁROLY állatorvos, a m. kir. állatorvosi főiskola az állattenyésztés ny. r. tanára.

Szerző 3000-ik szakmunkája.

Ára 4 K 50 f.

Az első magyar ebtenyésztési kézikönyv! Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál. Budapest, VI., Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rakóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpenzióval beraktározó bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszéri raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Modern

urassági butorok alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlo-, szalon-, ural szoba és irodai teljes berendezések. - Dus raktári szöngyök, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rezbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezültk Gyár-utca. Telefon 14-03.

Ajtók és ablakok

régi és új vasrudnyók teljes vasalással. Kapuvás zárcsátok, kerkerítések, keramillapok, kőhalmi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór épület-bontó vállalkozónál Budapest, Hader-ut. 72-74. Fiók-tízlet Visegrádi-ut. 27.

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérért mindenütt kapható. 26790

Ingyenes gépirás-tanítás.

Kedvezményes magyar-német gyorsíró-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelberger magyar-német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetésével hatvanöt óra ujt gyorsíró-, gépirás- és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szöveg. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsíró sűrűn esetben egy hónap alatt le megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rakóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabb megítésvető módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrogépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározzuk.

TAUBER és TÁRSA

csakis VI., Nagymező-n. 42. Telefon 162-57. 27477

Egyedüli pontos teljes levélzárme összes hirdetésemnek

Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST.

Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék díszárjegyzéket kérni.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 6 1/2, 8 és 10% alapon földbirtokra, jövedelmessé, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III., helyen 15-30 évig fölszámítható. Személyi feltételek tisztviselőknél gyorsan eszközölhetők.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Vasbutor.

Rézagy 35 fit, gyzek-agy 11, összecsuksukható vas-agy 6, ágybetét vaskeretű 5,50, lakkeretű 3,50, rézgarnis 2,50. Összecsuksukható tábori ágy acélsodronnyal 8.-, sodronnyonlat kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hieker Gy. gyára Holló-utca 3/B. Telefon 22-66. 26975

Előremondó vadonatúj

Singer női varrogépei

27 forintért, karika-hajót 40 forintért, centrális-át 45 forintért. Írógépezet ingyen olcsón 6 Ávi jótállással szállított, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrogépgyári raktára Budapest, IV., Veress Föld-n. 40. Busz 6. Viszonteladók: Aranyedem.

Lószöveg és villamos csillárok

legelőnyösebben szereshetők be Kufcsár Sándor bronzárú- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessoefly-u. 9-11.

Ajtók, Ablakok,

vasrudnyók, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igazolcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-89.

A legelőnyösebb részlettartásra

zongorát, pianinót, ezimbalmot, hokedüt

készpénzben áron a legújabb rendszerű bankhitel

után kizárólag csakis

REMÉNYI

nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58.

Kocsis árusarok

VII., Rakóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsis raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek tere 3 télemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urassági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bőrgarnitúrák és szalonbutorok, kelet- és szöngyök, csillárok. - Telefon 62-19.

Soványoság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai csillárgyára. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. - Hőlygek remek kelet. Hat hét alatt 29 kilo gyzapodásért jótállást. Verszöngyesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszert. Kírtatve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Készülő levelek minden országban. Dobozonként 1 fit 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, H/A.

Eladó

cserepárművelés ház, félhelyfölddel Csákvár, Fehérmegye, 6000 lakosú város, ház a piac téren áll 7 szoba, 1 előszoba, 3 konyha éléskamra, kocsiszin, istálló pincze, az udvarban 18 nemes gyümölcsfa, nagy kert gyümölcsfés és öntöző kúttal, a félhely föld 16 hold szántó, primatermő, 2 holdnyi fiatal termő szőlő, a többi hozzátartozó rétekből áll. Ár 13.500 forint, 6000 forinttal átvethető. Tulajdonos: Özevy Schmidtne, Budapest, Sziv-utca 53. I. 10.

Jakab Ödön könyvei.

Költői művel:

Népr. Költemények. Diszkótésben 4.-
Hangok az ifjúságból. Költemények. Diszkótésben 5.00
Szilgyi és Hajmáti. Költői beszély 4 énekben. Neogrady Antal művészi rajzaival. Diszkótésben 3.00
Árgirus. Tündérmese 4 énekben. Nyolcz fénynyomatu képpel és számos szövegképpel. Diszkótésben 10.-
Pástor-tízlet. Versgyűjtemény. Pompás diszkótésben 4.-
Róza. Költemények. Neogrady Antal képeivel. Diszkótésben 4.-

Próza munkái:

Élet. 14 elbeszélés egy kötetben 2.-
A két impostor. Elbeszélés gyermekeknek. Neogrady Antal rajzaival. Szines diszkótésben 4.-
Feln. Elbeszélések Kimmach László rajzaival. Szines diszkótésben 5.00
Komédiák. Elbeszélések gyűjteménye. Tull Odon művészi rajzaival. Pompás diszkótésben 5.00
Pihenő. Elbeszélések. Neogrady Antal rajzaival. Szines diszkótésben 5.00
A jövedvények. Dráma 3 felvonásban. Kötve 4.-

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Zálogszedőlapok

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 750

SCHILLER IZIDOR

Ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Zálogszedőlap

brillians-követ, aranyat, ezüstöt, ékszert veszek. Néma, Teréz-körút 32. II. 14. 5797

Nevelőnökök

német, angol, franciákat, zene és nyelvismerttel minden nemzetségű bannokat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismert okleveles tanítóknak sürgösen keresek Szegedre S. Iriza. Budapest, VI., Dessoefly-utca 22. 27697

Koporsó asztalok

részére mindenemü koporsók díszítése összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Tömítkezési

rállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Rész.-társ. Nagymező-u. E. 46.

Zálogszedőlapok

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab

Ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella - utca sarokán. 27563

„Hungária” beszélő-gépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Király-u. 76. 42-kerék árjegyzéket